

చందమామ

జనవరి 1971

For personal or Official Stationery

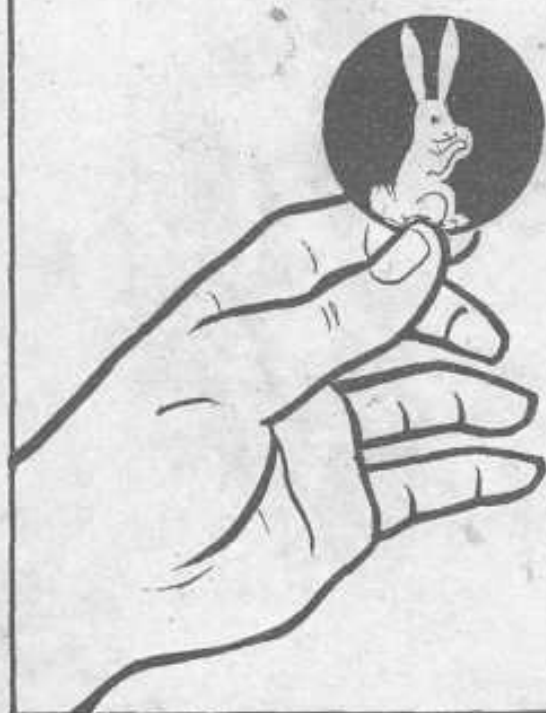
CHANDAMAMA PRESS

VADAPALANI :: MADRAS-26.

OFFERS YOU

FINEST PRINTING

EQUIPPED WITH

PHOTO GRAVURE

KLIMSCH CAMERA

VARIO KLISCHOGRAPH

BLOCK MAKING

AND A HOST OF OTHERS...

అసలైన ఆనందం వటి సువాసనలోవుంది

పార్లె

ఫ్రూట్ డ్రాప్స్

మళ్ళీ మళ్ళీ తినాలనిపించే తియ్యటి విళ్ళలు...
మనోరంజకమైన మాధుర్యమగు రుచులు...
రాస్ బెర్రీ, బ్లూబెర్రీ, అనాసకాయ, నిమ్మకాయ,
కమలాఫలము. ఎంత తక్కువ ధర.

ఉజ్జూతలూరించే
అయిదు పండ్ల రుచులు ప్రతి
ప్యాకెట్ లో 10 విళ్ళలు లభిస్తాయి

everest/979/PP 11

తెలివేగల తల్లులు

అమృతాంజన్ గ్రేప్ మిక్స్ చర్

వాడ్రారు ఆరోగ్యం అధికం అవుతుంది!
మంచి అకలి వేస్తుంది! ఆజీర్ణం పోతుంది!
పళ్లవచ్చేకాలంలోని ఇబ్బందులకు మంచిది!

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్

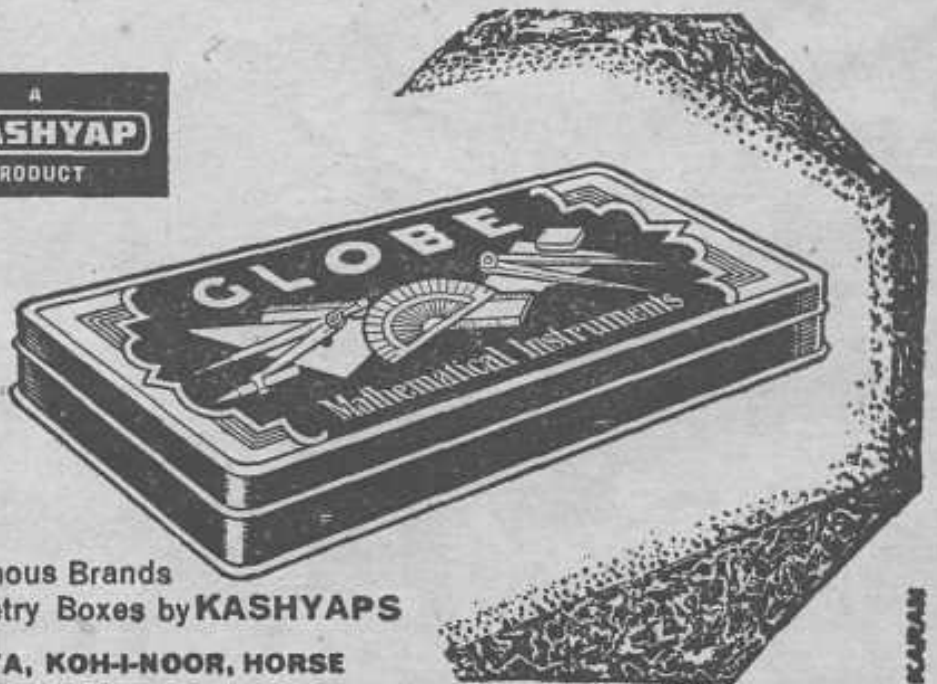
FDSA1453TE A

Ensure Your Success

With

GLOBE

A
KASHYAP
PRODUCT

Other Famous Brands
of Geometry Boxes by KASHYAPS

ACCURACY

DELTA, KOH-I-NOOR, HORSE

Mfg.

G. S. KASHYAP & SONS

Pataudi House,
Darya Ganj, Delhi-6

కాలేట్ డెంటల్ క్రీమ్తో నోటి దుర్వాసనను ఆపండి... రోజంతా దంతక్షయాన్ని నివారించండి!

DC.G.41 TL

కాలేట్ 10 మందిలో 7 గురికి వెంటనే నోటి దుర్వాసనను నివారించినదని, రోజంతా ఆయన వెంటనే కాలేట్ పద్ధతిలో వరుసగా రోజంతా ఉపయోగించి, ఎక్కువ మందికి ఆరికబడిన దని దంతశాస్త్ర చరిత్రలో పూర్వము ఎప్పుడూ ప్రకటించబడనటు కాలేట్ పరిశ్రమ నిరూపించేయి. ఎందుకంటే : కాలేట్ డెంటల్ క్రీమ్తో ఒకసారి వరుసగా రోజంతా ఉపయోగించిన 85% వరకు నోటి దుర్వాసన మరియు దంతక్షయమును కలిగించే మూక్త క్రిములు పోతాయి. కాలేట్ను మాత్రమే యా బుజావు ఉన్నది! ఎంతో చక్కని పెప్పర్ మెంట్ దురి కూడా ఉంది—కాలేట్ డెంటల్ క్రీమ్తో రోజూ వరుసగా రోజంతా ఉపయోగించుట సిల్లులు యివ్వవలెను!

కుర్రమైన, కాకా క్వానకు మరియు తెల్లగా మెరిపే చక్కలు... ఎక్కువమంది జనులు ప్రపంచములో ఏ యితర టూత్ పేస్ట్ కంటే కాలేట్ నే కొంటారు!

ఎప్పుడూ ఇంట్లో ఉండండి
 వైహేతులలో క్షల్పాసంగా
 A-1 డస్ట్
 అంతు లేని ఆనందంగా
 రుచి భరిలేము, సువాసన పూరితము
 A-1 డస్ట్ టీ డబ్బు మిగుల్చును!

బ్రూక్ బాండ్ A-1 డస్ట్
 వ్యక్తకేట్టుకు హెచ్చు కప్పుల మంచి టీ

BB 6096

అశేష ఆంధ్ర ప్రజలకు

*****

అపూర్వ కానుక!

*****

కౌముదీవాం

శ్రీకృష్ణవిజయము

నర్తకి యం.యస్.రెడ్డి. దర్శకత్వం కమలాకర కామేశ్వరరావు

చూడండి, మీకే తెలుస్తుంది... **సర్వోత్తమ తెలుపుకోసం టినోపాల్ !**

పరిశ్రమలను చూడండి, బట్టలను ఆవిరు సారి జాదీంచునప్పుడు కొంచెము టినోపాల్ వేయండి. ఆప్పుడు చూడండి. బట్టలు ఎంత తెల్లగా, కళ్లు మిరుమిట్లుగొలిపేలా ఉన్నాయో! టినోపాల్ ఎంత తెల్లగా చేస్తుంది! మీ చొక్కాలు, చీరలు, చుప్పట్లు, చువ్వార్లు మొదలైనవి మెరుస్తూ ఉంటాయి!

దానికయే ఖర్చు? బట్టకు ఒక పెసా కూడా కాదు! టినోపాల్ ను కొనండి. రెస్టూల్స్ ప్యాక్, మిశ్రవ్వయ ప్యాక్ మరియు బాట్లకి సరిపోయే పొట్లము—మూడు ప్యాకింగులలో లభిస్తోంది.

© టినోపాల్ ఇ.ఆర్. గె.ఎ.ఎ. లాల్
స్టూడెంట్స్ రెజిస్టర్డ్ ట్రేడ్ మార్కు.

మహ్మద్ గె.ఎ. రమిజెద్, పి.ఎ. దక్క 11050, బొంబాయి 20 ది.ఆర్.

Shilpi HPM 12A/70 Tel

బలానికి

బ్రిటానియా

హార్టిక్స్ బిస్కట్లు ఇవ్వండి వీళ్ళకి

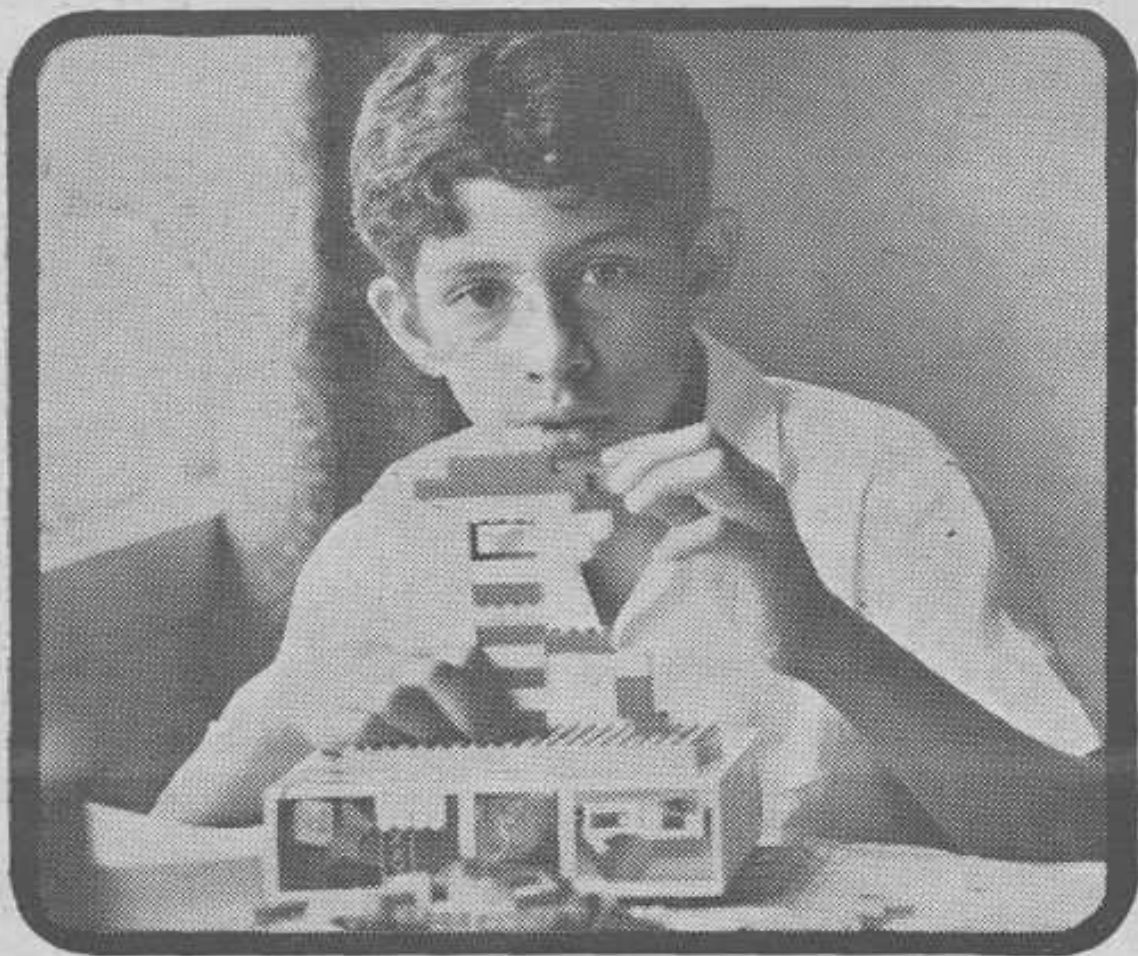

వివేకవంతులైన తల్లులు చాలాగా దురుసుగా ఉడుకొనే పిల్లలకు ఉచితంగా బలం కలగడానికి బ్రిటానియా హార్టిక్స్ బిస్కట్లనే విక్రయిస్తాడు. మంచి రుచిగా ఉష్టికరంగా ఉండి బలాన్ని కలిగించే బిస్కట్లు-స్కూలుకు తీసుకు వెళ్లవచ్చు లేకపోతే ఇంట్లోను తినవచ్చు.

బ్రిటానియా అంటే నాజ్యత

దీన్ని నా స్వంత డబ్బుతోనే కొనుక్కున్నాను!

మీకు కూడా మీ స్వంత డబ్బుతో చక్కని వస్తువులను కొనుక్కొని అనందించాలని లేదా ?
నమీపంలోపున్న ఇండియన్ ఓవర్ సీస్ బ్యాంకులో ఒక మైనర్ సేవింగ్స్ అకౌంట్
ప్రారంభించండి. మీకు రసదూపంలో దొరుకుతున్న కానుకల్ని ఖర్చు
చేసేయకుండా మీ స్వంత బ్యాంక్ అకౌంట్ లో ఇమి కట్టండి. మీ ఆదాలు
రోజు రోజుకీ పెరుగుతుండడం గమనించండి.

ఆఖరికి ఒకరోజున-మీ ఖాతాలో చాలా డబ్బు పోగవుతుంది, అదంతా మీ స్వంతమే !

ఐఓఐ—మీతో మెలగగలిగేటంత చిన్నది ఎంత సేవయినా
చేయగలిగేటంత పెద్దది.

ఇండియన్ ఓవర్ సీస్ బ్యాంక్

సెంట్రల్ ఆఫీసు : 151 మౌంటు రోడ్డు, మద్రాసు-2.

IOB-6/21

చందమామ

సంచాలకుడు: 'చక్రపాణి'

మూడులను తెలివిగలవాళ్ళు
మోసం చేస్తారు. మోసం చేసే
వాళ్ళను వాళ్ళ కన్న తెలివైనవాళ్ళు
మోసం చేస్తారు. దొంగలూ
దొంగలూ చేరి ఊళ్ళు పంచుకున్నా
రన్న సామెతగా స్వార్థపరులు
మోసపు ధనాన్ని రాజీపడి పంచు
కుంటారు. "పిల్లి దానం" అన్న
కథలో ఇదే జరుగుతుంది.

సంపుటి 48 జనవరి '71 సంచిక 1

ఆమోరీవారిణి

పరోపకారాయ ఫలంతి వృక్షః,
పరోపకారాయ వహంతి నద్యః,
పరోపకారాయ చరంతి గావః,
పరోపకారార్థ మిదం శరీరం....1

[ఇతరులకు ఉపయోగంగా ఉండగలందులకు చెట్లు ఫలాలు కాస్తున్నవి, నదులు ప్రవహిస్తున్నవి, గోవులు మేస్తున్నవి. ఈ శరీరం పరోపకారార్థమే.]

శ్రోత్రం శ్రుతేనైవ న కుండలేనః,
దానేన పాణి ర్నతు కంకణేన,
విభాతి కాయః కరుణాపరాజాం
పరోపకారేణ న చందనేన....2

[చెవులకు శాస్త్రశ్రవణమే గాని కుండలాలు అలంకారం కావు; చేతులకు దానం అలంకారం గాని కంకణం కాదు; దయాగుణం కలవారికి పరోపకారం అలంకారం గాని చందనపుష్పాతలు కావు.]

పద్మాకతం దినకరో వికచం కరోతి;
చంద్రో వికాసయతి కైరవచక్రవాలం;
నాభ్యర్థితో జలధరోపి జలం దదాతి;
సంతః స్వయం పరహితే విహితాభియోగాః....3

[సూర్యుడు తామరకొలను వికసింప జేస్తాడు. చంద్రుడు కలవలను వికసింప జేస్తాడు. మేఘుడు అడగని వారికి కూడా నీరిస్తాడు. మంచి వాళ్ళు తమంత తామే పరోపకారానికి పూనుకుంటారు.]

బెడిసిన షరతు

ఒక చిన్న గ్రామంలో శేషయ్య అనే కటిక పేద రైతుకూలీ ఉండేవాడు. అతను పొలం పనులలో ఎంత శరీరకష్టం చేసినా తిండికీ, బట్టకూ పోగా వెనకవేసుకునేటందుకు ఏమీ మిగిలేది కాదు. అందుచేత శేషయ్య పట్నం వెళ్ళి, కష్టించి పనిచేసి, కాస్త డబ్బు మిగుల్చుకుని, తన గ్రామంలో కాస్త భూమి కొనుక్కుని స్వతంత్రంగా బతుకుదా మనుకున్నాడు.

శేషయ్య పట్నం చేరి, కనిపించినవాళ్ళ నల్లా పని అడిగాడు, కాని ఎవరూ ఇవ్వలేదు. ఏం చెయ్యటానికి పాలుపోక ఒక కోమటి దుకాణం ముందు కూర్చున్నాడు. దుకాణ దారైన శెట్టి బయటికి వచ్చి, "ఎవరవు నువు?" అని శేషయ్యను అడిగాడు.

తనది ఫలానా గ్రామమనీ, పనికోసం పట్నం వచ్చాననీ, ఎక్కడా దొరకలేదనీ శేషయ్య చెప్పాడు. శెట్టికి పనివాడు

కావాలి. కాని ఆయన పెట్టే నిబంధనలకు తట్టుకోలేక కుదిరిన పనివాళ్ళు వెళ్ళిపోతూ ఉంటారు. ఈ పల్లెటూరివాడు అమాయకుడులాగున్నాడు, కొంతకాలమైనా నిలకడగా ఉంటాడేమో నని శెట్టికి అనిపించింది.

"ఒరే, అబ్బీ, మాకు ఇంటి పనీ, దుకాణంలో పనీ, చెయ్యటానికి మనిషి కావాలి. నిలకడగా ఉండి ఓ సంవత్సరం పాటు పని చేస్తావా?" అని శెట్టి అడిగాడు.

"ఏమిస్తారు?" అన్నాడు శేషయ్య.

"సంవత్సరానికి రెండువందల రూపాయ లిస్తాను. రెండుపూటలా విస్తరి నిండా అన్నం పెడతాను. మధ్యలో నువు పని మానితే నీకు జీతం ఏమీ ఇవ్వను. నేనే నిన్ను మధ్యలో పంపదలిస్తే రెట్టింపు జీతం ఇచ్చి మరీ పంపుతాను. ఈ షరతు నీకు సమ్మతమైతే పనికి కుదురు," అన్నాడు శెట్టి.

ఈ షరతుకు శేషయ్య సంతోషంగా ఒప్పుకున్నాడు.

పొద్దునే లేపటమూ, కసువు ఊడ్చడమూ, చెట్లకు నీరు పోయ్యటమూ, శెట్టి భార్య ఇంటిపని చేసుకునే సమయంలో, పిల్లలను అడించటమూ, ఆ మీదట దుకాణంలోకి వెళ్ళి, శెట్టిని భోజనానికి పంపి, ఆయన వచ్చేవరకూ దుకాణంలో బేర సారాలు సాగించి, ఆయన తిరిగి వచ్చాక ఇంటికి తాను వెళ్ళి భోజనం చెయ్యటం శేషయ్య పని.

మొదటి రోజు శేషయ్య ఈ పనులన్నీ ముగించి, విస్తరి వేసుకుని భోజనానికి కూర్చునేసరికి, శెట్టి భార్య ఒక చిన్న

పళ్ళెంలో కొద్దిగా పొడి అన్నం తెచ్చి విస్తరి నిండా చల్లి, పచ్చడి వేసి వెళ్ళిపోయింది. శేషయ్య నిర్ఘాంతపడి, మళ్ళీ అన్నం అడగడానికి సిగ్గువేసి; ఆ అన్నమే వూడ్చుకుని రెండుమూడు ముద్దలు చేసుకుని తిని, తిరిగి పనిలోకి వెళ్ళాడు.

రెండు, మూడు రోజులు ఇలాగే గడిచినాక శేషయ్య శెట్టితో, "అయ్యగారూ, భోజనం చాలటంలేదు," అన్నాడు.

శెట్టి ఉగ్రుడైపోయి, "నేను షరతు ప్రకారం విస్తరి నిండా అన్నం పెడుతున్నాను. ఇష్టమంటే ఉండు, లేకపోతే వెళ్ళు," అన్నాడు.

శేషయ్యకు శెట్టి మీద చాలా కోపం వచ్చింది. షరతు ప్రకారం తాను చెయ్యగలది చెయ్య నిశ్చయించాడు. అతను తెల్ల వారుజామునే లేచి, ఇటు కసువు అటూ, అటు కసువు ఇటూ చిమ్మి, అంటుగిన్నెలను సొట్టలు పోగొట్టి, మసి వదలకుండా తోమాడు. తరవాత పిల్లలను అడించడానికి దూరం తీసుకుపోయి, వాళ్ళను గతుకుల నేలలో పరిగెత్తనిచ్చాడు. చిన్న పిల్లవాడు పడిపోయి ఏడుస్తూంటే, పిల్లలను ఇంటికి తీసుకొచ్చి, "అమ్మగారూ, పిల్లలు ఏడుస్తున్నారు," అని చెప్పాడు.

"అయ్యో, నా చేతిలో పని కాలేదు. ఇంకా కొంచెంసేపు అడించు," అంటూ

శెట్టి భార్య పిల్లలకు ఏదో తినుబండారా లిచ్చి పంపింది. శేషయ్య వాళ్ళను అవతలికి తీసుకుపోయి, వాళ్ళ చేతుల్లో ఉన్న తినుబండారాలు తానే తినేశాడు. తరవాత వాళ్ళను శెట్టి భార్యకు అప్పగించి, దుకాణానికి పోయి, శెట్టిని భోజనానికి పంపి, కొట్టు మీద కూర్చుని అక్కడ తినదగినవన్నీ తలా కాస్తా నోట్లో వేసుకుని దుకాణానికి వచ్చే బేరగాళ్ళకు తక్కువ ధరకు ఎక్కువ వస్తువు లిచ్చాడు.

శెట్టి భోజనం చేసి ఇంటి నుంచి దుకాణానికి రాగానే శేషయ్య ఇంటికి వెళ్ళి, మూడు విస్తళ్ళు కలిపి ఒకే విస్తరిగా కుట్టి తెచ్చి, భోజనానికి కూర్చున్నాడు. శెట్టి భార్య ఆ విస్తరి చూసి అశ్చర్యపడి, ఏమీ అనలేక,

విస్తరి నిండా అన్నం రాల్చింది. శేషయ్య ఆ అన్నం తిన్నంత తిని మిగిలినది వీధిలో కుక్కలకు వేశాడు.

ఆ సాయంకాలం శెట్టి భార్య శెట్టితో శేషయ్య విస్తరి మాట చెప్పింది. ఆ రాత్రి శెట్టి, శేషయ్య భోజనానికి కూర్చున్నప్పుడు, "ఇంత పెద్ద విస్తరి నిండా అన్నం పెట్టం," అన్నాడు.

"మీ షరతులో విస్తరి పెద్ద, చిన్న అనే మాట లేదు. కావలిస్తే నలుగురినీ పిలిచి అడుగుదాం," అన్నాడు శేషయ్య. నలుగురికి ఈ గొడవ తెలిస్తే తన పని నగుబాటు అవుతుందని శెట్టి మాట్లాడక ఊరుకున్నాడు.

శేషయ్య ఉదయం పూట తోటకు నీరు పోసేటప్పుడు ఒక బొక్కెన నీరు తీసుకుని,

చిన్న లోటాతో అన్ని మొక్కలకూ నీరు పోస్తూ వచ్చాడు.

అందుచేత నీరు చాలక తోటంతా క్రమంగా ఎండిపోయింది.

“చెట్లు ఎందుమొహం పట్టాయి. నువ్వు నీళ్ళు పోయ్యటం లేదా?” అని యజమాని అడిగితే శేషయ్య మొక్కల మొదళ్ళలో తడి చూపాడు.

శెట్టికి శేషయ్య చేసే పని చాలొచ్చింది. కాని అతన్ని పంపేయాలంటే, నెల అయినా పూర్తి కాకుండానే నాలుగువందల రూపాయ లిచ్చుకోవాలి.

అందుచేత శెట్టి ఇరుకునపడి ఏమీ చెయ్యక ఊరుకున్నాడు.

ఇంతలో శెట్టి బావమరిదికి పెళ్ళి సంప్రతింపులు జరుగుతూంటే, అత్తవారి ఊరు నుంచి పిలుపు వచ్చింది. శెట్టి తన వెంట శేషయ్యను కూడా బయలుదేరదీశాడు. శెట్టి భార్య తన భర్తకు కుడుములూ, చిత్రాన్నమూ మూటగట్టి, శేషయ్యకు పచ్చడి చద్ది కట్టి ఇచ్చింది. ఇద్దరూ వేకు వనే బయలుదేరారు. శెట్టి గుర్రం సవారి అయాడు, శేషయ్య కాలినడకన వెనకగా బయలుదేరాడు.

వెనకగా వస్తున్న శేషయ్య శెట్టి మూటలో నుంచి కుడుము లన్ని తినేశాడు. మధ్యాహ్నానికి వాళ్ళు ఒక చెరువు వద్దకు చేరారు. శెట్టి కాళ్ళూ, చేతులూ కడుక్కోవటానికి వెళ్ళినప్పుడు శేషయ్య శెట్టి మూట విప్పి గుర్రం ముందు వేసి, ఎటో చూస్తూ నిలబడ్డాడు.

శెట్టి తిరిగి వచ్చి, “అయ్యో, పాడు గుర్రం నా కుడుము లన్ని తినేసింది!” అని దిగులు పడ్డాడు.

“పోనీలెండి. నా మూట నుంచి ఇద్దరమూ తిందాము,” అన్నాడు శేషయ్య.

“ఓరి అప్రాచ్యుడా, అదెలా తినేదిరా?” అని శెట్టి చిరుబుర్రులాడాడు.

అప్పుడు శేషయ్య శెట్టితో, “అయ్య గారూ, నేను గుర్రం మీద ముందుగా మీ అత్తగారి ఊరు వెళ్ళి, మీకు భోజనంతో

సహా అన్ని ఏర్పాట్లూ చెయ్యమని చెప్పి, తిరిగి వస్తాను," అన్నాడు.

శెట్టి సరే నన్నాడు. శేషయ్య గుర్రం మీద శెట్టి అత్తవా రింటికి వెళ్ళి, శెట్టి మామగారితో, "మా అయ్యగారు వస్తున్నారు. వారు కొద్దిగా జబ్బు పడ్డారు. పథ్యంగా ఉన్నారు. పాత కొర్రబియ్యపు అన్నమూ, పాత చింతకాయ పచ్చడి తింటారు. మీ మాట తీసివేయలేక వస్తున్నారు. ఈ మాట చెప్పమని నన్ను పంపారు," అని చెప్పాడు.

శెట్టి మామగారు ఈ వార్త విని చాలా చింతించాడు.

శేషయ్య వెనక్కు తిరిగి వెళ్ళి, శెట్టిని కలుసుకుని, "మీ అత్తవారింట మీ కోసం

బ్రహ్మాండమైన ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు," అని చెప్పాడు.

శెట్టి అత్తవా రిల్లు చేరగానే, అందరూ ఆయన ఆరోగ్యం గురించి అడిగేవారే. అదేమీ అర్థం కాక శెట్టి మౌనంగా వుండి పోయాడు. తరవాత భోజనానికి కూర్చుంటే కొర్ర అన్నమూ, చింతకాయ పచ్చడి వేశారు. అదీ శెట్టికి అర్థం కాలేదు. కాని ఆకలి మీద ఉండి అదే తినేశాడు.

దాని ఫలితంగా శెట్టికి ఆ రాత్రి కడుపులో గుడగుడ ఆరంభమయి, అతిసారం చేసి, నీరసం పట్టుకున్నది.

శేషయ్య పక్కనే ఉండి, "రాక రాక వచ్చిన, అల్లుడికి చేసే మర్యాద ఇదేనా?" అని రోషం ఎక్కించాడు. శెట్టికి పొరువం

ఎక్కి, వచ్చిన పని చూడక అత్తవారింట
ఎవరికి ఏమీ చెప్పక ఇంటికి తిరుగు
ప్రయాణమయ్యాడు.

పట్నం కొద్ది దూరంలో ఉండగా శెట్టి,
“ఒరే, శేషయ్యా! నువ్వు త్వరగా వెళ్ళి,
మీ అమ్మగారితో నేను వస్తున్నాననీ, స్నానా
నికి వేడినీళ్ళూ, వేడి వేడిగా భోజనమూ
తయారు చేయించమనీ చెప్ప,” అన్నాడు.

శేషయ్య పరుగు పరుగున శెట్టిగారి
భార్య వద్దకు వెళ్ళి, ఏడుస్తూ, “అమ్మ
గారూ, అయ్యగారికి గాలిపోకింది. మీరు
ఆయనను చీపురుకట్టతో కొట్టాలిట!”
అని చెప్పాడు. శెట్టి భార్య చేసేది లేక
సరే నన్నది.

శేషయ్య లబోదిబో మంటూ శెట్టిని
కలుసుకుని, “అయ్యగారూ, ఏం చెప్ప
మన్నారు? మనం బయలుదేరగానే అమ్మ
గారికి గాలిపోకిందిట. ఇల్లంతా అల్లకల్లో
లంగా వున్నది. మీరు వచ్చి చీపురుకట్టతో
కొట్టితే గాని దయ్యం వదిలిపోదుట!”
అని చెప్పాడు.

శెట్టి ఆ మాట నమ్మి ఇంటికి వచ్చి,
తన భార్యను చీపురుకట్టతో కొట్టసాగాడు.
అమె కూడా తన భర్తను చీపురుకట్టతో
కొట్టసాగింది. ఈ చీపురుకట్టల యుద్ధం చూసి
ఇరుగుపొరుగు వాళ్ళు, “దీని కంతకూ
కారణ మేమిటి?” అని విచారించగా
శేషయ్య చేసిన మోసమంతా బయట
పడిపోయింది.

“అవును. ఈ కుట్ర నాదే. పేదవాళ్ళ
అకలిబాధ ఎలాటిదో తెలిసి రాగలండులకు
ఈ విధంగా చేశాను,” అని శేషయ్య జరి
గిన దంతా అక్కడ చేరిన పెద్దమనుష్యు
లకు చెప్పాడు.

ఊరి పెద్దలు శెట్టిని గట్టిగా చివాట్లు
పెట్టారు. శెట్టి శేషయ్యను పంపివెయ్య
టానికి నిశ్చయించి, నాలుగువందల రూపా
యలూ ఇచ్చేశాడు.

శేషయ్య తన గ్రామానికి తిరిగి వెళ్ళి,
ఆ డబ్బుతో కొద్దిగా పొలం కొనుక్కుని,
పెళ్ళి చేసుకుని, పొలం పని చేసుకుంటూ
సుఖంగా జీవించాడు.

రాజ్యము

4

[ఖడ్గ జీవదత్తుల్ని చంపజూసిన ముగ్గురు ముసుగువాళ్ళూ, మహేంద్రనగరం రాజు కొడుకూ, అతడి మిత్రులూ అని బయటపడింది. పద్మపురంరాజు, మంత్రిల అనుమతితో ఖడ్గ జీవదత్తులు చచ్చిన మహేంద్రనగరం మంత్రికొడుకునూ, కాలు తెగిన ప్రకాశచంద్రుణ్ణి రెండెద్దబండి మీద వేసుకుని అరణ్యంకేసి బయలుదేరారు. తరవాత—]

సూర్యోదయానికి చాలా ముందుగానే ఖడ్గ జీవదత్తులు వృద్ధ పశువులకాపరి నివసించే అరణ్యప్రాంతాన్ని చేరారు. పశువులకాపరి గుడిసె వద్దకు సరాసరి బండిని తోలుకు పోవటం జీవదత్తుడికి యిష్టంలేదు. తమ కారణంగా ఆ ముసలివాడు చిక్కుల్లో తగులుకునే ప్రమాదం వున్నది.

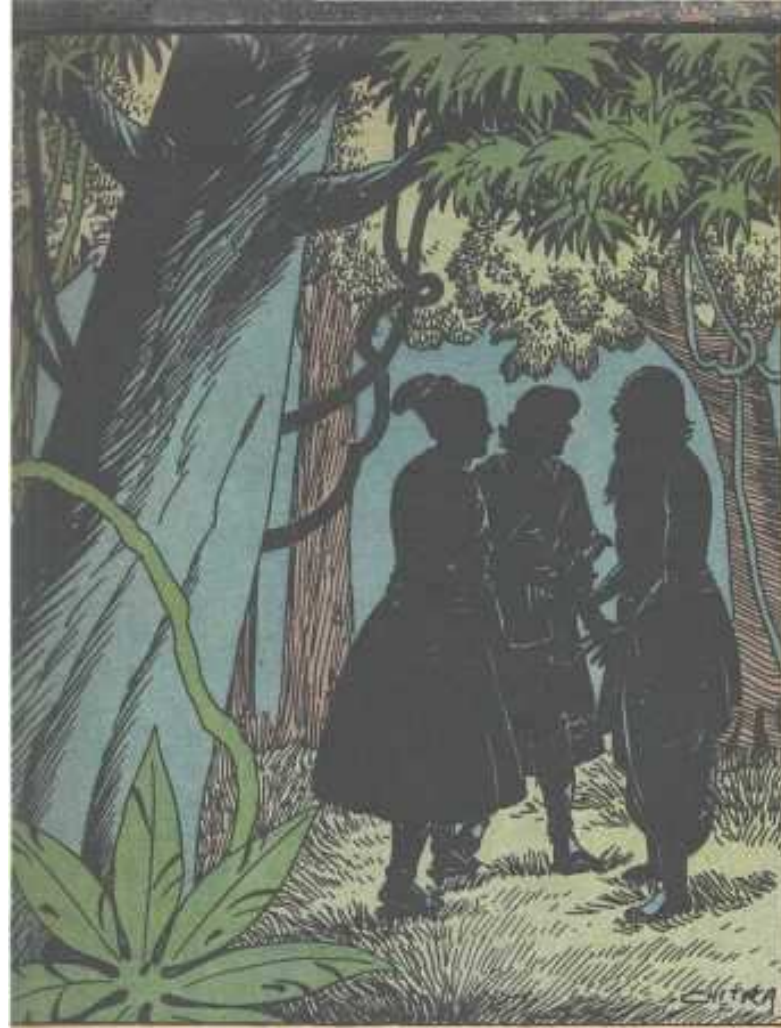
పశువులకాపరి గుడిసెకు చాలా దూరంగా ఎద్దబండిని ఆపి, జీవదత్తుడు, ఖడ్గవర్మను

తన వెంట రమ్మనమని సాంజ్జుచేశాడు. ఇద్దరూ బండి దిగి అల్లంత దూరంలో వున్న ఒక చెట్టు కిందికి పోయారు. వాళ్ళచుట్టూ కన్ను పొడుచుకున్నా కానరాని అంధకారం. దూరంగా అడవిమ్మగాలు అహార సంపాదనా ప్రయత్నంలో తిరుగుతూ, భయంకరంగా అరుస్తూ వుండటం వినబడుతున్నది.

“ఖడ్గా, యిక యిప్పుడు మనం ఏంచేస్తే బావుంటుందో జాగ్రత్తగా ఆలోచించుకోవాలి.

‘చందమామ’

ఈ మహేంద్రనగరం దుష్టులవల్ల అనవసరమైన చిక్కుల్లో తగుల్కున్నాం," అన్నాడు జీవదత్తుడు.

"ఆ మూడో ముసుగువాడు నీ అజాగ్రత్త వల్లనే పారిపోగలిగాడు. వాణ్ణి వదిలి నువ్వు ప్రహరీగోడ దగ్గరకు రావలసింది కాదు. వాణ్ణి పారిపోకుండా మనం పట్టుకోగలిగినట్టయితే, మన కెలాంటి చిక్కులూ వుండేవి కావు. వాడు బహుశా మహేంద్రనగరం పోయి, యిక్కడ జరిగినదంతా తమ రాజుకు చెబుతాడు," అన్నాడు ఖడ్గవర్మ.

"నాకూ అలాంటి అనుమానమే కలుగుతున్నది. తమ మధ్య శత్రుత్వం రాకుండా చూసుకునేందుకు, ఆ రాజూ, ఈ రాజూ

ఏకమై హంతకులమని మన వేట సాగించినా సాగించవచ్చు," అన్నాడు జీవదత్తుడు.

"బాగా చెప్పావు, జీవా! ఇక పద. ఎడ్ల బండిని, అందులో వున్న శవాన్ని, కుంటి వాణ్ణి వాళ్ళ కర్మకు వదిలి, తెల్లారే లోపల రాజ్య సరిహద్దులు దాటిపోయే ప్రయత్నం చేద్దాం," అన్నాడు ఖడ్గవర్మ.

"ఇది న్యాయంగా వుంటుందా? చచ్చిన వాణ్ణి, చావు బతుకుల మధ్య వున్నవాణ్ణి నట్టడవిలో వదిలి...."

జీవదత్తుడు మాట ముగించేలోపలే, వెనక నుంచి నల్లని ఆకారం ఒకటి వాళ్ళను సమీపించి చిన్నగొంతుతో, "ఎవరు? మీరా! ఏదో ఎడ్ల గంటల చప్పుడు వినిపించి గుడిసె లోంచి బయటికి వచ్చాను," అన్నది.

ఖడ్గజీవదత్తులు ఆ మాట్లాడిన ఆకారం కేసి చూశారు; అది పశువుల కాపరి వృద్ధుడు.

"తాతా! ఇప్పుడు మేం చాలా కష్టంలో వున్నాం. ఆ ఎడ్లబండిని నగరాన్నుంచి యిక్కడికి తోలుకువచ్చినవాళ్ళం మేమే. దాంట్లో ఒక శవం, ఒక కాలు తెగినవాడూ వున్నారు. వాళ్ళ ఆ దుర్దశకు వాళ్ళే కారకులు, మేము నిర్దోషులం. వాళ్ళను తెల్ల వారేవరకూ కాపాడే బాధ్యత నీకు ఒప్పు చెప్పి, మా దారిన మేం పోదాం అని యిక్కడికి వచ్చాం," అన్నాడు జీవదత్తుడు.

“కాపాడటం అంటే....క్రూరమృగాల నుంచి వాళ్ళ కెలాంటి హాని జరక్కుండానా—” అంటూ పశులకాపరి చప్పున ఎద్ద బండి వున్న దిక్కు కేసి తల తిప్పాడు. అందుక్కారణం, ఆ వైపు నుంచి ఎలుగు బంటు గుర్ర అంటూ అరవటం, పెద్దపులి చిన్నగా గోండ్రించటం అతడికి వినబడింది.

ఖడ్గజీవదత్తులు కూడా అటు కేసి చూశారు. బండికి వెనక వైపు నుంచి వచ్చిన ఎలుగుబంటూ, ముందువైపు నుంచి వచ్చిన పులి, యీసారి మరింత భయంకరంగా అరిచినై. అవి రెండూ కలియబడే ప్రయత్నంలో వున్నవి. కాని, వాటి అరుపులకు బెదిరిపోయిన బండి ఎడ్లు, బండితోపాటు అరణ్యానికి అడ్డంపడి పరిగెత్తసాగినై.

ఇదంతా కన్నుమూసి తెరిచేంతలో జరిగి పోయింది. ఖడ్గజీవదత్తులకు యిప్పుడు ఎద్ద మెడల్లోని గంటలచప్పుడూ, ఎలుగుబంటూ, పులి కలియబడి భయంకరంగా అరుస్తూ పోరాడుతూండటం మాత్రం కనబడింది.

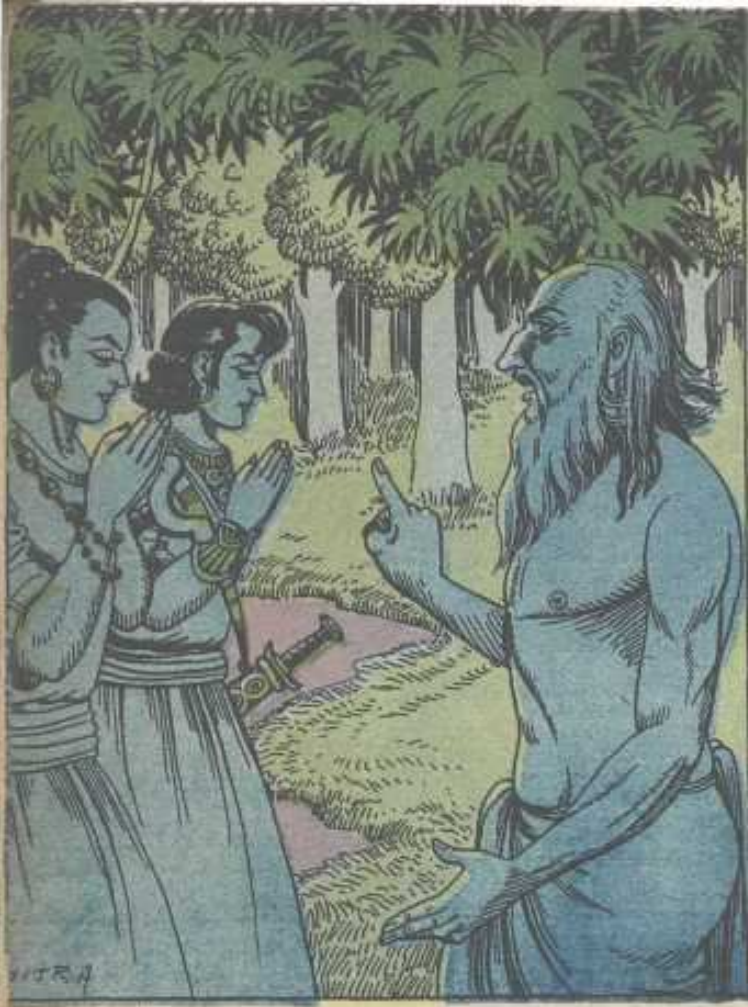
“మన సమస్యకు దేవుడే పరిష్కార మార్గం చెప్పాడు, జీవా!” అన్నాడు ఖడ్గ వర్మ ఉత్సాహంగా.

“అలాగే కనబడుతున్నది. కాని, పాపం, ఆ కాలు తెగిన రాజకుమారుడు....”

జీవదత్తుడి మాటకు అడ్డొస్తూ పశుల కాపరి వృద్ధుడు, “రాజకుమారుడా! ఏ దేశపు రాజకుమారుడు? అసలేం జరిగింది? ముందు యీ పులి, ఎలుగుల్ని యిక్కణ్ణించి తరమటం మంచిది,” అన్నాడు.

ఖడ్గవర్మ చెట్టు కింద వెతికి లావుపాటి ఒక ఎండుపుల్ల తీసుకుని, పెద్దగా కేక పెడుతూ దాన్ని గురి చూసి పోట్లాడు కుంటున్న పులీ, ఎలుగుబంట్ల మీదికి విసి రాడు. ఆ ఎండుపుల్ల వచ్చి బలంగా తగల గానే పులీ, ఎలుగులు చెరొక దిక్కుకూ పారిపోయాయి.

జీవదత్తుడు, వృద్ధుడికి ఆ రాత్రి నగరం లోని రాజుగారి అతిథి గృహంలో జరిగిన సంఘటనలన్నీ టూకీగా చెప్పాడు. అంతా విన్న వృద్ధుడు ఓ క్షణం ఆలోచిస్తూ వూరు కుని, తరవాత ఖడ్గజీవదత్తులతో, "మీరు తక్షణం యీ రాజ్య సరిహద్దులు దాటి పోవటం మంచిది. మా మహారాజు కంటె

మహేంద్రనగర రాజు బలపంతుడు. ఆయ నకు జరిగిన సంగతి తెలిస్తే, మా రాజు ద్వారా మిమ్మల్ని పట్టుకునేందుకు తప్పక ప్రయత్నం చేస్తాడు," అన్నాడు.

ఖడ్గజీవదత్తులను మొదటి నుంచి యిలాంటి అనుమానమే పట్టి పీడుస్తున్నది. వాళ్ళు వృద్ధుడికి నమస్కరించి, మళ్ళీ ఏదో ఒకనాడు అతణ్ణి చూచేందుకు రాగలమని చెప్పి, ఆ చీకట్లోనే త్వరత్వరగా అడవి మార్గాన బయలుదేరారు. తెల్లవారే లోపుగా పద్మపురనగరాన్నుంచి ఎంత దూరంగా పోగలిగితే అంత క్షమమని వాళ్ళు నిశ్చ యించుకున్నారు.

కాని, పారిపోయిన మహేంద్రనగర సేనాని పెద్దకొడుకు రాత్రి మూడవ జామునే తన నగరం చేరి, ముందుగా తన తండ్రికి జరిగినదంతా తెలియపరిచాడు. రాజకుమారుడూ, మంత్రికుమారుడూ పరాయి రాజ ధానిలో చిక్కుల్లో తగుల్కున్నారని తెలియ గానే సేనాని అప్పటికప్పుడే పోయి జరిగిన దంతా రాజుకూ, మంత్రికీ చెప్పాడు.

రాజూ, మంత్రి సేనానికొడుకును కూడా పిలిపించి జరిగిందేమిటో వివరంగా చెప్ప మన్నారు. అతను మంత్రికొడుకు దండం దెబ్బతిని కిందపడిపోవటం చూశాననీ, తర వాత రాజుకొడుకు ప్రహరీగోడ దూకిన సూచనా, గాయపడినట్టుగా అరవటం విన్నా

ననీ : ఆ సమయంలో తనను కాపలా కాస్తున్నవాడు బయటికి పోవటంతో, తాను మరొక వైపున ప్రహరీగోడ దూకి పారిపోయి వచ్చానని చెప్పాడు.

సేనానికొడుకు యిన్ని వివరాలూ రాజుతో చెప్పాడుగాని, తాము ముసుగులు వేసు కున్న సంగతి, అసలు తాము ముగ్గురూ పద్మపురం ఎందుకు వెళ్ళిందీ మాత్రం చెప్పలేదు. ఎవరో క్షత్రియయువకులు యిద్దరు తమను ఆహ్వానిస్తే, అతిథి గృహానికి పోయామని బొంకాడు.

మహేంద్రనగర రాజుకూ, ఆయన మంత్రికీ యీ వార్త చాలా అదుర్దా కలిగించింది. ఇప్పుడు తమ పుత్రులు ఎలాంటి చిక్కుల్లో వున్నారో, అసలు బతికే వున్నారో లేదో అన్న భయం కూడా వాళ్ళను పట్టు కున్నది. రాజూ, మంత్రి సంప్రతించుకుని ఒక దూతను అప్పటికప్పుడే పద్మపురానికి ప్రయాణం కట్టించారు. పద్మసేన మహారాజుకు యివ్వవలసిందిగా అతడికి ఒక లేఖ యిచ్చారు.

ఆ రాజదూత గుర్రం మీద బయలుదేరి సూర్యోదయం అయిన కొద్దిసేపటికి పద్మపురం చేరి, తమ రాజు యిచ్చిన లేఖను పద్మసేన మహారాజుకు అందించాడు. ఆ లేఖలో మహేంద్రనగర రాజు తన కుమారుణ్ణి, మంత్రి కుమారుణ్ణి వెంటనే తన

నగరానికి పంపవలసిందిగా రాస్తూ, వాళ్ళకు హాని తలపెట్టిన ఇద్దరు క్షత్రియయువకుల్ని కూడా తగిన విధంగా శిక్షించేందుకు తనకు ఒప్పచెప్పవలసిందిగా కోరాడు.

పద్మసేనుడు ఆ లేఖ చదివి, సేనాని కొడుకు ప్రాణాలతో బయటపడ్డాడనీ, కాని అతడికి మంత్రికొడుకు మరణం, రాజు కొడుకు కాలు తెగిపోవటం తెలియదనీ గ్రహించాడు. ఆయన వెంటనే తన మంత్రి కోసం కబురుచేసి, మహేంద్రనగర దూతను అతిథిగృహానికి పంపాడు.

మంత్రి సోమదేవుడు రాజు దగ్గరకు వచ్చాడు. లేఖలోని విషయమంతా ఒకటికి రెండుసార్లు చదివాడు. తరవాత దీర్ఘంగా

అలోచించి ఒక నిర్ణయానికి వచ్చి రాజుతో యిలా అన్నాడు : “మహారాజా ! మహేంద్ర వర్మ రాజుకు యిక్కడ జరిగిపోయిన సంఘటనల పూర్తి వివరాలు తెలియవన్నది, యీ లేఖ ద్వారా మనకు అర్థమవుతున్నది. మనం ఒక పని చేద్దాం. ఆ క్షత్రియ యువకు లిద్దరూ తెల్లవారేసరికి అతిథి గృహంలో నుంచి ఎటో వెళ్ళిపోయారనీ, రాత్రి ఆ గృహంలో జరిగిన ఘటన లేవీ మనకు తెలియవనీ—అయినా ఆ క్షత్రియ యువకుల్ని పట్టుకునేందుకూ, రాజకుమారుడూ, మంత్రికుమారుడూ ఎక్కడ వున్నదీ తెలుసుకునేందుకూ ప్రయత్నిస్తామనీ ప్రత్యుత్తరం రాద్దాం.”

“బాగానే వుంది. కాని, నిర్దోషులైన ఆ ఖడ్గ, జీవదత్తుల్ని వెతికిపట్టుకుని ఆ మహేంద్రవర్మకు ఒప్పచెప్పటం ఎలా? అది వాళ్ళకు మరణ శిక్ష విధించటంతో సమానం అవుతుందిగదా?” అన్నాడు రాజు.

“అలాంటి ప్రమాదం రాకుండా ఒక ఉపాయం వుంది. ఆ ఖడ్గ జీవదత్తుల పేర్లు గాని, రూపురేఖలుగాని బాగా ఎరిగినవాళ్ళు బహు కొద్దిమంది మాత్రమే. వాళ్ళంతా మన పొరులూ, రాజప్రాసాద ఉద్యోగులూ. కనక, మనం ఆ యువకుల పేర్లు మార్చి, ఆకార విశేషాల్లో ఏదో ఒక లోపం వున్నట్టు చెప్పి, ఆ మహేంద్రవర్మను తప్పు దారిన పెడదాం. మంత్రికొడుకు శవం, ఒంటికాలి రాజకుమారుడూ యిప్పు డే స్థితిలో ఎక్కడున్నారో మనకే తెలియదు గదా !” అన్నాడు మంత్రి సోమదేవుడు.

“అదంతా జాగ్రత్తగా అలోచించి, లేఖ రాసి, ఆ వచ్చిన రాజదూత ద్వారా మహేంద్ర వర్మకు పంపండి. ఏది ఏమైనా ఆ ఖడ్గ, జీవదత్తులు మాత్రం చిక్కుల్లో పడరాదు. వాళ్ళు నిజంగానే మహావీరులు ! పద్మావతి అడిగినట్టు వాళ్ళలో ఏ ఒకరో తప్పక వింధ్యపర్వతాల్లోని రాతిరథాన్ని కదిలించ వచ్చు—అలా జరిగితే రాజ్యభారం అల్లుడి మీద వేసి, విశ్రాంతి తీసుకుంటాను,” అన్నాడు పద్మసేన రాజు.

మంత్రి సోమదేవుడు లేఖ రాసి, దానిని రాజుకు చూపించి, ముద్రవేసి, మహేంద్ర వర్మ దూతకు యిచ్చాడు. ఆ దూత వెంటనే బయలుదేరి సాయంకాలానికల్లా నగరం చేరి, తమ రాజుకు దాన్ని అందించాడు.

మహేంద్రవర్మా, ఆయన మంత్రి లేఖలోని విషయం చదివి తికమకపడ్డారు. తమ పుత్రులూ, ఆ క్షత్రియయువకులూ అయిపూ అజా లేకుండా పోవటం వాళ్ళను ఆశ్చర్యపరిచింది. కాని, లేఖలో ఆ క్షత్రియ యువకుల పేర్లూ, వాళ్ళను గుర్తించి పట్టుకునేందుకు అవసరం అయిన రూపురేఖల వివరాలూ చూసి, వాళ్ళు తృప్తిపడ్డారు.

మంత్రి సోమదేవుడు, ఖడ్గజీవదత్తుల పేర్ల బదులు వీరభద్రుడూ, రామభద్రుడూ అనీ, వాళ్ళల్లో వీరభద్రుడికి కుడి కన్ను మెల్ల అనీ, రామభద్రుడి ఎడమ చేతికి ఆరు వేళ్ళు వుంటాయనీ లేఖలో రాశాడు. అంతే కాక వాళ్ళను పట్టుకునేందుకు రాజభటులు దేశమంతా గాలించబోతున్నారనీ, గ్రామ గ్రామానా వాళ్ళ ఆ చూకీ తెలుసుకునేందుకు చాటింపు కూడా వేయిస్తున్నారనీ మహేంద్రవర్మకు తెలియపరిచాడు.

“మహామంత్రి! ఇక ఆ దుష్ట క్షత్రియ యువకు లిద్దరూ మనకు దొరికినట్టే. పోతే మన పిల్లల సంగతే తెలియటం లేదు. వాళ్ళు రహస్యంగా మారువేషాలు వేసుకుని మన

నగరానికి బయలుదేరి వుంటారని మీ అభిప్రాయమా?” అని అడిగాడు మహేంద్రవర్మ.

మంత్రి వామపాలుడు కొంచెం సేపు మౌనంగా వూరుకుని, “మన పిల్లలలో యింకా ఆకతాయితనం పోలేదు, మహారాజా! వాళ్ళిద్దరూ ఆ క్షత్రియ యువకులతో కలిసి, దేశాటనకు పోయినా పోయివుండవచ్చు. అసలు వీళ్ళ మధ్య విరోధానికి కారణం ఏమిటో సేనాని కొడుకు మాటల వల్ల నాకేం అర్థం కాలేదు. అతడు మన వాళ్ళకన్న కూడా దుందుడుకు స్వభావం కలవాడు,” అన్నాడు.

“నిజం నిలకడమీద తెలుస్తుంది, అన్నారు పెద్దలు. మన రాజ్యంలో కూడా

ఆ వీరభద్ర రామభద్రుల్ని పట్టుకునేందుకు చాటింపు వేయించటం బాగావుంటుంది," అన్నాడు మహేంద్రవర్మ.

ఆ నాటి సాయంత్రంవేళ పద్మపుర, మహేంద్రనగర రాజ్యాల్లోని పల్లె పట్టణాల్లో వీరభద్ర, రామభద్రుల పోలికల్ని చెప్పి, వాళ్ళను పట్టుకున్నవాళ్ళకు గొప్ప బహుమానం వుంటుందని రాజభటులు చాటింపు వేయసాగారు.

పద్మపురానికి చాలా దూరంగా వున్న ఒక పల్లెలోని పూటకూళ్ళ యింట వున్న ఖడ్గ, జీవదత్తులు, యీ చాటింపు విని దీని వెనక ఏదో రహస్యం వున్నదనీ, ఇది బహుశా తమను జాగ్రత్తపడవలసిందిగా పద్మసేన రాజు చేస్తున్న హెచ్చరిక కావచ్చనీ అనుమానించారు.

ఖడ్గవర్మకు తక్షణం ఆ పల్లె వదిలి పోవటం క్షేమం అన్న అభిప్రాయం కలిగింది. కాని జీవదత్తుడు అలా చేయటం అనుమాన కారణం అవుతుందనీ, సూర్యాస్తమయం తర్వాత బయలుదేరి, ఆ రాత్రి అరణ్యంలో

గడిపి, మర్నాటి పగటివేళ ఏదో విధంగా పద్మపుర రాజ్య సరిహద్దులు దాటే ప్రయత్నం చేద్దామనీ అన్నాడు.

ఇద్దరూ యిలా మాట్లాడుకుంటున్నంతలో తలారు లిద్దరు పూటకూళ్ళ ఇంటికి వచ్చి, ఇంటి యజమానిని, ఆ ఉదయం వచ్చిన యువకులిద్దరూ ఎక్కడ వున్నారని ప్రశ్నించారు. చాటింపు విని వున్న పూటకూళ్ళ ఇంటి వాడు భయపడిపోతూ, "లోపలే వున్నారు! పిలుచుకు వస్తానుండండి," అంటూ ఖడ్గ జీవదత్తుల దగ్గరకు వచ్చాడు.

తలార్లు అడిగిన ప్రశ్న విన్న ఖడ్గజీవదత్తులు ఇంట్లో నుంచి బయటికి వచ్చారు. తలారు లిద్దరూ వాళ్ళను నఖశిఖ పర్యంతం ఒకసారి పరీక్షగా చూసి, "బయలుదేరండి. గ్రామాధికారి మిమ్మల్ని పిలుచుకు రమ్మన్నాడు," అన్నారు.

"అలాగా! వస్తున్నాం. దారితీయండి!" అన్నాడు జీవదత్తుడు. ముందు తలార్లూ, వెనకగా ఖడ్గజీవదత్తులూ గ్రామకచ్చేరి కేసి నడవసాగారు. —(ఇంకా వుంది)

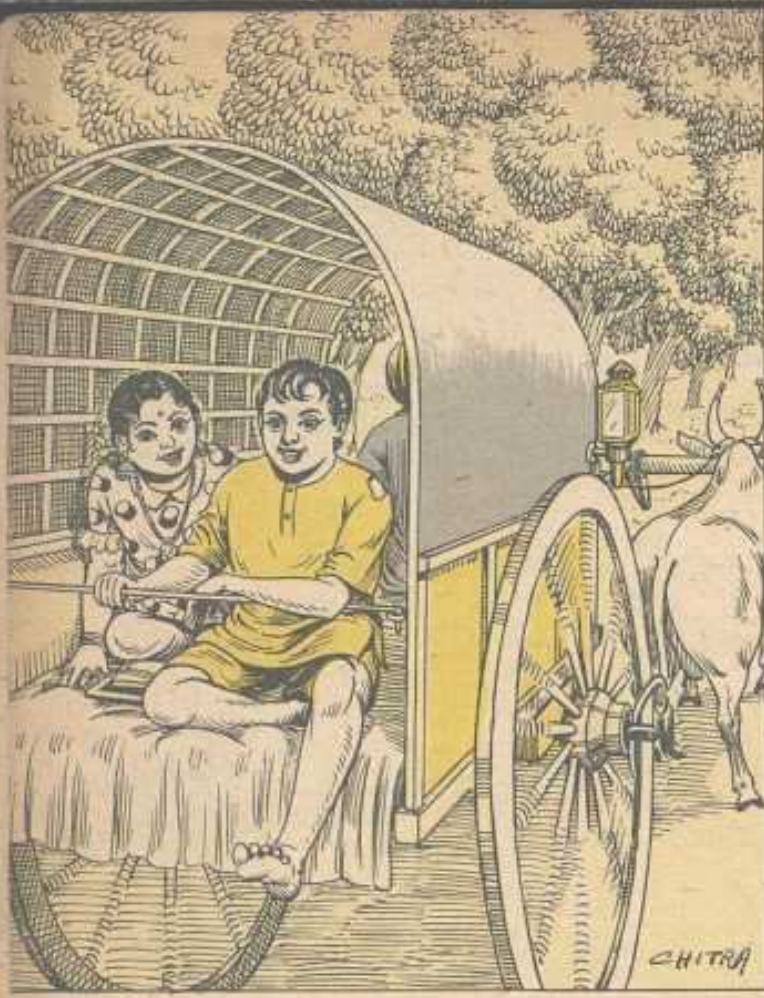
హస్తవాసి

పట్టువదలని విక్రమార్కుడు చెట్టు వద్దకు తిరిగివెళ్ళి, చెట్టు పై నుంచి శవాన్ని దించి భుజాన వేసుకుని, ఎప్పటిలాగే మౌనంగా శ్మశానం కేసి నడవసాగాడు. అప్పుడు శవం లోని బేతాళుడు, "రాజా, మానవాతీతమైన పనులు సాధించాలంటే మానవాతీతమైన శక్తులుండాలి. అవి ఉన్ననాడు శ్రమ లేకుండా ఎలాటి పనులైనా చెయ్యవచ్చు. ఇందుకు నిదర్శనంగా నీకు గోవర్ధను డనే కుర్రవాడి కథ చెబుతాను, శ్రమతెలియకుండా విను," అంటూ ఇలా చెప్పసాగాడు :

ఒక సంపన్నమైన గ్రామంలో ఒక ధని కుడు ఉండేవాడు. ఆయన ఇంట వయసు మళ్ళిన దంపతు లిద్దరు పనిచేస్తూ ఉండే వాళ్ళు. వాళ్ళుండే ఇల్లు ధనికుడి ఇంటి ఆవరణను ఆనుకునే ఉండేది. వాళ్ళ కొడుకులు పెద్దవాళ్ళయి, తమ పాట్ల తామే పోసుకుంటామని గ్రామాంతరాలకు వెళ్ళి

బేతాళ కథలు

పోయారు. అందుచేత వాళ్ళు ఒంటరి తనంతో బాధపడుతూ వచ్చారు.

ఈ స్థితిలో ఆ వయసు మళ్ళిన దంపతులకు ఒక కొడుకు మళ్ళీ కలిగాడు. వాడే గోవర్ధనుడు. గోవర్ధనుడు పుట్టిన ఘడియలోనే ధనికుడిభార్య ఒక ఆడపిల్లను కన్నది. ఆమెకు లీల అని పేరు పెట్టుకున్నారు.

ఒకేసారి పుట్టిన లీలా గోవర్ధనులకు ఏదో సంబంధం ఉన్నట్టుగా అందరూ భావించారు. ఆ ఇద్దరూ కలిసే పెరిగారు. కలిసి ఆడుకున్నారు. ఒకరి మీద ఒకరు మమకారం పెంచుకున్నారు. ముఖ్యంగా లీల గోవర్ధనుడు పక్కన ఉంటేనేగాని ఏమీ చెయ్యలేకపోయేది.

ధనికుడికి ఒక బండీ ఉండేది. రోజూ సాయంత్రం పూట లీల ఆ బండీలో విహారానికి బయలుదేరేది. గోవర్ధనుడు కూడా తన వెంట బండీలో వస్తేనేగాని ఆమె ఊరుకునేది కాదు.

రోజూ తన కుమార్తె తన నౌకర్ల కొడుకుతో బండీలో తిరుగుతున్నదని ధనికుడికి తెలియగానే ఆయన చిరాకుపడి తన బండీలో గోవర్ధనుడు తిరగటానికి వీలు లేదని ఉత్తరువు చేశాడు. వెంటనే లీల బండీలో తిరగటం మానేసింది.

గోవర్ధనుడూ, లీలా ఒక్క గురువు దగ్గరే చదువుకునేవారు. చదువుకోవటానికి బయలుదేరేటప్పుడు లీల చిరుతిళ్ళు జాస్తేగా తీసుకుపోయి, వాటిలో గోవర్ధనుడికి వంతుపెట్టేది.

ఒకనాడు ధనికుడి భార్య తన భర్తతో, "మన లీల ఇంటి దగ్గర తినే తిండి కన్న చిరుతిళ్ళు రెట్టింపు తింటున్నది, ఏ మాశ్చర్యం!" అన్నది.

ఆమె తన చిరుతిళ్ళు గోవర్ధనుడికి పంచి ఇస్తున్నదన్న సంగతి తెలిసి ధనికుడు గోవర్ధనుడి తండ్రితో, "నీ కొడుకును చదువు మానిపించు. రేపు చేతులు బురద చేసుకోబోయ్యేవాడికి చదువెందుకు?" అన్నాడు.

"పాలంపనులు చేసే ఈడువచ్చేసరికి చదువే ఉండదు. అందాకానన్నా నాలుగక్ష

రాలు వంటబట్టనియ్యండి." అన్నాడు గోవర్ధనుడి తండ్రి.

"చదివినది చాలు. రేపటి నుంచి వాణ్ణి గొడ్డు కాయటానికి పంపిస్తున్నాను," అన్నాడు యజమాని.

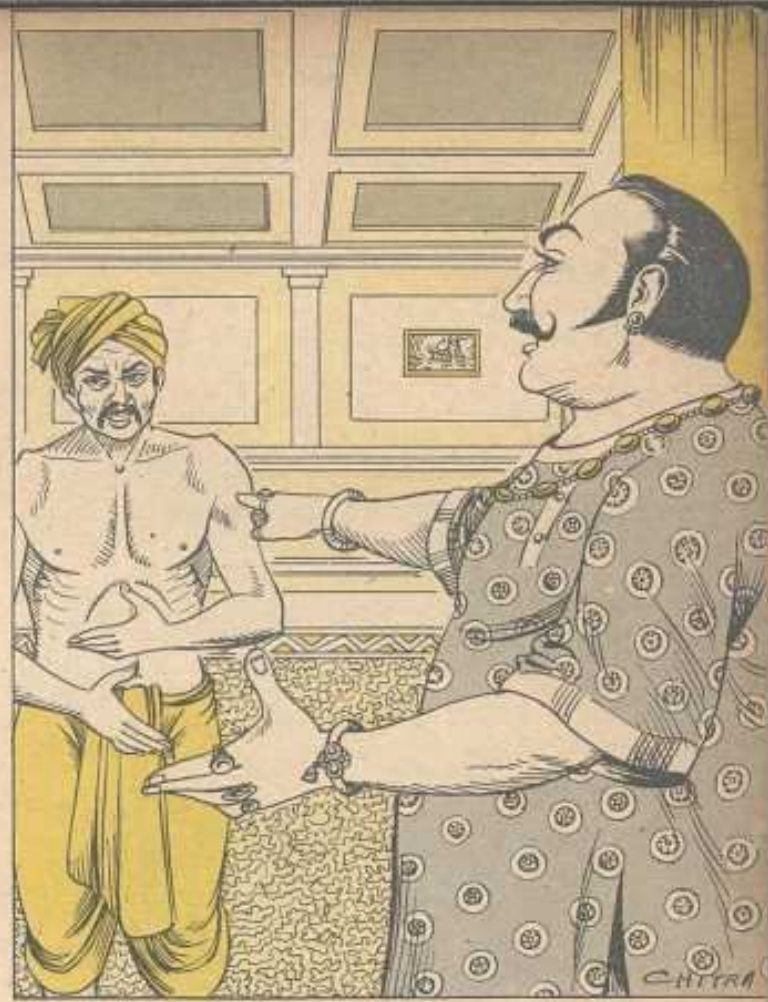
మర్నాటి నుంచి గోవర్ధనుడు చదువు మాని గొడ్డును వెంటపెట్టుకుని బీడు మీదికి వెళ్ళాడు. ఈ సంగతి తెలిసి లీల చదువు కోవటానికి వెళ్ళటం మాని, గోవర్ధనుడు గొడ్డుకాసే చోటికి పోయింది. చెట్టు కింద కూర్చుని ఇద్దరూ కబుర్లు చెప్పుకున్నారు. లీల తెచ్చిన ఆహారం ఇద్దరూ తిన్నారు.

ఇలా మూడు రోజులు జరిగినాక చదువు చెప్పే గురువుగారు ధనికుడి వద్దకు వచ్చి, "మీ లీల మూడు రోజులుగా చదువుకోసు రావటం లేదు. ఆ పిల్లకు జబ్బుగాని చెయ్యలేదు కద?" అని అడిగాడు.

ధనికుడు ఆ మాటకు ఆశ్చర్యపోయి లీలను పిలిచి అడిగితే, "గోవర్ధనుడు బడి మానాడుగా? నేనూ మానేశాను!" అన్నది.

ధనికుడికి తన కూతురి వ్యవహారం శ్రుతిమించి రాగాన పడుతున్నదనిపించింది. ఆయన గోవర్ధనుడి తండ్రిని పిలిచి, "ఇక నీ కొడుకు ఈ వూళ్ళో ఉండటానికి వీల్లేదు. ఎక్కడికైనా పంపించు," అన్నాడు.

"పెద్ద పిల్లలు మమ్మల్ని విడిచి ఏనాడో వెళ్ళారు. పసివాడు, వీణ్ణి కూడా మాకు

దూరం చెయ్యకండి," అని ముసలివాడు ప్రాధేయపడ్డాడు.

"మీకు కొడుకే కావాలంటే అంతా కట్టకట్టుకుని వెళ్ళి పొండి. మిమ్మల్ని ఈ గ్రామంలో బతకనివ్వను," అన్నాడు ధనికుడు.

యజమాని ఇలా అంటున్నాడని విన గానే గోవర్ధనుడు, "నేను వెళ్ళిపోతానులే, నాన్నా. నా గురించి ఏమీ దిగులు పడ వద్దు," అన్నాడు.

వాడు లీలకు వీడ్కోలు చెప్పటానికి పోయినప్పు డామె, "నువు పెద్దవాడివై తిరిగివస్తావు కాదా? నేను నీ కోసం కని పెట్టుకుని ఉంటాను. పెద్దయాక మనం

పెళ్ళి చేసుకుందాం. ఈ మాట మరిచి పోకు!" అన్నది.

గోవర్ధనుడు ఇంటి నుంచి బయలుదేరి చాలా దూరం నడిచి ఒక రోజు సాయం కాలానికి ఒక పెద్ద వాగు వద్దకు చేరాడు. ఆ వాగు మీద ఒక ఇరుకైన వంతెన ఉన్నది. వాడు దాని మీదుగా వాగు దాటి అవతలి పక్కకు పోదామనుకుంటూండగా ఒక ముసలిది తన చేతిలో ఉన్న బెత్తం ఎత్తి, "అగు, ముందు నా బాతులను దాటసి!" అన్నది.

గోవర్ధనుడు అమె వెంట ఉన్న బాతుల మందను చూసి అగాధు. వంతెన ఇరుకు కావటంచేత బాతులు ఒకదాని వెనక ఒక

టిగా వంతెన మీదుగా రాసాగాయి. ఎంత సేపు చూసినా బాతు లింకా వస్తూనే ఉన్నాయి. ఒక చెంప చీకటి పడుతున్నది. అలిసి ఉన్న గోవర్ధనుడు ఒక చెట్టు మొదలుకు చేరగిలబడి అలాగే నిద్రపోయాడు.

వాడు తిరిగి నిద్ర మేలుకునేసరికి బాతు లింకా వంతెన మీదుగా వస్తూనే ఉన్నాయి. అవి దాటటం ముగియగానే ముసలిది వాటి వెనకగా వచ్చి, గోవర్ధనుడి దగ్గర నిలిచి, "బాతులు దాటాయి. ఇక నువ్వు పోవచ్చు. ఆలస్యమయిందని విసుక్కున్నావు కాదా?" అని అడిగింది.

"నాకు మించిపోయే పనేమీ లేదు. బాతుకు తెరువు వెతుక్కుంటూ పోతున్నాను," అన్నాడు గోవర్ధనుడు.

"వివేకం గలవాళ్ళు తొందరపడరు; మర్యాద గలవాళ్ళు విసుక్కురు. చెయ్యి చాచు, నీకు హస్తలాఘవం ఇస్తాను," అన్నది ముసలిది.

గోవర్ధనుడు కుడి చెయ్యి చాచాడు. ముసలిది తన బెత్తంతో చేతి మీద వాత తేలేటట్టు కొట్టి, "ఇక వెళ్ళు. నువ్వేం చేసినా దానికి తిరుగుండదు," అంటూ ఎటో వెళ్ళిపోయింది.

గోవర్ధనుడు, "ముసలిముండ మహా చెడ్డది!" అనుకుని, వాగు దాటి ఆ సాయం కాలానికి ఒక మహానగరం చేరాడు. అక్కడ

అతను ఒక స్వర్ణకారుడి ఇంటి ముందు
ఆగి, "నాకు పని నేర్పిస్తారా?" అని
స్వర్ణకారుణ్ణి అడిగాడు.

"అలాగే నేర్చుతాను. శ్రద్ధగా పనిచేకా
వంటే పైకి రావచ్చు." అన్నాడు స్వర్ణ
కారుడు. ఆయన గోవర్ధనుణ్ణి ఒక గదిలోకి
తీసుకుపోయి, అక్కడ పని చేసేవాళ్ళను
చూపి, "ఒక ఏడాది పని నేర్చుకుంటే
ఏళ్ళు చేసే పని చెయ్యగలుగుతావు,"
అన్నాడు. తరవాత మరొక గదికి తీసుకు
పోయి, "ఇక్కడ పని చేసేవాళ్ళతో
సమంగా పని చేయాలంటే నీకు కనీసం
వాలుగేళ్ళు పట్టుతుంది," అన్నాడు. తర
వాత ఆయన గోవర్ధనుణ్ణి తన గదికి తీసుకు
పోయి, "ఇది నేను పని చేసేచోటు. ఇది

నేను రాజుగారికి కొత్తగా తయారుచేస్తున్న
కిరీటం. ఇన్న అంతా ధారపోసినా నీకీ పని
రాకపోవచ్చు. ఈ మహానగరంలో నాతో
సమానమైన పనివాడు లేడు. అందుకే రాజు
గారు నాకీ పని అప్పగించారు," అన్నాడు.

"ఈ పని నేనూ చెయ్యగలను,"
అన్నాడు గోవర్ధనుడు. సగం తయారైన కిరీ
టాన్ని తిప్పి, తిప్పి చూస్తూ.

స్వర్ణకారుడికి పట్టరాని ఆగ్రహం
వచ్చింది.

"గుడ్డువచ్చి పెల్లను వెక్కిరించినది,
నా దగ్గర పని నేర్చుకునేటందుకు వచ్చి
నా పనే చేస్తానంటావా? ఏదీ, చెయ్యి?
ఈ కిరీటం పూర్తి చేసేదాకా షిఫ్టీ గది
కదలనియ్యను," అంటూ స్వర్ణకారుడు గది

నుంచి బయటకు పోయి, తలుపుగొళ్ళెం పెట్టేశాడు.

మర్నాడు ఆయన గొళ్ళెం తెరిచి ఆ గదిలో ప్రవేశించేసరికి, రాజుగారి కిరీటం తయారై, పొదిగిన రత్నాలతో మిలమిలా మెరుస్తూ గోవర్ధనుడి చేతిలో కనిపించింది. స్వర్ణకారుడు నిర్భాంతపోయి ఆ కిరీటాన్ని లాక్కుని జాగ్రత్తగా పరిశీలించాడు. చేతలో ఏమీ లోపం లేదు. తాను నాలుగు వారాలలో చేసే పనిని ఈ పని నేర్చుకునేవాడు ఒక్క రాత్రిలో ఎలా చేశాడో ఆయనకు అర్థం కాలేదు.

“ఒరే, బాబూ! నువ్వుంత పనిమంతుడి పని నాకు తెలీదు. నువ్వు మరెక్కడికీ పోక,

నా స్పర్శే ఉండి పని చెయ్యి. నా సంపాదనలో నీ వంతు న్యాయంగా ఇస్తాను,” అన్నాడు స్వర్ణకారుడు.

గోవర్ధనుడు సరే నన్నాడు. అయితే స్వర్ణకారుడు అతన్ని మోసం చేస్తూ వచ్చాడు. రాజుగారు కొత్త కిరీటాని కిచ్చిన డబ్బులో గోవర్ధనుడికి ముట్టినది బహు కొద్ది. అయినా స్వర్ణకారుడిచ్చేదే చాలా ఎక్కువ అనిపించి గోవర్ధనుడు తన డబ్బు భద్రంగా దాచుకోసాగాడు. అయితే తనను స్వర్ణకారుడు స్పష్టంగా మోసగిస్తున్నాడని తెలిసిపోయాక అతనికి అక్కడ ఉండబుద్ధి కాలేదు.

గోవర్ధనుడు స్వర్ణకారుణ్ణి విడిచిపెట్టి నగరమంతా తిరుగుతూ, ఒక శిల్పి పని చేసేచోటికి వచ్చాడు. ఆ శిల్పి గోవర్ధనుడికి పని నేర్పటానికి ఒప్పుకుని, తాను గుడికి తయారుచేస్తున్న పూజావిగ్రహాలను గోవర్ధనుడికి చూపి, “రాజుగారి కుమార్తెకు పెద్ద జబ్బు చేసింది. గుడి కట్టిస్తే ఆమెకు నయమవుతుందని చెప్పారుట. ఆ గుడి తయారయింది. పూజావిగ్రహాలను నన్ను తయారు చెయ్యమన్నారు,” అని చెప్పాడు.

“వీటిని నేనే తయారుచేయగలను,” అన్నాడు గోవర్ధనుడు.

శిల్పికి చాలా కోపం వచ్చింది. అతను గోవర్ధనుడితో, “అంతటివాడివా? అయితే

సాయంకాలం లోపల వీటిలో ఎన్ని పూర్తి చేస్తావో చూస్తాను," అని వెళ్ళిపోయాడు.

గోవర్ధనుడు అక్కడ ఉన్న ఉలులూ, చేసమ్మెటా తీసుకుని ఒక్కొక్క విగ్రహాన్నే పూర్తి చేయసాగాడు. అకస్మాత్తుగా, అతను పూర్తి చేసిన దేవీవిగ్రహం నోరు తెరిచి, "నాయనా, నువ్వు సిద్ధహస్తుడివి. నీ ఉలితో చచ్చినవాళ్ళకు గాటుపెడితే వాళ్ళు తిరిగి బతుకుతారని నీకు వరం ఇస్తున్నాను!" అని మళ్ళీ విగ్రహంలాగా అయిపోయింది.

సాయంకాలం శిల్పి వచ్చి చూసేసరికి విగ్రహాలన్నీ జీవంతో తొణికిసలాడుతూ తయారై ఉన్నాయి. శిల్పి గోవర్ధనుడి చేతులు పట్టుకుని, "బాబూ, నువ్వు

మయుడి అంశనా, విశ్వకర్మ అంశనా పుట్టినవాడివిగాని సామాన్యుడివి కావు. నా దగ్గరే ఉండి పని చేసి, నా సంపాదనలో న్యాయమైన వాటా తీసుకో!" అన్నాడు.

గోవర్ధనుడు సరే నన్నాడు.

విగ్రహాలను కొత్త భవాలయంలో ఉంచి, రాజపురోహితుడే స్వయంగా ప్రాణప్రతిష్ఠ చేశాడు. కాని రాజకుమార్తెకు వ్యాధి నయం కాకపోగా ఆమె చనిపోయింది.

రాజుకు దుఃఖంతోబాటు కోపం కూడా వచ్చింది. ఆయన పురోహితుణ్ణి పిలిచి, "ఇలా ఎందుకు జరిగింది? నన్ను మీరంతా మోసం చేశారు. గుడి కట్టించమని నాకు సలహా ఇచ్చిన వాళ్ళనందరినీ తలలు తీయిస్తాను," అన్నాడు.

రాజపురోహితుడు క్షంగారుపడి, "మహారాజా, ఈ దోషం శిల్పి చేసిన విగ్రహాలలోనే ఉండి ఉంటుంది," అన్నాడు.

రాజభటులు వెళ్ళి శిల్పిని పట్టుకు వచ్చారు. శిల్పి ప్రాణభయంతో వణికిపోతూ, "మహారాజా, విగ్రహాలలో ఏదన్నా దోషం ఉంటే దానికి నేను బాధ్యుణ్ణి కాను. వాటిని తయారు చేసినవాడు నా వద్ద పని నేర్చు కునే కుర్రవాడు," అన్నాడు.

రాజు, భటులను పంపి గోవర్ధనుణ్ణి పిలిపించాడు. అతను రాజుతో, "మహారాజా, విగ్రహాలను చేసినది శిల్పి కాదు. నేనే. వాటిలో దోష మేమీలేదు. రాజకుమార్తె చనిపోయిన మాట నిజం కాదేమోనని

నా అనుమానం. ఒక్క క్షణంపాటు నన్ను మెను చూడనిస్తారా?" అన్నాడు.

అందువల్ల నష్టం లేదనుకుని రాజు గోవర్ధనుణ్ణి రాజకుమార్తె శవం ఉన్న గదిలోకి పంపాడు. గోవర్ధనుడు అక్కడ వున్న వారి నందరినీ బయటికి పంపి, రాజకుమార్తె కాలిమీద తన ఉలితో చిన్న గాటు పెట్టాడు. వెంటనే రాజకుమార్తె ప్రాణం వచ్చి లేచి, గోవర్ధనుడి వెంట తన తండ్రి వున్న చోటికి వచ్చేసింది.

రాజు గోవర్ధనుణ్ణి కౌగలించుకుని ఆనంద బాష్పాలు రాల్చాడు. ఆయన అతనికి అంతులేని బహుమతు లిచ్చి సన్మానించాడు.

ఇప్పుడు గోవర్ధనుడు గొప్ప సంతన్నుడు. నగరంలో వున్న కాలంలో అతను పెరిగి యుక్తవయస్కుడు కూడా అయ్యాడు. అతని కిప్పుడు తన గ్రామానికి తిరిగి పోయి, లీలను పెళ్ళాడి సుఖంగా ఉండాలన్న కోరిక కలిగింది. రాజుగారు తనకు బహుమానంగా ఇచ్చిన ధనమంతా గుర్రం మీద వేసుకుని అతను గ్రామానికి బయలుదేరాడు.

అతను గ్రామాన్ని చేరవస్తుండగా చెట్ల మధ్య ఒక తెల్లని కట్టడం కనిపించింది. దాని నాలుగు పక్కలలోనూ ఒక్క ద్వారం కూడా లేదు. అది పూర్వం ఉన్నది కాదు. ఆ కట్టడం ఏమైఉంటుందా అని అతను ఆలోచిస్తూ ఉండగా, పూర్వం తనను చేతి

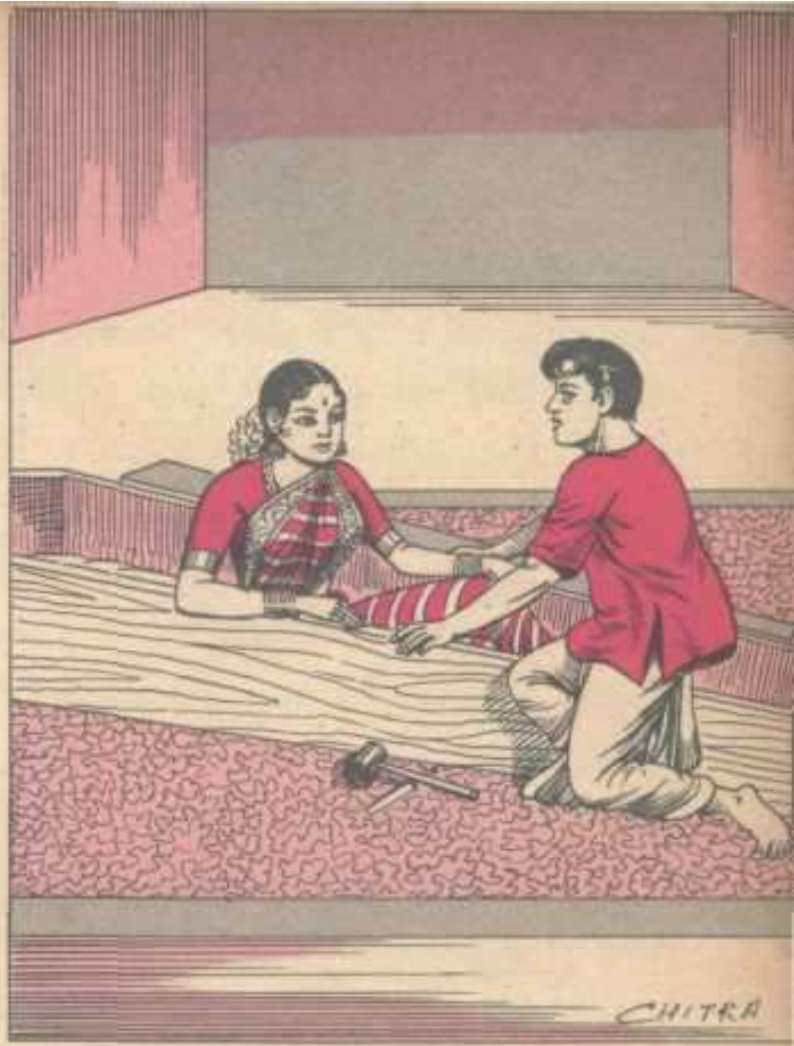
మీద బెత్తంతో కొట్టిన ముసలిది ఎక్కడి నుంచో ఊడిపడి, "ఓహో, నువా? మహా రాజులాగా తయారయ్యావే!" అంటూ బోసి నేరు విప్పి నవ్వింది.

"అంతా నీ చలవే, అవ్వా! నీకూ ఇందులో భాగం ఉంది," అంటూ తన ధనపు సంచులు చూపాడు గోవర్ధనుడు.

"నాకు డబ్బు దేనికిగాని, నువ్వు పూళ్ళోకి పోయి సంతోషించలేవు. నీ తల్లి, తండ్రీ బూడిద అయిపోయారు. నువ్వు ముఖ్యంగా చూడాలనుకుంటున్న స్నేహితురాలు కూడా చచ్చిపోయింది. ఆమెకు బలవంతంగా పెళ్ళిచేయాలని ఆమె తలిదండ్రులు ప్రయత్నించారు. ఆమె ఆత్మహత్య చేసుకుంటూ, తనను ఈ వనం మధ్య సమాధి చెయ్యాలని ఉత్తరం రాసిపెట్టింది. తల్లిదండ్రులు ఆమెను ఒక పెట్టెలోపెట్టి సమాధిచేశారు. ఇదే ఆమె సమాధి," అన్నది ముసలిది.

"లీలను బతికించుకుంటాను. కాని లోపలికి మార్గంలేదే!" అన్నాడు గోవర్ధనుడు.

ముసలిది తన బెత్తంతో సమాధి గోడను కొట్టింది. వెంటనే కొంత గోడ ఒరిగిపడి పోయింది. లోపల పెట్టె ఉన్నది. దాని మూత ఎత్తి చూస్తే లీల నిద్రపోతున్నదానిలాగా కనబడింది. గోవర్ధనుడు తన ఉలిపైకి తీసి, దానితో లీల కాలి మీద చిన్న గాటు పెట్టాడు. వెంటనే లీల నిద్ర లేచి

నట్టుగా లేచి కూర్చుని, గోవర్ధనుడి కేసి ఆశ్చర్యంగా చూసింది.

"నన్ను గుర్తించలేదా, లీలా? నేను గోవర్ధనుణ్ణి!" అన్నాడు గోవర్ధనుడు. లీల ముఖం ఆనందంతో వికసించింది. గోవర్ధనుడు తన చేతిలో ఉన్న ఉలి అవతలికి విసిరివేసి, లీలను కౌగలించుకున్నాడు.

"నువ్వు తిరిగివస్తావని నాకు తెలుసు. మా అమ్మా, నాన్నా నాకు బలవంతంగా పెళ్ళి చేయాలనుకున్నారు. అందుచేత, ప్రాణంపోయినట్టు కనిపించే ఒక టేషన్ తాగి, నన్ను భద్రంగా సమాధి చేయటానికి ఏర్పాటు చేసుకున్నాను. నేను నిజంగా చావలేదు," అన్నది లీల.

ఇద్దరూ, కలిసి సమాధి దాటి ఇవతలికి వచ్చారు.

"నువ్వు బతికే ఉన్నావంటే మీ అమ్మా, నాన్నా సంతోషిస్తారు. మీ ఇంటికి పోదాం పద!" అన్నాడు గోవర్ధనుడు.

"నేను మా ఇంటికి మరి రాను. మనం ఇంకెక్కడికైనా పోయి సుఖంగా బతుకుదాం పద," అన్నది లీల.

"అన్నట్టు నా ఉలి సమాధిలోనే ఉండి పోయింది. తీసుకువస్తాను," అంటూ గోవర్ధనుడు సమాధిని సమీపించాడు. కాని పడి పోయిన సమాధి గోడ తిరిగి నిలిచినట్టున్నది. లోపలికి దారి కనిపించలేదు. ముసలిదాని జూడ కూడా తెలియలేదు. ఇక ఆ ఉలి తనకు ప్రాప్తంలేదనుకుని, లీలను కూడా తన గుర్రం మీద ఎక్కించుకుని, గోవర్ధనుడు నగరానికే తిరిగిపోయి అక్కడ సుఖంగా జీవించాడు.

బేతాళుడి కథ చెప్పి, "రాజా, లీల తిరిగి బతికినాక తన తల్లిదండ్రులను చూడ నని ఎందుకు పట్టుపట్టింది? దీనికి సమా

ధానం తెలిసి కూడా చెప్పకపోయావో నీ తల పగిలిపోతుంది," అన్నాడు.

దానికి విక్రమార్కుడు, "లీల చాలా పట్టుదల గలది అని తెలుస్తూనే ఉన్నది. అందుకే ఆమె తండ్రిని వ్యతిరేకించి చిన్న తనం నుంచి కూడా గోవర్ధనుడి జీవితాన్ని పంచుకుంటూ వచ్చింది. అతన్ని పెళ్ళాడాలన్న పట్టుదలతోనే తాను ఆత్మహత్య చేసుకున్నట్టు నటించి, తన తల్లిదండ్రులకు గర్భశోకం కలిగించటానికి నిశ్చయించుకున్నది. ఇప్పుడు గోవర్ధనుడు తమ కన్న సంపన్నుడు గనక ఆమె తల్లిదండ్రులు ఆమె పెళ్ళికి సంతోషంగా ఒప్పుకుంటారు. కాని వారి ఆమోదం లీలకు అవసరంలేదు. వారి గర్భశోకాన్ని పోగొట్టి సంతోషపెట్టాలన్న భావం ఆమెకు తిరిగిరాదు. అందుచేతనే ఆమె తన ఇంటికి వెళ్ళ నిరాకరించింది," అన్నాడు.

రాజు కీ విధంగా మౌనభంగం కలగగానే బేతాళుడు శవంతో సహా మాయమై తిరిగి చెట్టెక్కాడు. (కల్పితం)

తెలకలవాడి చిలుక

ఒక తెలకలవాడి వద్ద అందమైన చిలుక ఉండేది. అది వాడి నూనెదుకాణంలో కట్టిన పంజరంలో ఉండేది.

ఒకనాడు దుకాణంలోకి గండుపిల్లి వచ్చింది. దాన్ని చూసి చిలుక భయపడి, అరిచి, అర్పాటం చేసి, పంజరంలో ఎగిరెగిరి పడింది. దాని అర్పాటానికి పంజరం కొక్కెం నుండి తూడి కింద పడింది. ఒక పెద్ద నూనె జాడి పగిలిపోయి, నూనె అంతా నేలపాలయింది.

నూనెవాడికి చిలుక మీద కోపం వచ్చి, దాని తల మీది వెంట్రుకలన్నీ పీకి, బోడి తల చేశాడు. చిలుక యజమాని మీద అలిగి మాట్లాడటం మానేసింది. కాను చేసిన పనికి తెలకలవాడు కూడా పశ్చాత్తాపపడ్డాడు.

రెండు వారాలు గడిచినాక, ఒక బట్టతలవాడు నూనె కొనటానికి వచ్చాడు. అంత దాకా బెల్లం కొట్టిన రాయిలా ఉన్న చిలుక గట్టిగా నవ్వుపాగింది.

“ఎందుకు అంత నంకోషం?” అని యజమాని అడిగాడు.

“ఈ మనిషి యజమాని కూడా తెలకలవాడే లాగుంది! నెత్తిన ఒక్క వెంట్రుక లేదు!” అన్నది చిలుక.

—ఎం. వరేంద్రకుమార్

ఆత్మీయత

ఒక గ్రామంలో రామయ్య, సోమయ్య అనే ఇద్దరు ప్రాణస్నేహితులు ఉండేవారు. రామయ్య వ్యాపార జీవితం గడిపి క్రమేణా గొప్ప ధనికుడయ్యాడు. కాని సోమయ్య హెచ్చుగా దేశసంచారం చేసి విజ్ఞానవంతుడుగా తయారయ్యాడు. అతని సంపాదన రామయ్య సంపాదనలో పదే వంతు లేక పోయినా, అతని భుక్తికి సరిపోయేదిగా ఉన్నది. సంపదలో తేడా ఉన్నప్పటికీ ఇద్దరి మధ్యా గల స్నేహభావానికి ఎలాటి భంగమూ కలగలేదు. సోమయ్య పాండిత్యాన్ని చూసి రామయ్య ఎంతో ముచ్చట పడేవాడు. రామయ్య వ్యాపారదక్షత చూసి సోమయ్య ఎంతో సంతోషించేవాడు. ఇలా ఇద్దరూ తమలో లేనిదాన్ని రెండోవాడిలో చూసుకుని ఆనందించేవాళ్ళు.

కాలక్రమాన రామయ్యకు ఒక కొడుకు కలిగాడు. మరి కొంత కాలానికి సోమయ్య

ఒక కూతుర్ని కన్నాడు. రామయ్య కొడుకు పేరు మాధవుడు. సోమయ్య కూతురి పేరు రాధ.

రాధ పుట్టిన కొద్ది రోజులకు సోమయ్య భార్య చనిపోయింది. అందుచేత రామయ్య, ఆయన భార్యా ఆ పిల్లను తమ వద్దనే ఉంచుకుని, ఎంతో గారాబంగా పెంచ సాగారు.

మరి కొంత కాలానికి రామయ్యకు ఒక ఆలోచన వచ్చింది. ధనవంతుడి కొడుకు కావటం చేతనూ, తన తండ్రికి చెప్పకో దగిన జ్ఞానం లేకపోవటం చేతనూ మాధవుడు బొత్తిగా మూఢుడయేటట్టు కనిపించాడు. అతడికి చదువుసంధ్యలు అట్టే లక్షణం కనిపించలేదు. అందుచేత రామయ్య తన కొడుకును సోమయ్య కిచ్చి, వాణ్ణి పెంచి పెద్ద చేయమనీ, వాడికి విజ్ఞానం కలిగించమనీ అన్నాడు.

ఈ విధంగా రామయ్యా, సోమయ్యా తమ పిల్లలను మార్చుకున్నారు. రాధ సామాన్య కుటుంబీకుడి కూతురే అయినా, సంపన్నుడైన రామయ్య ఇంట ఏ లోటూ లేకుండా పెరిగి పెద్దదయింది.

మాధవుడు స్వతహాగా తెలివి తేటలు కలవాడే. అతను సాధారణ కుటుంబీకుడి ఇంట చేరటం చేత అతని మనస్సు అల్ప సుఖాల కోసం పాకులాడక, సోమయ్య సాంగత్యంలో బాగా పడునెక్కింది. బుద్ధి బాగా తెలిసే నాటికి మాధవుడు తన తండ్రి సోమయ్యే అనుకుని, ఆయన మరింత సుఖంగా బతికేటట్టు చూడటానికి తాను సాధ్యమైనంత విద్యావంతుడు కావాలని దీక్షపట్టాడు. అ దీక్షతో అతను సమస్త

కాస్తాల్లా అభ్యసించి, గొప్ప ప్రజ్ఞావంతుడని పేరు తెచ్చుకున్నాడు.

తమ కుమారుడు ప్రయోజకుడు కావటం చూసి రామయ్యా, ఆయన భార్య ఎంతగానో సంతోషించారు. మాధవుణ్ణి విజ్ఞానిగా చెయ్యటంలో తన ప్రయత్నం సిద్ధించినందుకు రామయ్య తృప్తిపడ్డాడు.

ఈ లోపల రామయ్యా, సోమయ్యా అప్త మిత్రులు కావటం చేత రెండు ఇళ్ళ మధ్యా రాకపోకలు జరుగుతూనే ఉండేవి. రాధా మాధవుడూ చిన్నతనం నుంచి స్నేహంగానే ఉండేవారు. మాధవుడికి రాధ అంటే మొదటినుంచి ఎంతో ఇష్టం. వయసు వచ్చిన కొద్దీ, అతనికి రాధ మీద ఉండే అభిమానం ప్రేమగా మారింది.

కాని రాధలో అలాటి పరిణామం ఏమీ కలగలేదు. తానొక ధనవంతుడి కూతురు నన్న భావం అమెలో బాగా పాతుకు పోయింది. రామయ్య వెంట అమె సోమయ్య ఇంటికి వచ్చినప్పు డామెకు ఎప్పుడు తిరిగి ఇంటికి పోతామా అని ఉండేది. సోమయ్య అన్నా, మాధవుడన్నా అమెకు ఎంత అభిమానం ఉన్నా, వాళ్ళు పేదవాళ్ళనే భావం అమెలో ఉండనే ఉండేది.

పిల్ల లిద్దరూ యుక్త వయస్కులు కాగానే రామయ్య, సోమయ్య కలిసి మాట్లాడుకుని, వారిద్దరికీ వివాహం చెయ్యటానికి, జన్మరహస్యం చెప్పేయ్యటానికి నిర్ణయించుకున్నారు.

సోమయ్య ఇంటికి వచ్చి మాధవుడితో, "నాయనా, నీకూ, రాధకూ పెళ్ళి చేద్దామనుకుంటున్నాం. నీ ఉద్దేశమేమిటి?" అని అడిగాడు.

"నేను రాధను తప్ప మరెవ్వరినీ పెళ్ళాడనని ఏ నాడో నెళ్ళయించుకున్నాను," అన్నాడు మాధవుడు.

రామయ్య కూడా రాధతో, "నీకూ, మాధవుడికి పెళ్ళి చేద్దామనుకుంటున్నాం, తల్లీ? నీకేమీ అభ్యంతరం లేదుగా!" అన్నాడు.

"మాధవుడు మంచివాడూ, ప్రజ్ఞావంతుడే గాని, వాళ్ళు చాలా బీదవాళ్ళు కాదా?" అన్నది రాధ.

ఈ మాటకు రామయ్య అదిరిపోయాడు. ఆయన వెంటనే రాధతో, "అమ్మా, మాధవుడు బీదవాడు కాడు, వాడు నా కొడుకూ, నా ఆస్తికి వారసుడూనూ. నువ్వు నిజానికి సోమయ్య కూతురివి. రోజుల పిల్లగా ఉండగా నీ తల్లి పోతే మేం తెచ్చి పెంచాం. మాధవుడు డబ్బు మూలంగా చెడిపోతాడని వాణ్ణి మీ నాన్న దగ్గర పెట్టాం. వాడు ప్రయోజకుడయ్యాడు కూడానూ. అందుచేత నువ్వు మీ పెళ్ళికి సందేహించనక్కర్లేదు," అని చెప్పాడు.

రాధకు కనువిప్పుయి పశ్చాత్తాపం కలిగింది. తరవాత రాధామాధవులకు సలక్షణంగా పెళ్ళి జరిగిపోయింది.

చిక్కిపోయిన “అ”

ఓక పూళ్ళో ఒక బ్రాహ్మణుడుండేవాడు. ఆయనకు ఒక్కడే కొడుకు. వాడి పేరు వెంకటి. వాడికి చదువు అంట లేదు. నాలుగు రోజులపాటు వీధిబడికి వెళ్ళి, పలక మీద రాసిన పెద్ద అక్షరాలు, అ అలు దిద్ది, తరవాత చదువు మానేశాడు.

కాలక్రమాన వాడికి పెళ్ళి అయింది. దనరాపండగ వస్తే వాడు అత్తవారింటికి వెళ్ళాడు. వాడు అత్తవారిల్లు చేరేసరికి వాడి మామగారు అవసరమైన పనిమీద గ్రామాం తరం వెళ్ళి ఉండి, తాను పలానా రోజుకు తిరిగి వస్తున్నానని ఇంటికి ఉత్తరం రాశాడు.

ఆ ఉత్తరం చదివిపెట్టమని అత్తగారు అల్లుడి కిచ్చింది.

వెంకటి ఆ ఉత్తరం తీసుకుని, చదవటం చాతగాక విడవ నారంభించాడు. అందులో ఏదో దుర్వార్త ఉన్నదని ఇంట్లో అడవాళ్ళందరూ విడవసాగారు. ఇరుగు పొరుగువాళ్ళు చేరారు. ఎవరో ఉత్తరం తీసుకుని చదివి, “ఇందులో చెడ్డ వార్త ఏమీ లేదే! పంతులు గారు ఇవాళో రేపో బయలుదేరి వస్తున్నట్టు రాశారు. అల్లుడుగారు ఎందు కేడిచి వట్టా?” అన్నారు.

“నేను చదువుకున్నప్పుడు ‘అ’ ఇంత పెద్దదిగా ఉండేది. ఈ ఉత్తరంలో అది చిక్కి పోయింది. అందు కేడ్చాను!” అన్నాడు వెంకటి.

తమ అల్లుడి చదువు గుంటునమాల దగ్గర అగిపోయిందని అత్తవారికి తెలిసి పోయింది.

—ఎం. ప్రభాకరరావు

సుడిగలవాడు

నార్వేదేశంలోని ఒక పట్టణంలో ఒక ధని కుడికి ఇద్దరు కొడుకులుండేవాళ్ళు. ఆ ధని కుడికి సముద్రం మధ్యలో ఒక దీవి ఉండేది. ఆ దీవి చేపలవేటకు అనుకూలంగా ఉండేది. వేసవిలో అక్కడ ధనికుడి కొడుకులు చేపలవేట సాగించేవాళ్ళు. వాళ్ళ కోసం అక్కడ ఒక ఇల్లు కూడా ఉండేది.

ధనికుడి కొడుకులలో పెద్దవాడు గంభీర స్వభావం కలవాడు. అతని ఆలోచనలు ఎవరికీ తెలిసేవికావు. అతను ఎవరితోనూ మనసిచ్చి స్నేహం చేసేవాడు కాదు. రెండోవాడు అన్నకు విరుద్ధంగా ఉండేవాడు, సాహసమైన పనులు చేసేవాడు, "నేను సుడిగలవాణ్ణి" అనేవాడు, తన సాహసం వల్ల నష్టం కలిగినా లక్ష్య పెట్టేవాడు కాదు.

ధనికుడు చనిపోయాక మిగతా ఆస్తితో పాటు, సముద్రంలో ఉన్న దీవి కూడా

అన్నదమ్ములకు వచ్చింది. వాళ్ళు భాగాలు పడలేదు. ప్రతి వేసవికీ పడవలో దీవికి వెళ్ళి, అక్కడ కొన్నాళ్ళు చేపలవేట సాగించి, వానలు జాస్తే అయే సమయానికి తిరిగి వచ్చేవాళ్ళు. వాళ్ళ దీవిని చలి కాలంలో రకరకాల మరుగుజ్జుల జాతుల వాళ్ళు ఉపయోగించుకుంటారని పుకారు ఒకటి ఉండేది. ఈ మరుగుజ్జుల జాతుల వాళ్ళను చూసినవారు లేరు. వాళ్ళు మనుషులతో సాధారణంగా కలవరు. వాళ్ళంటే మామూలు మనుషులకు ఎక్కడలేని భయం కూడానూ.

ఒక ఏడు అన్నదమ్ములిద్దరూ దీవిలో చేపలు పట్టి తిరిగి వచ్చిన కొద్ది రోజులకు, దీవి మీద కొంత సామాను దిగబడిపోతే, దాన్ని తీసుకు రావటానికి పడవలో వెళ్ళారు. వాళ్ళు తిరిగి బయలుదేరే వేళకు సూర్యాస్తమానమయింది.

అన్న తమ్ముడితో, "మనం ఈ పూట తిరిగి పోవద్దు. ఈ రాత్రి తుపాను వచ్చేటట్టుంది. రేపు ఉదయం బయలుదేరుదాం," అన్నాడు.

"తుపాను రాదు, ఏమీ రాదు. మనం బయలుదేరుదాం పద!" అన్నాడు తమ్ముడు.

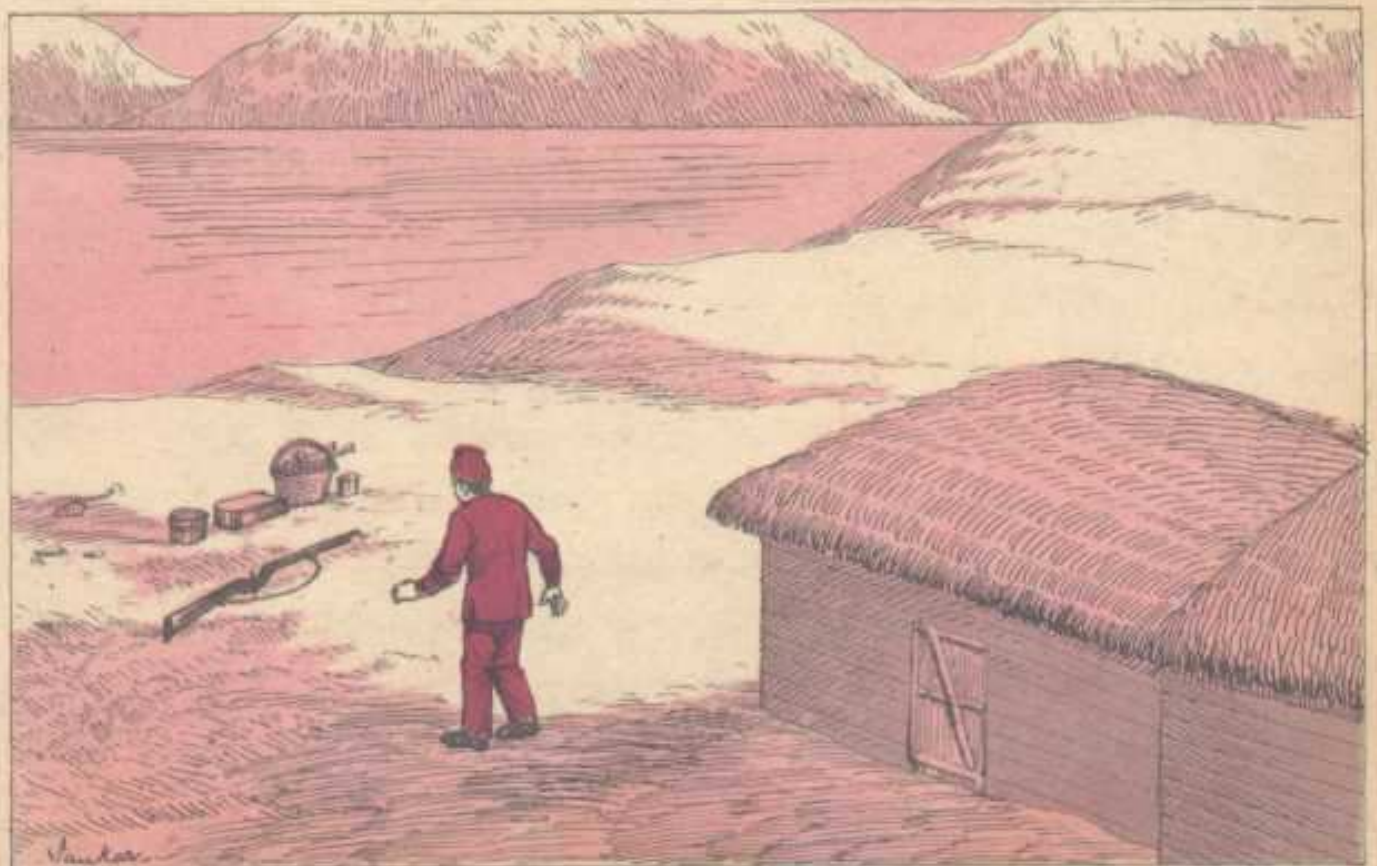
"నేను చాలా అలసిపోయాను. ఈ పూట ప్రయాణం చెయ్యటం నా పల్ల కాదు," అన్నాడు అన్న.

ఆ రాత్రికి ఆ అన్నదమ్ములు ఆ దీవిలో ఉన్న ఇంట్లోనే గడిపారు. తమ్ముడు తెల్లవారి లేచేసరికి అన్న లేడు. వాళ్లు వచ్చిన పడవ కూడా లేదు. కాని ఆహార పదార్థాలూ, ఒక తుపాకీ, ఇంకా అనేక ఇతర వస్తువులూ ఉండిపోయాయి.

"అన్న సాయంకాలానికి తిరిగి వస్తాడేలే," అనుకుని తమ్ముడు వంట చేసుకుని సుఖంగా భోజనం చేశాడు.

రోజులూ, వారాలూ గడిచిపోతున్నాయిగాని అన్న రాలేదు. తనవంతు అస్త్ర కూడా కాజేసే ఉద్దేశంతో తనను అన్న ఈ నిర్జన మైన లంక మీద వదిలి వెళ్ళాడని తమ్ముడు గ్రహించాడు. అది నిజమే. అన్న అవతలి వెడ్డు చేరుతూ, పడవను బోల్తా కొట్టించి, తన తమ్ముడు సముద్రంలో మునిగిపోయినట్టు ఊళ్ళో అందరికీ చెప్పాడు.

అయితే తమ్ముడు విచారించి, మతి పోగొట్టుకోలేదు. ఒక తెప్ప తయారు చేసుకుని దాని సహాయంతో చేపలు పట్టాడు; తుపాకీతో పిట్టలను కొట్టాడు; అడవి

నెప్పుడూ చూడలేదు. దాని తెరచాప నలు చదరంగా, పట్టుతో చేసినట్టుగా ఉన్నది. దాని కట్టుతాళ్ళు ఉక్కుతీగ లంత సన్నగా ఉన్నాయి. పడవ నిండా మరుగుజ్జులు నీలంరంగు బట్టలు ధరించి ఉన్నారు. చుక్కాని పద్ద పెళ్ళికూతురి వేషంలో ఒక అమ్మాయి నిలబడి ఉన్నది. ఆమె చూడటానికి ఏ మహారాణో అన్నట్టున్నది. ఆమె మరుగుజ్జుకాదు, మామూలు మనిషి. అంత అందమైన ఆడదాన్ని ఎన్నడూ చూడలేదనుకున్నాడు తమ్ముడు.

పడవ తానున్న చోటి కేసి వస్తూండటం గమనించి, అతను చప్పున ఇంట్లోకి పరిగెత్తి, గోడన వేళ్లాడుతున్న తుపాకీ తీసుకుని, అటక మీది కెక్కి పడుకున్నాడు. కింద జరిగేది అతనికి కనిపిస్తున్నది.

త్వరలోనే మరుగుజ్జు లందరూ ఇంట్లో ప్రవేశించారు. వాళ్ళు ఎంతమంది ఉన్నారో లెక్కలేదు. ఇల్లు వాళ్ళతో కిటకిటలాడిపోయింది. మరుగుజ్జులు ఇంటిని రాజభవనం లాగా చేశారు! ఎక్కడ చూసినా వెండి, బంగారు పాత్రసామానే.

మరుగుజ్జు లందరూ ముందు భోజనాలు చేసి, తరవాత కోలాహలంగా నృత్యం చెయ్యసాగారు. ఒక్క పెళ్ళికూతురు తప్ప మిగిలిన వాళ్ళందరూ నృత్యం చేస్తున్నారు. మరుగుజ్జు పెళ్ళికొడుకు ఆమెను నృత్యం

ముల్లంగి దుంపలు తవ్వాడు; ఎలాగో తన పొట్టపోసుకుంటూ ఆ దీవి మీదనే నివసించసాగాడు.

చలికాలం వచ్చింది. అందరూ అనుకునేది నిజమైతే ఆ దీవి మీదికి మరుగుజ్జులు వచ్చేది ఈ రోజులలోనే. "రానీ! కాస్త సందడిగానన్నా ఉంటుంది," అనుకున్నాడు తమ్ముడు.

నడి శీతాకాలంలో ఒకనాడు చీకటి పడినాక సముద్రం మీది నుంచి అతనికి వాద్య సంగీతం విన వచ్చింది. అతను బయటికి వచ్చి చూసేసరికి సముద్రం మీద వెలుగు కనబడింది. ఆ వెలుగు ఒక పడవ నుంచి వస్తున్నది. అటువంటి పడవను అత

చెయ్యమని ఆహ్వానించాడు గాని, ఆమె చిరాకుపడి వాణ్ణి ఒక్క తోపుతోసింది.

తమ్ముడు అటక మీది నుంచి గాలికిటికి కుండా బయటికి దిగి, మరుగుజ్జుల పడవను బంధించి, ఇంటి ముందు ద్వారానికి వచ్చి, లోపల జరిగేది చూస్తూ నిలబడ్డాడు. కొంచెం సేపు అలా చూసి, ఇక ఈ ఉత్సవాన్ని ముగించాలనుకుని, తుపాకీ ఎత్తి ఇంటిలోకి పేల్చాడు. తుపాకీ మోత వినగానే మరుగుజ్జు లందరూ పొలోమని బయటికి వచ్చేకారు. వాళ్ళు తమ పడవ దృఢంగా బంధించి ఉండటం చూసి కొండలలోకి పారిపోయారు.

ఇంట్లో పెళ్ళికూతురూ, తమ్ముడూ, మరుగుజ్జుల వెండి, బంగారు పాత్రసామగ్రి మిగిలాయి. పెళ్ళికూతురు అతనికి తన

కథ అంతా చెప్పింది. ఆమె చాలా చిన్న పిల్ల అయి ఉండగా మరుగుజ్జులు ఆమెను ఎత్తుకుపోయి సాకారు. ఆమెకు జీవితం సుఖంగానే గడిచింది గాని, మరుగుజ్జు లామెకు నచ్చలేదు. ఒక మరుగుజ్జువాడు తనను పెళ్ళాడమని ఆమెను తెగపీడించ సాగాడు. అప్పటి నుంచి ఆమెకు వాళ్ళ మీద మరీ అసహ్యం పుట్టింది.

పెళ్ళికూతురి ఊరి పేరూ, తల్లి పేరూ వినగానే వాళ్ళు తనకు దూరపు బంధువు లని తమ్ముడికి తెలిసిపోయింది. "నేను నిజంగా సుడిగల వాణ్ణే. సందేహం లేదు," అనుకున్నా డతను.

తరవాత వాళ్ళిద్దరూ మరుగుజ్జుల పడవ లోనే సముద్రం దాటి తమ పట్టణం చేరి,

అక్కడ పెళ్ళి చేసుకుని, కాపరం ప్రారంభించారు.

ఇప్పుడు తన తమ్ముడు తన కన్న ధని కుడు కావటం చేత అన్న అతని సంపద మరుగుజ్జుల నుంచే వచ్చిందని ఊహించాడు. నడి శీతాకాలంలో తమ దీవి మీదికి మరుగుజ్జులు వస్తారన్న పుకార్లు అతనికి తెలిసినవే.

మరుసటి ఏడు శీతాకాలం అన్న దీవి మీదికి వెళ్ళాడు. అతను దీవిని సమీపిస్తూండగా అతనికి సముద్రం మీద కాంతులూ, భయంకరమైన కేకలూ వినిపించాయి. ఈకలు కాలిన కమురువాసన కొట్టింది. అతను భయపడి తమ ఇంటిలోకి పరిగెత్తాడు.

ఈసారి సముద్రం మీద వచ్చినవాళ్ళు మరొక జాతి మరుగుజ్జులు. వాళ్ళు లావుగా ఉండి, పై నుంచి కిందికి తోళ్ళు ధరించి ఉన్నారు. వాళ్ళు పడవలో రాలేదు, సముద్రాన్ని ఈది వచ్చారు. వాళ్ళు తమ ఇంట్లోకి రాబోతున్నారని గ్రహించి అన్న తాను కూడా అటుక మీదికి ఎక్కాడు.

ఒక మరుగుజ్జు పొయిలోకి తుమ్మేసరికి నిప్పు రాజుకున్నది. ఆ నిప్పులో మరుగుజ్జులు సముద్రపు పాచీ, తడి చెక్కలూ వేసి ఇల్లంతా ఊదర పెట్టారు. అన్న కూడా గాలికిటికిలో నుంచి బయటికిపోవ యత్నించాడు గాని, కాస్త స్థూలశరీరం కావటంచేత మధ్యలో ఇరుక్కుపోయి, భయంతో కేకలు పెట్టాడు. మరుగుజ్జులు అంత కన్న గట్టిగా కేకలు పెడుతూండటం చేత అన్న కేకలు ఎవరికీ వినిపించలేదు.

తొలికోడి కూసే వేళకు మరుగుజ్జులు వెళ్ళిపోయారు. అన్న కూడా గాలికిటికి నుంచి ఇవతల పడగలిగాడు. అతను ఎలాగో ఇంటికి చేరాడు, కాని అతని మతి చెడి పోయింది. ఉన్నట్టుండి గట్టిగా అరిచేవాడు. చనిపోవడానికి ముందు అతని ఉన్మాదం పోయింది. అతను దీవిలో తన అనుభవాలు బయటపెట్టి ప్రాణాలు వదిలాడు.

అటు తరవాత ఆ దీవి మీదికి మనుష్య మాత్రు డెవడూ పోలేదు. ఒక ఉప్పెనలో అది సముద్రంలో కరిగిపోయింది.

అలీబాబా నలభైదొంగలు

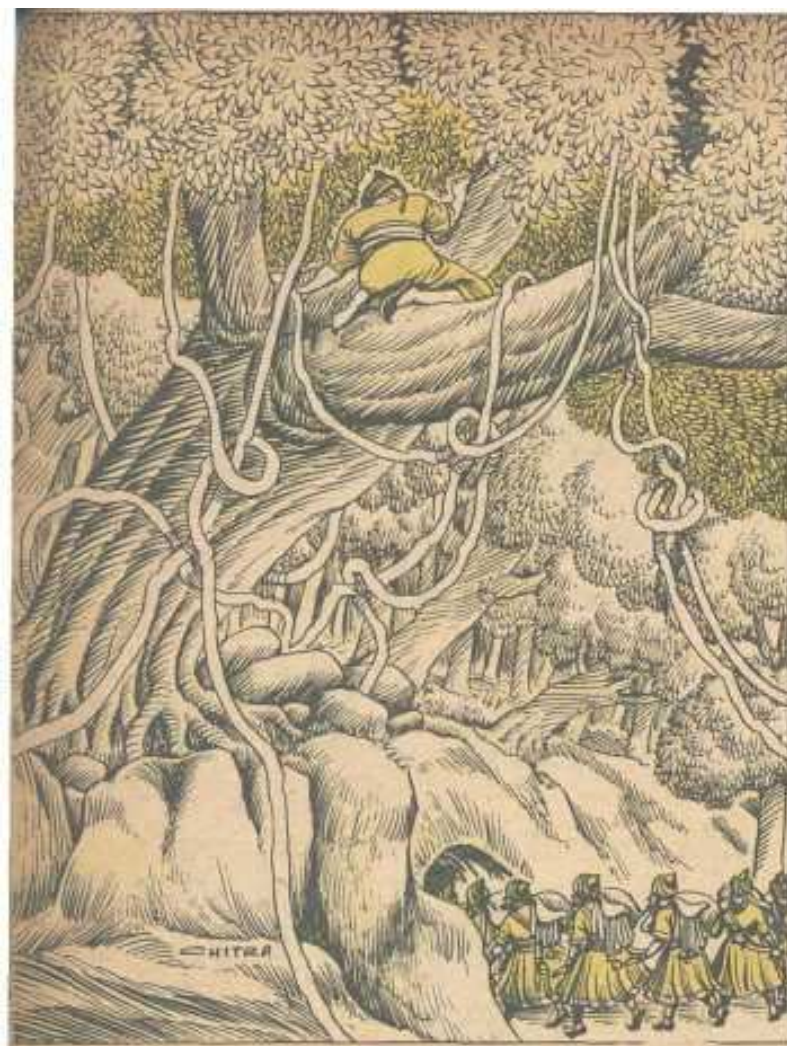
చాలాకాలం క్రితం పర్షియాలోని ఒకానొక నగరంలో కాసిం, అలీబాబా అని ఇద్దరన్న దమ్ములు ఉండేవాళ్ళు. వారి తండ్రి పేద వాడు. ఆయన తన కొడుకులకు ఇచ్చి పోయిన ఆస్తి ఏమీలేని కారణం చేత, వాళ్ళు త్వరలోనే పస్తులుండవలసిన స్థితి ఏర్పడింది. పెద్దవాడైన కాసిం జిత్తులమారి వాడు కావటం చేత, ఒక యుక్తిపరు రాలైన ముసలిదాన్ని ఆశ్రయించి, ఆమె సహాయంతో ఒక డబ్బుగల యువతిని పెళ్ళాడాడు. ఆ విధంగా అతను పస్తుల నుంచి బయటపడటమే కాక, ఊళ్ళో ఒక మంచి దుకాణానికి సొంతదారు కూడా అయ్యాడు. అతని కష్టాలు అలా తీరి పోయాయి.

చిన్న వాడైన అలీబాబాకు పెద్ద ఆశలేమీ లేకపోవటం చేత, కష్టాలు కొట్టే వృత్తి అవలంబించి, తన సంపాదనను ఎంతో

పొదుపుగా వాడుకుంటూ, అందులో నుంచే మొదట ఒక గాడిదనూ, తరువాత రెండో గాడిదనూ, మరికొంత కాలానికి మూడోగాడి దనూ కూడా కొనగలిగాడు. అతను ఈ మూడు గాడిదలనూ అడవికి తోలుకుపోయి, అక్కడ తాను కొట్టిన కట్టెలన్నిటినీ వాటి మీద వేసి తెస్తూ ఉండేవాడు. మూడో గాడిదను కూడా కొన్నాక, అలీబాబాకు నగరంలోని కట్టెల వాళ్ళలో గొప్ప ప్రాముఖ్యం వచ్చింది. అందు చేత ఒక కట్టెలు కొట్టేవాడు తన కుమార్తెను అతని కిచ్చి పెళ్ళి చేశాడు. ఆమె పేదది కావటం చేత సారే ఏమీ తీసుకురాలేదు. అయితే పేదతనం గాని, ఐశ్వర్యంగాని శాశ్వతంకావు.

అలీబాబాకూ, అతని భార్యకూ గుమ్మడి పళ్ళలాంటి బిడ్డలు కలిగారు. వారి కుటుంబమంతా కట్టెల అమ్మకం మీదనే బతుకుతూ వచ్చింది.

ఒకనాడు అలీబాబా అరణ్యంలో దట్టమైన చెట్లమధ్య కట్టెలు కొట్టుకుంటున్నాడు. అతని గాడిదలు కొద్ది దూరంలోనే గడ్డి మేస్తున్నాయి. ఆ ముహూర్తంలో అదృష్టదేవత అతన్ని కటాక్షించింది! దూరంగా గుర్రాలు దొడు తీస్తున్నద్యని అస్పష్టంగా అతనికి విన వచ్చింది. అలీబాబా శాంతస్వభావుడూ, పిరికివాడూ కావటం చేత ఎత్తయిన చెట్టు ఎక్కి చుట్టూ కలయజూశాడు. అక్కడి నుంచి అతనికి అరణ్యమంతా కనిపిస్తున్నది.

అతను చెట్టెక్కటం మేలయింది. ఎందుచేతనంటే కొద్ది సేపటికే సాయుధులైన ఆశ్వికులు ఆ చెట్టున్న దిక్కుగా వచ్చారు.

వారి ముఖాలు నల్లగా ఉన్నాయి; కళ్ళు ఎర్రగా ఉన్నాయి; గడ్డాలు మధ్యగా చీలి, భయంకరమైన కాకిరెక్కల్లాగా ఉన్నాయి. వాళ్ళు ప్రమాదకరమైన బందిపోటు దొంగలని అతను గ్రహించాడు.

వాళ్ళు దాదాపు చెట్టుదాకా వచ్చి, తమ నాయకుడు సంజ్ఞ చేయగానే గుర్రాలు దిగారు; గుర్రాలను కట్టేసి, వాటి ముందు బార్లీధాన్యపు సంచులు విప్పి పోశారు. తరవాత వాళ్ళు తమ జీనుసంచులను తీసుకుని సోల్పుగా నడుస్తూ రాసాగారు. అప్పుడు అలీబాబా వారిని లెక్క పెట్టాడు. వాళ్ళు నలభైమంది ఉన్నారు.

అలీబాబా ఎక్కిన చెట్టు ఒక గుట్ట మీద ఉన్నది. దొంగలు ఆ గుట్ట దిగువకు తమ సంచులను మోస్తూ వచ్చి ఒక పెద్ద రాయి వద్ద నిలిచారు. దొంగలనాయకుడు రాయి కేసి తిరిగి, "తెరుచుకో, సమ్సమ్!" అన్నాడు. వెంటనే ఆ రాయి తెరుచుకున్నది. మిగిలిన దొంగలందరినీ మూటలతోసహా లోపలికి పోనిచ్చి, దొంగలనాయకుడు తాను కూడా తన మూటతో లోపల ప్రవేశించి, "మూసుకో, సమ్సమ్!" అన్నాడు. రాయి వెంటనే మూసుకున్నది.

ఇదంతా చెట్టు మీది నుంచి నిర్భాంత పోయి చూస్తున్న అలీబాబా, "ఈ మాయ వెధవలు నన్ను ఈ చెట్టు మీద కనిపెట్ట

కుండా అల్లా కాపాడాలి!" అనుకున్నాడు. అతను చెట్టు మీద కదలకుండా కూర్చుని, చప్పుళ్ళుచేస్తూ పొదలమధ్య మేస్తున్న తన గాడిదల కేసి అదుర్దాగా చూశాడు.

చాలాసేపు గడిచాక దూరంగా ఉరిమి నట్టుగా ధ్వని వినపడింది. రాయి తెరుచు కున్నది. నలభైమంది దొంగలూ ఖాళీ సంచలతో బయటికి వచ్చారు. అందరూ గుర్రాలెక్కిన తరవాత దొంగలనాయకుడు, "మూసుకో, సమసమ!" అన్నాడు. రాయి మళ్ళీ మూసుకున్నది. తమ నాయకుడి వెనకగా దొంగలందరూ వెళ్ళిపోయారు.

వాళ్ళు మళ్ళీ తిరిగి రావచ్చునన్న భయంతో, అలీబాబా, వాళ్ళు కనుచూపు మేర దాటిపోయిన చాలాసేపటి దాకా చెట్టు

మీదనే ఉండి, చాలా నింపాదిగా చెట్టు దిగి వచ్చాడు. నేల మీదికి వచ్చాక కూడా అతను ఊపిరి బిగబట్టి, మునివేళ్ళ మీద నడుస్తూ రాతిని సమీపించాడు. అతను ఈ క్షణం దాకా తన మూడు గాడిదల క్షమం తప్పించి మరి దేన్ని గురించి దిగులు పడిన వాడు కాడు, ఎందుకంటే తన కుటుంబాని కంతకూ అవే జీవనాధారం.

కాని ఇప్పుడు అతని మనస్తత్వంలో పెద్ద మార్పు వచ్చింది. అతనిలో అదృష్టదేవత కొత్త ఆసక్తిని రేకెత్తించింది. అతను రాయిని పరీక్షించి చూస్తే అందులో ఎక్కడా సూది దూరేపాటి పగులయినా కనిపించలేదు. అయినా అందులో నలభైమంది దొంగలు దూరటం తాను కళ్ళారా చూశాడు. కనక

అందులో ఏదో మాయమంత్రం ఉండాలి. రాయిని తెరవటానికి, మూయటానికి ఉపయోగించే మంత్రం తాను విని ఉన్నాడు. దాన్నే తాను కూడా ఉపయోగిస్తే ఏం?

అలీబాబా తన సహజమైన భయాన్ని కూడా మరిచిపోయి, రాయి కేసి తిరిగి, "తెరుచుకో, సమ్సమ్!" అన్నాడు. అతను బెదురుతూ, చిన్న గొంతుతోనే ఆ మాటలన్నప్పటికీ రాయి తెరుచుకున్నది. ఇది జరిగినప్పుడతను వెనక్కు తిరిగి పారిపోయి ఉండవలసింది కాని విధి అతన్ని లోపలికి తొంగి చూడమని ప్రేరేపించింది.

లోపల అతనికి కనిపించినది చీకటి గుహ కాదు, వికాలమైన చావడి. అది కొండ రాతిలో చక్కగా మలచి ఉన్నది. కింద

నేల గచ్చులాగున్నది. మధ్య నడవ ఉన్నది. పైకప్పులో చేసిన కంతలకుండా లోపలికి వెలుగు వస్తున్నది. అలీబాబా అల్లాసు స్మరిస్తూ నడవలోకి అడుగు పెట్టాడు. నడవ దాటి చావడిలోకిపోతే గోడల వెంబడి, కప్పు దాకా అమూల్యమైన నస్తువులు పేర్చి ఉన్నాయి—పట్టు తానులూ, సరిగ తానులూ, రకరకాల ఆహారపదార్థాల సంచులూ, పెట్టెల నిండా వెండి, బంగారు ఇటుకలూ, బంగారు దీనారాలూ ఉన్నాయి. ఇవి చాల నట్టు నేల మీద బంగారమూ, మణులూ రాసులు పోసి ఉండి, కాలుమోపే చోటు లేకుండా ఉన్నది.

అలీబాబా తన జీవితంలో ఒక బంగారు దీనారం ముఖం ఎలా ఉంటుందో ఎరగడు.

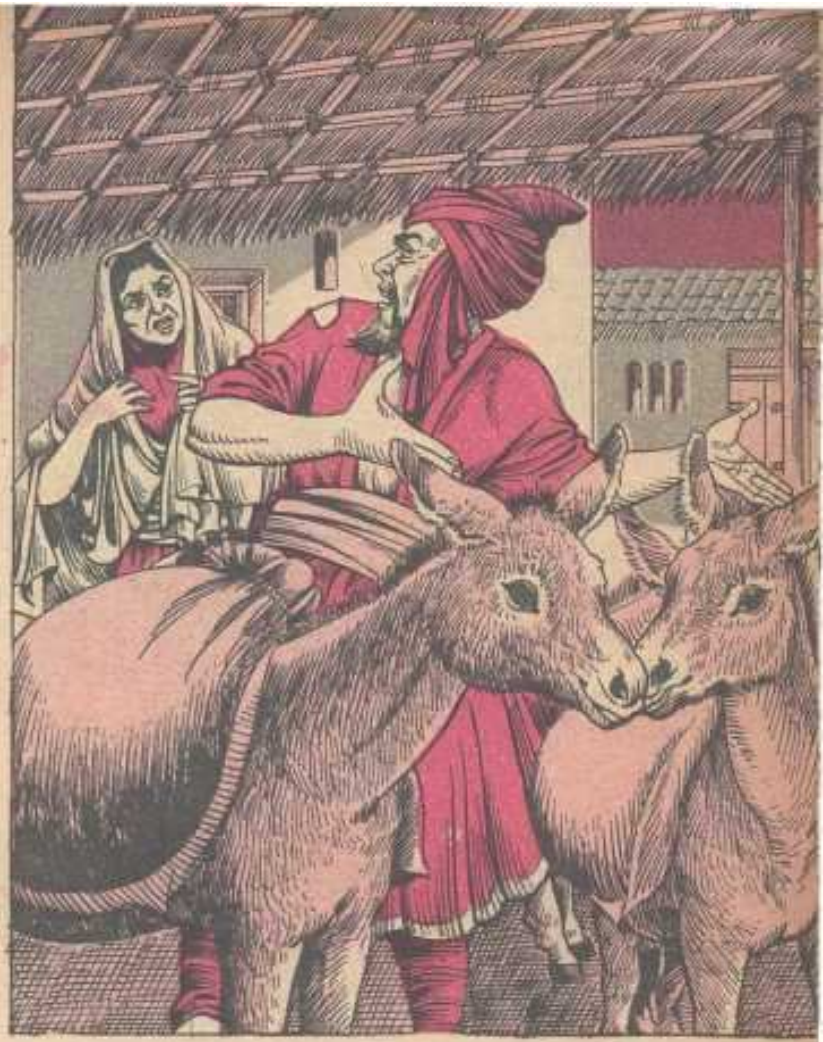

అయినా ఈ సంపద కొన్నివందల ఏళ్ళ మీదట పోగు చేసినదై ఉండాలనీ, ఎన్నో తరాల బందిపోటు దొంగలు ఇందుకు కృషి చేసి ఉండాలనీ గ్రహించాడు. అతను తనలో, "ఒరే, అలీబాబా! గాడిదలే అస్త్రంగా, కబ్బలే జీవనాధారంగా గల నీకు ఎలాటి సిరి పట్టిందిరా! ఎన్నో పాపాల ఫలితమైన ఈ సంపదను ఈశ్వరుడు నీ ఎదట పెట్టాడు!" అనుకున్నాడు.

ఇలా అనుకుని అతను ఒక అహార పదార్థాల సంచి అక్కడే బాళి చేసి, దాని నిండా బంగారు నాణాలు నింపాడు. ఇలా తన గాడిదలు మోయగలుగుతాయన్న మేరకు సంచులు నింపి, తన గాడిదలను రాయి వద్దకు తెచ్చి, వాటి మీద బంగారం నింపిన సంచులు ఎక్కించి, వాటిపై న కంప కప్పి, రాయిని మంత్రంతో మూసి, ఇంటిదారి పట్టి, గాడిదలను అదలించ కుండా, అవి నడవ గలిగినట్టుగా నడవ నిస్తూ నగరంలో తన ఇంటిని చేరుకున్నాడు.

అతను ఇంటికి చేరేసరికి తల వాకిలి మూసి, లోపల గడియపెట్టి ఉన్నది. తన మంత్రం ఇక్కడ పారుతుందో లేదో చూడా మని అలీబాబా, "తెరుచుకో, సమ్సమ్!" అన్నాడు. వెంటనే గడియ దానంతట అదే తీసుకుని, తలుపు తెరుచుకున్నది. అందు చేత అతను తాను వచ్చిన సంగతి ఎవరికి

తెలియకుండానే తన అవరణలోకి గాడిద లను తోలి, "మూసుకో, సమ్సమ్!" అనే నరికి తలుపు మూసుకుని, గడియ పడి పోయింది.

అతను గాడిదల మీది నుంచి సంచులు దింపుతూండగా అతని భార్య ఇంట్లో నుంచి పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చి, "నేను లోపల గడియపెట్టానే, తలుపు ఎట్లా తెరిచావు?" అని అడిగింది.

అలీబాబా ఆమె అడిగిన దానికి జవాబు చెప్పక, "అల్లా మనకి సంచులు ప్రసా దించాడే! వాటిని లోపలికి చేర్చటానికి సాయపడక, తలుపులూ, గడియలూ అంటా వేమిటి?" అన్నాడు.

ఆమె సంచులు ఎత్తి చూసి వాటినిండా డబ్బున్నదని గ్రహించింది. అందులో ఉన్నది రాగి నాణాలే అయి ఉంటాయనే అనుకున్నప్పటికీ ఆమెకు భయం పట్టు కున్నది ; తన భర్త ఏ దొంగల ముఠాతోనో, మరోరకం దుర్మార్గులతోనో చేరి పోయాడను కున్నది. సంచులన్నీ లోపలికి చేరాక ఆమె ఇక పట్టలేక తన చెంపలు వాయించుకుని, బట్టలు చించుకుంటూ, "మన ప్రారబ్ధం! మన ఖర్మ! అయ్యో పిల్లలు! అయ్యో, ఉరికంబం!" అని ఏడవసాగింది.

అలీబాబా కోపంతో, "ఉరికంబమూ లేదు, నీ తలకాయా లేదు, పాపిష్టిదానా! దేనికి నీ శోకాలు?" అన్నాడు.

"ఈ సంచులతో ఇంటికి పాపం చుట్టు కుంటుందిరా, మొగుడా! వీటిని మళ్ళీ గాడిదలకెత్తి, దూరంగా పారేసిరా, నీకు పుణ్యం ఉంటుంది!" అంటూ ఆమె ఏడ్చింది.

"ఛీ ఈ ఆడముండలకు బుద్ధి అన్నది లేదు. నేనీ సంచులు దొంగిలించా నను కున్నావుటే? ఈ ఉదయం అరణ్యంలో అల్లా నన్ను అనుగ్రహించాడు. ముందు సంచులు ఖాళీచేసి, తరవాత నీకు అంతా చెబుతాను. ఇప్పటికి నోరు మూసుకో," అన్నాడు అలీబాబా.

అతను చాప పరిచి, దాని మీద సంచు లన్నీ ఖాళీచేసి, ధగధగ మెరిసే బంగారం కుప్పగాపోసి, తన భార్యకు అడవిలో జరిగిన దంతా చెప్పాడు.

కథ అంతా విన్నాక అతని భార్యకు భయంపోయి, పట్టరాని ఆనందం కలిగింది. ఆమె అల్లాను రకరకాలుగా కొనియాడింది. ఆమె కుప్ప ముందు గొంతుకూర్చుని ఒక్కొక్క దీనారమే లెక్కపెట్ట సాగింది.

అలీబాబా నవ్వి, "ఏం చేస్తున్నావే, వెర్రిదానా? అలా ఎంత సేపని లెక్కపెట్ట గలవు? వంటింటో గుంట తవ్వి వీటిని పూడ్చిపెడదాం పట్టు. ఇరుగు పొరుగు వాళ్ళకు తెలిస్తే ఈర్ష్యపడతారు. రాజభటు లకు తెలిస్తే ప్రమాదం," అన్నాడు.

అతని భార్యకు ప్రతిదీ సక్రమంగా జరగాలి. అందు చేత ఆమె ఆ బంగారాన్ని తూచటమో, కొలపటమో చెయ్యాలన్నది, లేకపోతే తాము ఎంత ధనికులయిందీ ఎలా తెలుస్తుంది ?

“కొంచెం ఓపిక పట్టు. నేను పక్క వాళ్ళింటి నుంచి కొలపాత్ర తెస్తాను. మన దగ్గిర ఎంత ఉన్నదీ తెలుస్తుంది. నువ్వు గుంట తవ్వటం పూర్తి చేసేలోపున నేను కొలపటం పూర్తి చేసేస్తాను. తరవాత బంగారం పూడ్చిపెడదాం,” అన్న దామె.

ఇది అలీబాబాకు అనవసరమనిపించింది. అయినా, అదృష్టం కలిసి వచ్చిన ఇలాటి రోజున భార్య ముచ్చట కాదనలేక అతను, “అయితే, త్వరగావెళ్ళిరా. మన రహస్యం నేరు జారనిచ్చేవునుమా!” అన్నాడు.

అలీబాబా భార్య దగ్గిరలోనే ఉన్న తన బావగారు కాసిం ఇంటికి వెళ్ళి, కాసిం భార్యతో, “మీ కొయ్య కొలపాత్ర ఇస్తారా? ఇప్పుడే మళ్ళీ తెచ్చి ఇస్తాను,” అన్నది.

ఈ కాసిం భార్య మానమర్యాదలు లేని మనిషి. ఆమె తన మరిదిని గాని, తోడి కోడలును గాని ఒక్కసారి కూడా వెళ్ళి చూసిన పాపానపోలేదు; అలీబాబా పిల్లలకు ఇంత తాయిల్లం పెట్టివరగదు. “కొలపాత్ర” అన్నమాట వినగానే ఈ మహా ఇల్లాలికి ఆశ్చర్యం ముంచు కొచ్చింది. ఎందు కంటే,

అలీబాబా ఇంట ఒకరోజుకు సరిపడే ధాన్యం మించి ఉండదు. మహా ఉంటే వారానికి సరిపడే ధాన్యం ఉండేను. ఇంత పేద వాళ్ళకు కొలపాత్ర ఎందుకు కావలసి వచ్చిందో తెలుసుకోవాలనిపించి ఆమె, “పెద్ద కొలపాత్ర ఇవ్వనా, చిన్నది ఇవ్వనా?” అని అడిగింది.

“చిన్నదే ఇవ్వు. తల్లీ,” అన్నది అలీ బాబా భార్య.

కాసిం భార్య లోపలికి వెళ్ళి, చిన్న కొలపాత్ర అడుగున కొంచెం కొవ్వరాచి తెచ్చి అలీబాబా భార్య కిచ్చింది.

అలీబాబా భార్య ఆ కొలపాత్రతో ఇంటికి తిరిగివచ్చి, పాత్రలో దీనారాలు నింపి పక్కన

పోస్తూ, లెక్కకోసం గోడమీద బొగ్గుతో గీతలు గీయసాగింది. ఆమె ఈ పని పూర్తి చేస్తూం దగా అలీబాబా వంటింట్లో గొయ్యి తవ్వేసి ఇవతలికి వచ్చాడు. అతని భార్య గర్వంగా గోడమీద బొగ్గు గీతలు అతనికి చూపి, అతను బంగం పూడ్చిపెట్టేలోగా కొలపాత్ర తిరిగి ఇవ్వటానికి వేగంగా వెళ్ళింది. పాత్ర అడుగున ఒక దీనారం అంటుకున్న సంగతి, పాపం, ఆమెకు తెలియదు.

“పని కాగానే నీ పాత్ర తెచ్చి ఇచ్చా నమ్మా. మళ్ళీ ఇంకొసారి అడిగితే నీకు ఇవ్వ బుద్ధి పుట్టాలి గదా!” అన్నదామె కాసిం భార్యతో.

అలీబాబా భార్య వెళ్ళిందో లేదో, కాసిం భార్య కొలపాత్రను తల కిందులు చేసి చూసింది. అందులో ఆమె అనుకున్నట్టుగా ధాన్యం ఏమీ లేదు గాని, పాత్ర అడుగున అంటుకుని ఒక బంగారు దీనారం కన బడింది. ఆమె ముఖం కందగడ్డలాగా అయింది; కళ్ళు నల్లకప్పు వేశాయి. పట్ట రాని ఉర్వతో, “ఏళ్ల ఇల్లు వల్లకాడు

గానూ! ఈ దరిద్రపు మొహాలకు కొలిచే టంత బంగారం వచ్చిందా?” అనుకున్నది.

తన భర్త దుకాణం నుంచి తిరిగి వచ్చిన దాకా కూడా ఆమె వేచి ఉండలేక, అతని కోసం పనిమనిషిని పంపింది; అతను రోజుతూ, రొప్పుతూ గుమ్మంలోకి రాగానే, అతనేదో మహా ద్రోహం చేసినట్టు, నానా మాటలూ అనసాగింది; అతను గుక్క తిప్పు కునే అవకాశం ఇవ్వకుండానే, బంగారు దీనారం అతని ముఖంమీద పెట్టి, “చూశావా, చూశావా? ఇది నీ తమ్ముడు వాళ్ళు చెత్త కుప్పలో పారేసినది! నీకు బుద్ధి లేదు. నీకేమో పెద్ద దుకాణం ఉందని, నీ తమ్ము డికి ఉన్నవి మూడు గాడిదలు మాత్రమేనని నువ్వు బొర్ర నిమురుకుంటూ మురిసి పోతు న్నావు. కట్టెలుకొట్టుకుని కడుపుమాడ్చుకునే నీ తమ్ముడి దగ్గర ఎంత బంగారం ఉన్న దంటే, అతగాడికి దాన్ని ఎంచటానికి వ్యవధి లేక కొలుస్తున్నాడు! ధాన్యం అమ్మేవాడు కొలిచినట్టు కొలుస్తున్నాడు!” అన్నది.

—(ఇంకా వుంది)

పిల్లిదానం

ఒక ఊళ్లో ఒక ధనికుడు ఒక ఇల్లు కట్టించాడు. ఆ ఊళ్లోనే గొప్ప జ్యోతిషపండితుడుగా పేరు మోసిన పరమానందం అనే ఆయన గృహప్రవేశానికి ముహూర్తం కూడా పెట్టాడు.

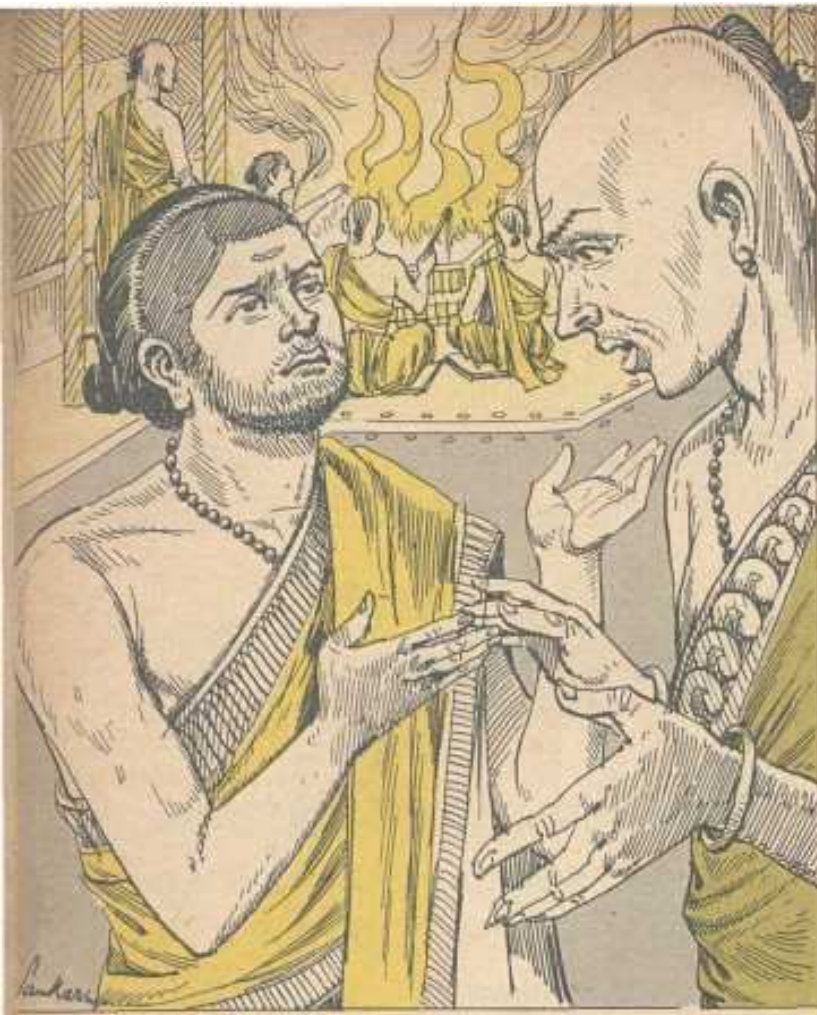
గృహప్రవేశానికి ముందుగానే ధనికుడు జ్యోతిషపండితుడికి కొత్తగా కట్టిన ఇల్లు చూపించటానికి తీసుకు వచ్చాడు. ఆ సమయంలో ఒక పిల్లి, తన పిల్లలను వెంట బెట్టుకుని వచ్చి, ఇవతలి అరుగు మీది నుంచి అవతలి అరుగు మీదికి, తిరిగి ఇవతలి అరుగు మీదికి దూకటం వాళ్ళ కంట పడింది. ఇది చూడగానే పరమానందానికి ఒక ఆలోచన తట్టింది. ఇల్లు కట్టినవాడు బాగా డబ్బున్నవాడే గాక, అనేక మూఢ విశ్వాసాలు గలవాడు. అందుచేత బాగా లాభం పొందటానికి ఒక మార్గం ఆలోచించాడు పరమానందం.

అతను గృహయజమానితో, "ఈ పిల్లి శకునం చిత్రగించారా, బాబూ? ప్రస్తుతానికి గృహప్రవేశం వాయిదా వెయ్యండి. దీనికి కొంత శాంతి, యాగమూ, తతంగమూ ఉన్నాయి," అన్నాడు.

"శాంతా? పరిహారమా?" అన్నాడు గృహయజమాని కంగారు పడుతూ.

"తమకు అంతా అరిటిపండు వెలిచినట్టు చెబుతాను," అని పరమానందం ఒక సంస్కృత గ్రంథాన్ని తెచ్చి, అక్కడక్కడా చదివి, "చూశారూ, మార్జాల లంఘనమూ, దాని వెంట ఉన్న రెండు కూనలున్నూ ఏమి సూచిస్తున్నవనగా, ఈ ఇంటిలో రెండు పిశాచములు దూకుతూ అడుకొంటున్నవి. వాటి ఉచ్చాటనకు గాను వజ్రకుంత మనే యాగం చేసి, పిల్లి ప్రమాణంలో ఒక బంగారు పిల్లిని చేయించి, ఒక మంత్ర వేత్తకు దానం ఇవ్వవలెను," అన్నాడు.

"అలాగే చేద్దాం. ఆ యాగమూ అదీ మీ చేతి మీదుగానే చేయించండి. దానం కూడా మీరే పుచ్చుకుందురు గాని," అన్నాడు గృహయజమాని. పరమానందాన్ని మించిన మంత్రవేత్త మరిలేడని ఆయన నమ్మకం.

గృహప్రవేశానికి కొంచెం వ్యవధిగా ముహూర్తం పెట్టి, ఆ ముహూర్తంలోనే యాగం కూడా ఏర్పాటు చేశారు. దానికి మంత్రవేత్తలు కొందరు వచ్చారు. వారిలో కృష్ణభట్టు అనేవాడు మంత్రశాస్త్రం పడ చదివినవాడు. ఆయన మార్గాలశకునం గురించి గాని, వజ్రశుంతయాగం గురించి గాని ఎక్కడా చదవలేదు, ఎన్నడూ విన లేదు. ఈ పరమానందం గృహయజమానిని

మోసం చేస్తున్నాడని గ్రహించి కృష్ణభట్టు పరమానందంతో రహస్యంగా, "ఈ యాగ మేమిటి? ఈ బంగారు పిల్లి దానమేమిటి? దీని సంగతి ఏమిటో తెలుద్దామని ఉన్నది," అన్నాడు.

"ఇప్పుడు గొడవ చేయకు. ఈ తతంగం పూర్తి అయిన తరువాత మనమూ మనమూ మాట్లాడుకుని ఏదో ఒక ఏర్పాటు చేసు కుందాం," అన్నాడు పరమానందం.

కర్మకాండ ముగిసింది. పరమానందం బంగారు పిల్లిని దానంపట్టాడు. ఇళ్ళకు వెళ్లే టప్పుడు కృష్ణభట్టు పరమానందంతో, "నా శంక మీరు తీర్చనేలేదు," అన్నాడు.

"శంక కేమున్నది? ఆ పుణ్యాత్ము డిచ్చాడు, నేను దానం పుచ్చుకున్నాను. ఇది మా ఇద్దరికీ సంబంధించిన విషయం," అన్నాడు పరమానందం.

"కాని ఇందులో పంచన ఉన్నది. ఆ సంగతి దానం ఇచ్చిన పెద్ద మనిషికి గాక, రాజుగారికి కూడా తెలియవలసినది," అన్నాడు కృష్ణభట్టు కోపంగా.

"చీకటి పడ్డాక ఝాము రాత్రి వేళ మీగు మా యింటికి వచ్చినట్లయితే బంగారు పిల్లలో మీకు వాటా ఇస్తాను. సరా?" అన్నాడు పరమానందం.

"నాకు ఒక్కడికి ఇవ్వటం కాదు. ఇవాళ వచ్చిన సదస్యులలో మంత్రవేత్తలం పది

మంది దాకా ఉన్నాం. అందరికీ వంతు రాపలిసిందే!" అన్నాడు కృష్ణభట్టు.

"దానికేం? అలాగే చెద్దాం. మీరు రూఘురామ రాత్రికి మా యింటికి రండి," అన్నాడు పరమానందం. కృష్ణభట్టు తన బసకు వెళ్ళిపోయాడు.

వెంటనే పరమానందం గృహయజమాని ఇంటికి వెళ్ళి, "తమరితో చెప్ప మరిచాను. ఇంటి పిశాచాలను ఉచ్చాటన అయితే చేశాం గాని, వాటి సేవకుడు ఏ రూఘురామ రాత్రి వేళనో మీ వద్దకు వచ్చి మిమ్మల్ని ఇబ్బంది పెట్టవచ్చు. ఆ పిశాచం, ఇవాళ మన యాగానికి వచ్చిన బ్రాహ్మణలో ఎవడి రూపాన వచ్చినా రావచ్చు. అందుచేత మీరు ఈ కర్రను తీసుకుని ఆ పిశాచాన్ని చూడగానే నెత్తి మీద బాదండి" అంటూ తన చేతికర్ర గృహయజమానికి ఇచ్చాడు.

ఆ రాత్రి రూఘురామ పొద్దుపోయాక కృష్ణభట్టు పరమానందం ఇంటికి వెళ్ళి తలుపు తట్టాడు. పరమానందం తలుపు తెరిచి, "నువా? ఏం పని?" అని కటువుగా అడిగాడు.

"ఆ బంగారు పిల్లి గురించి మాట్లాడటానికి వచ్చాను," అన్నాడు కృష్ణభట్టు.

"నీతో మాట్లాడవలసిన దేమీ నాకు లేదు. ఆ దానం నాది. నేను ఎవరికీ అందులో వాటా ఇవ్వను," అన్నాడు పరమానందం.

"అయితే సంగతి అంతా ఆ పెద్ద మనిషికి చెప్పనా?" అన్నాడు కృష్ణభట్టు.

"ఇప్పుడే వెళ్ళి చెప్పుకో! నాకు భయం లేదు," అంటూ పరమానందం తలుపు దధాల్చి మూసేశాడు.

కృష్ణభట్టు తిన్నగా గృహయజమాని ఇంటికి వెళ్ళాడు. ఆయన తలుపు తట్టి బోతూండగా లోపల మాటలు వినిపించాయి. కృష్ణభట్టు ఆగి ఆ మాటలు విన్నాడు.

"ఏమండీ, ఆ కర్ర పట్టుకుని అలా తలుపు దగ్గర తారట్లాడు తున్నారేమిటి?" అని ఇంటాయన భార్య అడుగుతున్నది.

"మరేమీ లేదే! పిశాచాల నౌకరు ఎవరో బ్రాహ్మణివేషంలో వస్తాడని మన పరమా

నందంగారు హెచ్చరించి, వచ్చిన వాణ్ణి తలపగల గొట్టమని మంత్రించిన ఈ కర్ర ఇచ్చి వెళ్ళారు. ఆ పికాల నౌకరు కోసం ఎదురు చూస్తున్నా!" అన్నాడు ఇంటి యజమాని.

పరమానందం వేసిన ఎత్తు కృష్ణభట్టుకు అర్థమయింది. అదృష్టవశాన తనకు గండం వెంట్రుక వానిలో తప్పింది. ఇంత దుర్మార్గానికి ఒడిగట్టిన పరమానందాన్ని శిక్షించాలి. ఆ ఉద్దేశంతో కృష్ణభట్టు తన బసకు తిరిగిపోయి, ఒక పని మనిషికి కాస్త డబ్బిచ్చి, ఏదో చెప్పి పంపాడు.

ఆ పనిమనిషి వచ్చి గబగబా పరమానందం ఇంటి తలుపు తట్టి, తలుపు తీసిన పరమానందంతో, "అయ్యగారూ, ఇవాళ గృహప్రవేశం చేసిన బాబుగారు ఎందుకో స్పృహలేకుండా పడిపోయారండీ! అమ్మగారు తమర్ని వెంటనే రమ్మంటున్నారు," అని చెప్పాడు.

పరమానందం ఆశ్చర్యపడుతూ కొత్త ఇంటికి బయలుదేరాడు. ఆయన తలుపు

తట్టగానే ఇంటి యజమాని తలుపు తెరిచి పరమానందాన్ని చూస్తూనే, "పికాచి వెధవా? ఆ పుణ్యాత్ముడి రూపంలోనే పస్తావా? చావు!" అంటూ కర్రతో పరమానందం నెత్తిన బలంగా కొట్టాడు.

పరమానందం ఆ దెబ్బకు స్పృహతప్పి పడిపోయాడు. ఇంటి యజమాని చప్పన తలుపు వేసుకున్నాడు.

చీకటిలో సమీపంలోనే పొంచి ఉన్న కృష్ణభట్టూ, పనిమనిషి వచ్చి, పరమానందాన్ని లేవదీసి ఇంటికి నడిపించుకుపోయారు.

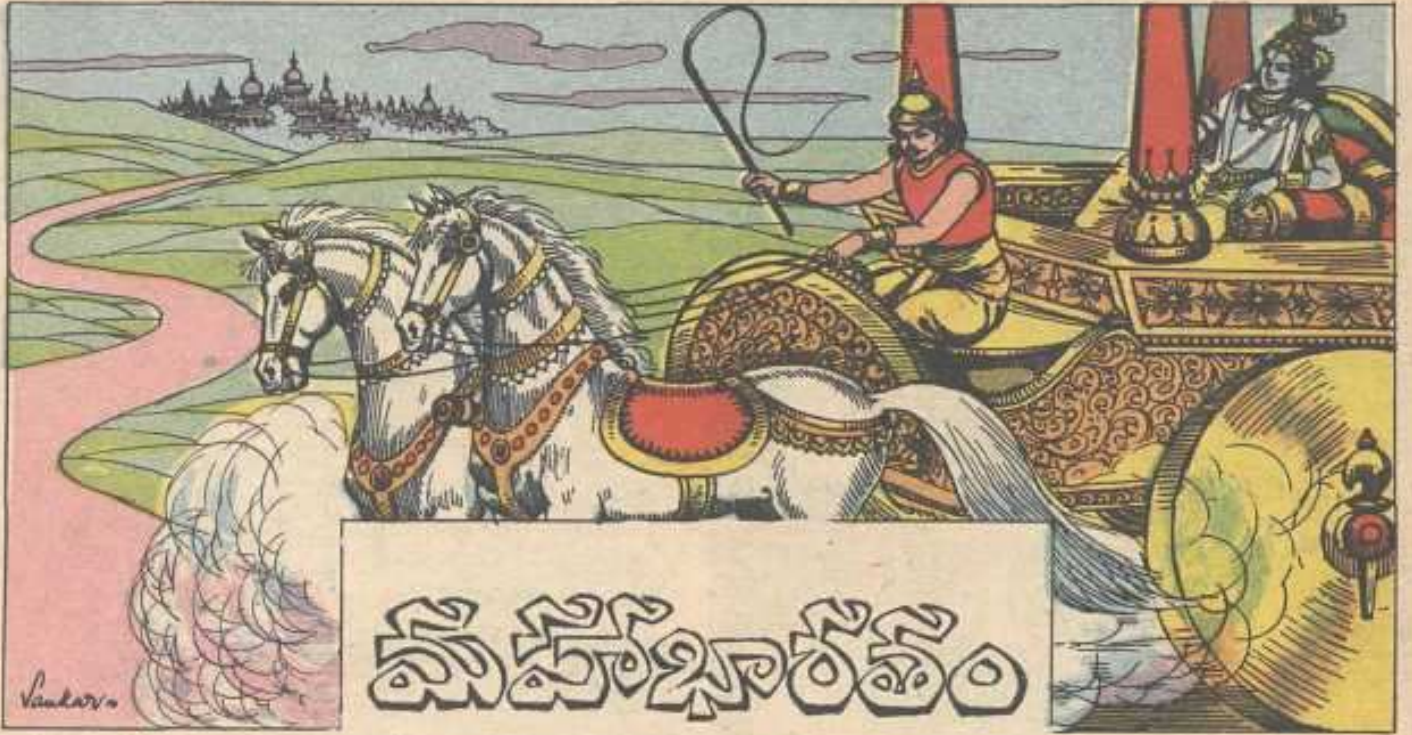
"దెబ్బకు ఆకాపికాచం వదిలించను కుంటాను. ఇప్పుడైనా నీ బంగారు పిల్లిని అందరికీ సమంగా పంచుతావా?" అని కృష్ణభట్టు పరమానందాన్ని అడిగాడు.

"బుద్ధివచ్చింది. పంచుతాను. రేపు అందరినీ వెంటబెట్టుకు రండి," అన్నాడు పరమానందం.

మర్నాడు బంగారు పిల్లిని పన్నెండు మంది పంచుకున్నారు.

మహాభారతం

ద్వారకలో కృష్ణుడు రాచకార్యాలన్నిటినీ వసుదేవుడికి అప్పగించి, ధర్మరాజు చేయబోతున్న రాజసూయానికి అవసరమైన వివిధ వస్తువులూ, రత్నాలూ, ధనమూ, ధాన్యాలూ తీసుకుని, రథం మీద బయలుదేరి ఇంద్రప్రస్థానికి వచ్చాడు.

ధర్మరాజు కృష్ణుడితో, "రాజసూయం చెయ్యటానికి నీ సహాయం ఎంతైనా అవసరం. అందుచేత నేనీ యాగాన్ని చెయ్యటానికి అనుమతి ఇయ్యి, లేదా నువ్వే దీక్ష పూని ఈ యాగాన్ని చెయ్యి," అన్నాడు.

"ధర్మరాజా, సామ్రాజ్యాన్ని భరించటానికి నువ్వే తగినవాడివి. అందుచేత నువ్వే యాగం చెయ్యి. నువ్వు చెయ్యమన్న పనులన్నీ నేను చేస్తాను," అన్నాడు కృష్ణుడు.

ధర్మరాజు సంతోషించి సహదేవుణ్ణి పిలిచి, యాగానికి అన్ని నిధులూ చేయమనీ, నాలుగు వర్ణాలవారినీ ఆహ్వానించమనీ చెప్పాడు; నకులుణ్ణి పిలిచి, హస్తినాపురం నుంచి భీష్మ, ధృతరాష్ట్ర విదురులనూ, ద్రోణ కృపాశ్వత్థామలనూ, దుర్యోధనాదులనూ పిలుచుకు రమ్మన్నాడు. సహదేవుడు అన్ని ఏర్పాట్లూ దివ్యంగా చేశాడు. నకులుడు హస్తినాపురం నుంచి కౌరవ ప్రముఖులను తెచ్చాడు. వారితో ధర్మరాజు తాను తలపెట్టిన పని గురించి చెప్పి, దాన ధర్మాలు చేయటానికి కృపాచార్యుణ్ణి, భోజనాల ఏర్పాట్లు చూడటానికి దుశ్శాసనుణ్ణి బ్రాహ్మణులను మర్యాద చెయ్యటానికి అశ్వత్థామనూ, రాజులను సత్కరించటానికి

సంజయుణ్ణి, పచ్చేవారు తెచ్చే కానుకలు భద్రపరచటానికి దుర్యోధనుణ్ణి. అన్ని పనులూ సక్రమంగా సాగేటట్లు పైన కనిపెట్టి ఉండటానికి భీష్మ ద్రోణులనూ ఏర్పాటు చేసి, తాను యజ్ఞదీక్ష ధరించాడు.

పచ్చిన వారందరూ రాజసూయ యాగం చూడాలనీ, మయసభ చూడాలనీ అభిలాషతో వచ్చారు. రాజులైనవాళ్ళు అంతులేని కానుకలు తెచ్చారు. యాగం జరిగినంతకాలమూ విరామం అన్నది లేకుండా సంతర్పణ సాగింది. యజ్ఞం మహా వైభవంగా పూర్తి అయింది.

అప్పుడు భీష్ముడు ధర్మరాజుతో, “స్నాతకుడూ, ఋత్విజుడూ, సద్గురుడూ, ఇష్టుడూ,

రాజూ, ఇంద్రియాలను సంయమనం చేసిన వాడూ—ఈ ఆరుగురూ పూజార్థులని చెబుతారు. అలాటివారిలో గొప్పవాణ్ణిగా చూసి నువ్విప్పుడు పూజించాలి,” అన్నాడు.

“అలాటి వాడెవడో మీరే నిర్ణయించి చెప్పినట్టయితే, నేను అతనికి అర్ఘ్యమిస్తాను,” అని ధర్మరాజు భీష్ముడితో అన్నాడు.

భీష్ముడు ఆలోచించి, “ఈ సభలో అగ్రపూజకు తగినవాడు కృష్ణుడు తప్ప మరెవరున్నారు? అందువల్ల అతనికే మొదటి అర్ఘ్యం ఇయ్యి,” అన్నాడు.

ధర్మరాజు లౌక్యంగా భీష్ముడి ఆజ్ఞను శిరసావహిస్తూ, సహదేవుణ్ణి పిలిచి, మొదటి అర్ఘ్యాన్ని కృష్ణుడికి ఇయ్యమని ఆజ్ఞాపించాడు. సహదేవుడు అర్ఘ్యం ఇస్తే కృష్ణుడు సంతోషంగా పుచ్చుకున్నాడు.

ఇందుకు శిశుపాలుడు సమ్మతించక, కృష్ణుణ్ణి ఆక్షేపిస్తూ, ధర్మరాజుతో, “ధర్మరాజూ, ఇందరు రాజులూ, మహానీయులూ ఉండగా యాదవుడైన కృష్ణుడికి ఎలా మొదటి అర్ఘ్యం ఇచ్చావు? ఇతను పృథ్వుడా? మీకు అచార్యుడా? గొప్ప ఋత్విజుడా? ఇతనిలో ఏమి చూసి ఇచ్చావు? నీకీ సలహా ఇచ్చిన భీష్ముడికి యుక్తాయుక్తాలు తెలియవు. కృష్ణుడికి తొలిపూజ చేయదలచుకున్నప్పుడు ఈ రాజులందరినీ దేనికి అహ్వనించావు? ఇది వీరందరికీ అవమానం

కాదా? నువు ప్రతాపవంతుడివని భయపడి కాదు మేము నీకు కప్పాలిచ్చింది; ధర్మం తెలిసినవాడవనీ, సత్యవ్రతుడవనీ, సామ్రాజ్యం ఏల దగినవాడవనీ ఇచ్చాం. ఈ ఒక్క పాడుపని చేసి నీకున్న కీర్తి నంతా పోగొట్టుకున్నావు," అని, కృష్ణుడితో, "ఈ పాండవులు నీ కుతంత్రాలకు భయపడిగాని, నీ మీద అమిత ప్రేమతోనే మొదటి అర్హ్యాన్ని ఇస్తే, నీకైనా నీ అంతరం తెలియవద్దా? రాజువు కాని నీకీ గౌరవం నిష్ఫలం. దీనివల్ల అవమానం నీకేగాని, సభలోనివారికీ కాదు. ధర్మరాజు ధర్మబుద్ధి, భీష్ముడి తెలివీ, నీ వివేకమూ తెలిసిన తరవాత ఈ సభలో ఉండరాదు," అంటూ, తన పరివారాన్ని లేపుకుని వెళ్ళిపోబోయాడు.

ధర్మరాజు అతని వెనక పరిగెత్తి, "శిశుపాలా, ఆగు! వెళ్ళిపోకు! నువ్విలా మాట్లాడటం అన్యాయం. భీష్ముడులాటి వృద్ధుణ్ణి అవమానించరాదు. కృష్ణుడి సంగతి నీ కన్న అయినకు బాగా తెలుసు. నీ కన్న పెద్దవాళ్ళు సభలో ఉండి కూడా ఏమీ అభ్యంతరం చెప్పనప్పడు నువ్వెందుకు ఇలా అక్షపిస్తున్నావు?" అని శాంతవచనాలతో శిశుపాలుణ్ణి సమాధానపరిచేందుకు యత్నించాడు.

అప్పుడు భీష్ముడు ధర్మరాజుతో, "దుర్మార్గుడైన ఈ శిశుపాలుణ్ణి బతిమాలుతావేం? ఊరుకో!" అని సభవారితో, "ఈ శిశుపాలుడు మూడుడు కావటంచేత కృష్ణుడి సంగతి ఎరగడు. కృష్ణుడికి మేం

యిచ్చిన మొదటి అర్హ్యం ఆమోదించక ఏం చేస్తాడో చేసుకోనిద్దాం," అన్నాడు.

"కృష్ణుణ్ణి మేం పూజించినందుకు ఇంకా అభ్యంతరం ఉన్నవారెవరన్నా ఉంటే వారి నెత్తి మీద నాకాలు పెడతాను," అంటూ సహదేవుడు తన కాలు ఎత్తి నిలబడ్డాడు.

సభలో ఎవరూ సహదేవుడికి జవాబు చెప్పలేదు.

అప్పుడు శిశుపాలుడి సేనాపతి సునీధు డనేవాడు లేచి, "రాజులారా, లేవండి. యాదవులూ, పాండవులూ మనకు చాలా ఆవమానం చేశారు. సైన్యాలను సిద్ధపరిచి వీరి మదం ఆణచుదాం," అని, తమ పక్షపు రాజులనందరినీ ఒక పక్కకు చేర్చాడు.

యుద్ధసన్నాహానికి శిశుపాలుడు కూడా అనుమతించాడు.

ఇదంతా చూసి ధర్మరాజు భయపడి, భీష్ముడితో, "తాతగారూ, రాజులు యుద్ధానికి దిగుతున్నారు. యాగానికి విఘ్నం రాకుండానూ, ప్రజలకు హాని కలగకుండానూ ఉపాయం చూడాలి," అన్నాడు.

దానికి భీష్ముడు, "కృష్ణుడు నీ యాగాన్ని రక్షిస్తూ ఉండగా దానికి ఎవరు విఘ్నం కలిగించగలరు? శిశుపాలుడికి చేటుకాలం రాబట్టే ఇలాటి దుర్బుద్ధి పుట్టింది," అని చెప్పాడు.

శిశుపాలుడు కోపంతో రెచ్చిపోయి భీష్ముణ్ణి అనరాని మాటలన్నాడు, కృష్ణుణ్ణి నిందించాడు. అతని మాటలు వింటూంటే భీష్ముడికి వీరావేశం వచ్చింది. అతను రోద్రాకారం దాల్చి, పళ్ళు పటపటా కొరుకుతూ శిశుపాలుణ్ణి చంపటానికి మీదికి పోతుంటే, భీష్ముడు వారించాడు.

తరవాత ఆయన భీష్ముడికి శిశుపాలుడి వృత్తాంతం ఈ విధంగా తెలిపాడు:

శిశుపాలుడు మూడు కళ్ళతోనూ, నాలుగు చేతులతోనూ పుట్టి, గాడిదలాగా ఓండ్ర పెట్టాడు. అది చూసి అతని తల్లిదండ్రులు సాత్వతీ, దమఘోషుడూ అతన్ని పారెయ్య దలిచారు. అప్పుడు అశరీరవాణి, "మీరు వీణ్ణి పారెయ్యకండి. వీడు పరాక్రమవంతు

డవుతాడు. వీడికి ఇప్పుడు చావులేదు. వీణ్ణి చంపేవాడు మరొకచోట పుట్టి పెరుగుతున్నాడు." అన్నది.

అప్పుడు సాత్వతికి పుత్రమోహం పుట్టుకొచ్చి, "వీణ్ణి చంపేవాడెవడో చెప్పు!" అని అశరీరవాణిని అడిగింది.

"ఎవరు వీణ్ణి ఎత్తుకున్నప్పుడు వీడి అదనపు కన్నూ, అదనపు చేతులూ పోతాయో అతని చేతనే వీడికి చావున్నది," అన్నది అశరీరవాణి.

అది మొదలు సాత్వతి తన విడ్డూరపు కొడుకును చూడవచ్చినవారి కందరికీ వాణ్ణి ఎత్తుకోమని ఇస్తూ వచ్చింది. ఇలా ఉండగా ఒకనాడు బలరామకృష్ణులు చేదిపురానికి వచ్చి, దమఘోషుడితో కొంతసేపు మాట్లాడి, అంతఃపురంలో ఉన్న సాత్వతిని చూశారు. ఆమె కుశలప్రశ్నలు చేసి తన కొడుకును ముందు బలరాముడి చేతి కిచ్చింది; తరవాత బలరాముడి దగ్గర నుంచి పిల్లవాణ్ణి తీసుకుని కృష్ణుడికి ఇచ్చింది. కృష్ణుడు ఎత్తుకోగానే ఆ బిడ్డకున్న మూడో కన్నూ, అదనంగా ఉన్న రెండు చేతులూ పోయాయి.

కృష్ణుడి చేతిలో తన కొడుకు చస్తాడని గ్రహించి దిగులుపడి, సాత్వతి, "వీడు చేసే తప్పులను క్షమించు," అని కృష్ణుణ్ణి బతిమాలింది.

చందమామ

దానికి కృష్ణుడు నూరు తప్పులు క్షమిస్తానని మాట ఇచ్చాడు.

భీష్ముడు చెప్పిన ఈ విషయాలన్నీ శిశు పాలుడు విని ఆయనను నానా మాటలూ అన్నాడు. తరవాత అతను కృష్ణుడితో, "నాతో యుద్ధానికి రా. నిన్ను నేను చంపేదాకా ఈ భీష్ముడి మదం అణగదు. నిన్ను చంపినాక ఈ పాండవుల సంగతి తేల్చుతాను. నిన్ను పూజించినందున వీళ్ళు కూడా చంపదగినవాళ్ళే." అని నోటి తీటగా మాట్లాడాడు.

అంతా విని కృష్ణుడు అక్కడ చేరిన రాజులతో, "అంతా వినండి. ఈ శిశు పాలుడు మాకు మేనత్త కొడుకై ఉండి

కూడా, అకారణంగా మాయాదవులకు ఎన్నో అపకారాలు చేశాడు. మేము ప్రాగ్జ్యోతిషపురం మీదికి దండెత్తిపోయిన సమయంలో వీడు మా ద్వారక మీదికి వచ్చి, మా పురానికి నిప్పుపెట్టి వెళ్ళాడు. మేము రైవతకపర్వతం మీద విహరిస్తుంటే వీడు అక్కడికి వచ్చి, మాలో కొందరిని చంపి, కొందరు స్త్రీలను చెరపట్టాడు. మా తండ్రి వసుదేవుడు అశ్వమేధం చేసినప్పుడు అశ్వాన్ని అపహరించాడు. బ్రభువాహనుడి భార్యను అపహరించాడు. రుక్మిణిని పెళ్ళాడాలనుకున్నాడుగాని వీడి అట సాగలేదు. ఇలా వాడు చేసిన దారుణాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. మా మేనత్త కిచ్చిన మాట

మూలంగా అన్నిటినీ సహించి ఊరు కున్నాను," అన్నాడు.

శిశుపాలుడు వెటకారంగా నవ్వి, "కృష్ణా, నేను వరించినదాన్ని పెళ్ళాడటమే గాక ఆ సంగతి ఈ సభలో చెప్పకునేటందుకు నీకు సిగ్గులేదా? నీ దయవల్ల నేను బతికి ఉన్నట్టు చెబుతున్నావు. నిన్ను చూస్తే నాకు భయంలేదు. ఏం చెయ్యగలవో చెయ్యి," అన్నాడు.

వెంటనే కృష్ణుడు తన సుదర్శనచక్రాన్ని చేతబట్టి శిశుపాలుడి పైన విసిరాడు. అది శిశుపాలుడి తల నరికేసింది. శిశుపాలుడు కూలిపోయాడు. అతనిలో నుంచి తేజస్సు బయలుదేరి వచ్చి కృష్ణుడిలో ఐక్యం కావటం చూసి సభలోని వారందరూ ఆశ్చర్యపోయారు.

ధర్మరాజు శిశుపాలుడి కళేబరానికి అంత్యక్రియలు జరపటానికి ఉత్తరువిచ్చి, శిశుపాలుడి కొడుకుకు రాజ్యాభిషేకం చేశాడు.

రాజసూయయాగం పూర్తి అయింది. ధర్మరాజు అవభృథస్నానం చేసి దీక్ష చాలించాడు. రాజులందరూ ఆయనను సమీపించి, సామ్రాజ్యాన్ని సాధించినందుకు అభినందించి, తిరిగిపోతామని చెప్పారు. ధర్మరాజు అందరినీ తగిన విధంగా సత్కరించి, వారిని హస్తినాపురం దాటినదాకా సాగనంపటానికి తన తమ్ములను నియోగించి

చాడు. తరవాత కృష్ణుడు కూడా ద్వారకకు తిరిగివెళ్ళాడు. మయసభ చూడాలన్న కోరికతో దుర్యోధనుడు మటుకు శకునితో సహా ఉండిపోయాడు.

ఒకనాడు ధర్మరాజు సభకు వ్యాసుడు వచ్చాడు. అప్పుడు ధర్మరాజు తనను వేధిస్తున్న అనుమానం ఆయనతో ఇలా చెప్పాడు: "రాజసూయయాగం జరుగుతూండగా శిశుపాలుడి వధ జరిగింది కదా, ఇది ఉత్పాతం కాదా?"

"ఇది ఉత్పాతమే. దీని ఫలితం పదమూడేళ్ళ తరవాత కాని తెలియదు. అప్పుడు క్షత్రియ వినాశం జరుగుతుంది," అన్నాడు వ్యాసుడు. ఈ మాట విని ధర్మరాజు కుంగిపోయాడు. అర్జునుడు ఆయనకు ధైర్యం చెప్పాడు.

మయసభను చూడటానికి ఉండిపోయిన దుర్యోధనుడు పరాభవం పొందాడు. అతను నీరు లేనిచోట నీరున్నదనుకుని బట్టలు ఎగ గట్టుకున్నాడు; నీరున్నచోటు నేల అనుకుని అందులోకి నడిచి బట్టలు తడుపు

కున్నాడు. ఇది చూసి భీమార్జున నకుల సహదేవులూ, ద్రౌపదీ, సేవకులూ నవ్వారు. అది తెలిసి ధర్మరాజు దుర్యోధనుడి మనసు నొవ్వుకుండా ఉండటానికి మంచి బట్టలు కట్టబెట్టాడు.

కాని దుర్యోధనుడి కింకా అవమానాలు జరిగాయి. అతను వాకిలి ఉన్నచోటు గుర్తించక, వాకిలి లేనిచోట ఉన్నదనుకుని ప్రవేశించబోయాడు. నుదురు బొప్పి కట్టింది. నేల సమంగా ఉన్నచోట ఎగుడుగా కనిపించి ఎక్కబోయి, కిందపడ్డాడు. చూసి అనందిస్తూవచ్చిన మయసభ అతని మనసుకు కంటకంగా తయారయింది. అతను అసూయతో దహించుకుపోసాగాడు.

ధర్మరాజుకు సామ్రాజ్యం లభించింది. అతను లోకోత్తరమైన మయసభ సంపాదించాడు. ఈ సంగతులు తలుచుకున్న కొద్దీ దుర్యోధనుడి మనస్తాపం హెచ్చిపోయి అతన్ని దహించివేయసాగింది. అతను ధర్మరాజుతో వెళ్ళి వస్తానని చెప్పి, హస్తినాపురానికి బయలుదేరి వెళ్ళిపోయాడు.

ముగ్గురుయక్షిణులు

3

వెళ్ళు భోజనం చేస్తూండగా యక్షరాజు తన కుమార్తెలకు దూత ద్వారా ఒక సందేశం పంపాడు. భోజనాలు పూర్తికాగానే ఆ దూత పెద్ద యక్షిణికి ఒక ఉత్తరం ఇచ్చాడు. ఆమె దాన్ని చదివి కంట నీరు కార్చ సాగింది. రెండవ యక్షిణి, మూడవ యక్షిణి కూడా ఆ ఉత్తరం చదువుకుని కన్నీరు కార్చనారంభించారు.

అది చూసి మంగళుడు యక్షిణులతో, "ఆ ఉత్తరం చదివి మీరెందుకు అంతగా దుఃఖిస్తున్నారు? అందులో, ఏమున్నది?" అని అడిగాడు.

"మా అన్నను వృషభాసురుడు ఎత్తుకు పోయాడు. అతన్ని విడిపించటం సాధ్యం కాలేదుట," అన్నది పెద్ద యక్షిణి.

"దేవుడు మేలు చేస్తే నేనే విడిపించ గలను. కాని కారాగృహంలో ఉన్న నా నలభై

మంది అన్నల మాటేమిటి? వారిని ఎవరు కాపాడుతారు? ఇలాటి పాత్రలు ఇంకా పద కొండు సంపాదించి, వెంట తీసుకుపోతే గాని వారికి విముక్తి కలగదు," అన్నాడు మంగళుడు.

"ఈ ముష్టి పాత్రల కోసం బెంగపడతా వేమిటి? ఇలాటివి ఎన్ని కావాలంటే అన్ని ఇస్తాం. ఇక ఆ గొడవతేకు, సరా!" అన్నారు యక్షిణులు.

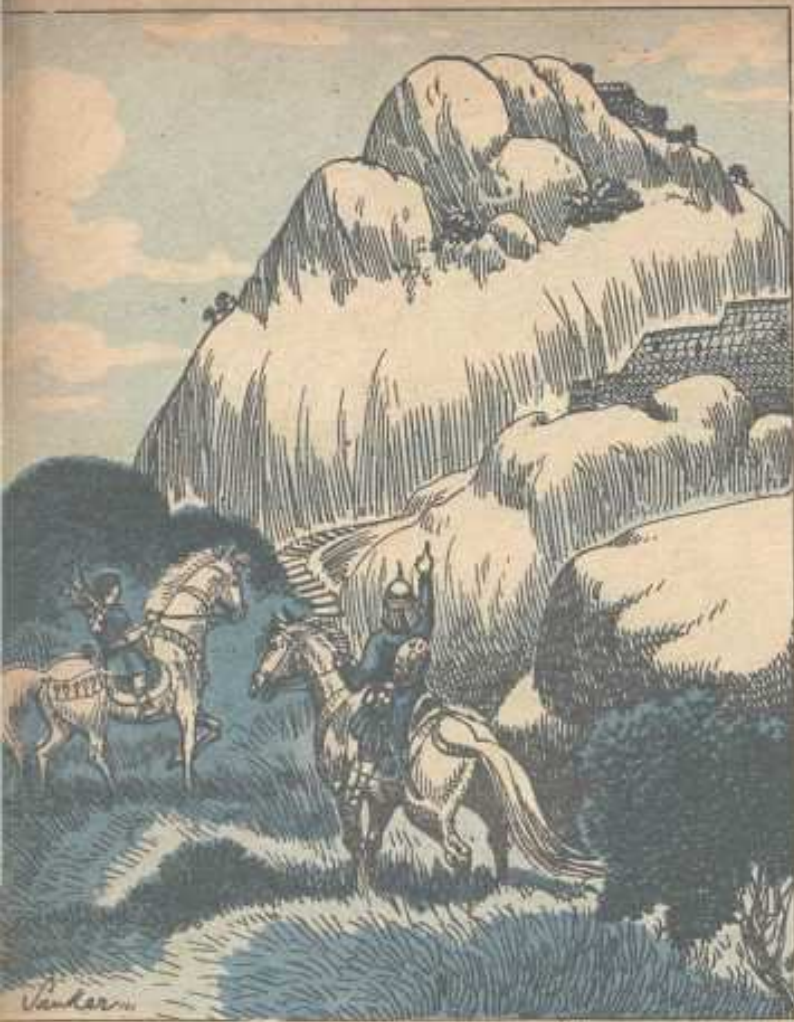
"అలా అయితే నా ప్రాణాలు కూడా కాపాడినవాళ్ళవుతారు. నన్ను మీ తండ్రిగారి దగ్గరికి తీసుకు పోండి," అన్నాడు మంగళుడు.

అందరూ కలిసి యక్షరాజు వద్దకు వెళ్ళారు.

మంగళుడు రాజుకు వందనం చేసి, చేతులు కట్టుకుని నిలబడ్డాడు.

'చందమామ'

“ఈ మానవమాత్రుణ్ణి ఇక్కడి కెందుకు తెచ్చారు?” అని యక్షరాజు తన కుమార్తెల నడిగాడు.

“ఇతను అన్నను వృషభాసురుడి నుంచి రక్షిస్తాడు,” అన్నారు యక్షిణులు.

“నిజమా? నువ్వు నా కొడుకును ఆ రాక్షసుడి నుంచి కాపాడగలవా?” అన్నాడు యక్షరాజు.

“ప్రయత్నిస్తాను,” అన్నాడు మంగళుడు.

“ఈ వృషభాసురుణ్ణి నువ్వు చూశావా?” అని రాజు అడిగాడు.

“లేదు,” అన్నాడు మంగళుడు.

యక్షరాజు మంగళుడికి తన వద్ద ఉన్న గుర్రాలలో అతనికి కావలసినది ఏరుకో

మన్నాడు; తన సొంత ఖడ్గమూ, డాలు, విల్లూ, గదా ఇచ్చాడు; తరవాత ఆయన తన సేనానాయకుడితో, “ఈ కుర్రవాణ్ణి వృషభాసురు డుండే కొండ దగ్గర దిగ బెట్టరా!” అన్నాడు.

మంగళుడు తాను ఎన్నుకున్న గుర్రం మీదికి ఎగిరి దూకాడు. అది చూసి యక్ష రాజు, “కుర్రవెధవ నెగ్గటట్టే ఉన్నాడు!” అనుకున్నాడు.

యక్ష సేనాపతి మంగళుడి వెంట వృషభ పర్వతం దాకా వెళ్ళి, “ఈ కొండ మీదనే వృషభాసురు డుండేది. నువ్వు కొండ మీదికిపో. నేనిక ముందుకు రాను, తిరిగి పోతాను,” అన్నాడు.

మంగళుడు అతనికి వీడ్కోలు చెప్పి, గుర్రాన్ని కొండ మీదికి దౌడు తీయించాడు. గుర్రం రాక్షసుడి కోటద్వారం ముందు ఆగింది.

“ఒరే, నాతో యుద్ధానికి రా!” అంటూ మంగళుడు పెద్దగా కేక పెట్టాడు.

ఇద్దరు ద్వారపాలకులు ద్వారం తెరుచు కుని బయటికి వచ్చి, మంగళుడి కేసి ఈసడింపుగా చూసి, అతన్ని లోపలికి వెళ్ళ కుండా అటకాయించారు.

మంగళుడు కత్తి దూసి ఇద్దరి తలలూ నరికేసి, వాటిని కిటికీల కుండా లోపలికి విసిరివేశాడు.

ఆ చప్పుడుకు వృషభాసురుడు నిద్ర లేచి, కిటికీకుండా మంగళుణ్ణి చూశాడు. వెంటనే అతను తన ఆయుధాలు తీసుకుని బయటికి పరిగెత్తి వచ్చాడు.

ఇద్దరూ ద్వంద్వయుద్ధం ఆరంభించారు. రాక్షసుడు తన గదను మంగళుడి పైకి విసిరాడు.

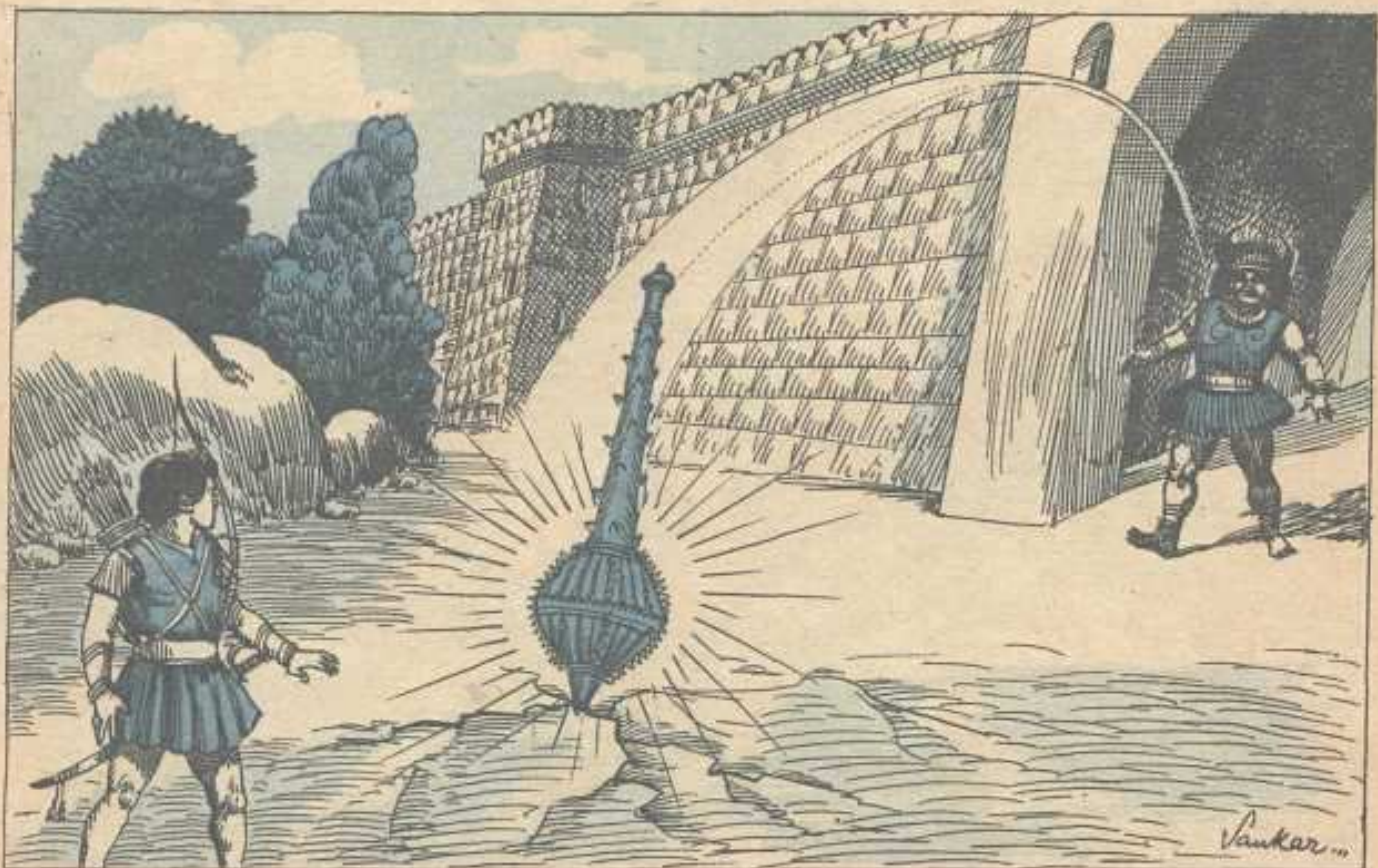
అది గురి తప్పి కింద పడి, భూమి దద్దరిల్లేటట్టు చేసింది. మంగళుడు దాన్ని తీసుకుని రాక్షసుడి మీదికి వేస్తూ, "యుద్ధం చెయ్యక అటలాడతా వేమిటి?" అన్నాడు.

వృషభాసురుడు మంగళుడి మీదికి వరసగా ఏడు గదలను విసిరాడు, ఏడు బాణాలు గురిచూసి వదిలాడు. ఏ ఒక్కటి మంగళుడికి తగలలేదు.

"అగు! ఇక నా వంతు!" అంటూ మంగళుడు తన కత్తితో రాక్షసుడి కంఠాన్ని నరికాడు. రాక్షసుడి తల కింద పడి, కొండ కిందికి దొర్లుకుంటూ పోయింది.

మంగళుడు తన గుర్రాన్ని బయట కట్టేసి, కోట లోపలికి వెళ్ళి, యక్షరాజు కుమారుణ్ణి బంధవిముక్తుణ్ణి చేసి, "పద, మీ నాన్నగారి దగ్గరికి పోదాం," అన్నాడు.

ఇద్దరూ గుర్రాలెక్కి యక్షరాజుండే చోటికి బయలుదేరారు. దారిలో యక్ష యువరాజు మంగళుడితో, "మా నాన్న నిన్ను ఏదన్నా కోరుకోమంటే, మా ఆఖరు చెల్లెలిని భార్యగా కోరుకో; ఆయన చేతిన ఉన్న ఉంగరం కూడా అడుగు. మరిచేపు సుమా!" అన్నాడు.

క్షమంగా తిరిగి వచ్చిన తన కుమారుణ్ణి చూసి యక్షరాజ దంపతులు పరమానంద భరితులయారు.

రాజు మంగళుడితో, "నీ కేం బహు మానం కావాలో కోరుకో, తప్పక ఇస్తాను." అన్నాడు.

"మహారాజా, నా కోరిక తీర్చదలిస్తే మీ మూడో కూతురిని నాకు భార్యగా ఇవ్వండి; మీ వేలిన ఉన్న ఉంగరం ఇవ్వండి; ఇలాటి పాత్రలు పదకొండు ఇప్పించండి," అన్నాడు మంగళుడు.

"తప్పక ఇప్పిస్తాను. నువ్వు వాటిని పుచ్చుకో దగినవాడివే!" అన్నాడు యక్ష రాజు నవ్వుతూ.

మంగళుడికీ, మూడో యక్షణికీ పెళ్ళి జరిగింది. వివాహమహోత్సవాలు ఏడు రోజులపాటు సాగాయి. ఎనిమిదో రోజున మంగళుడు పన్నెండు పాత్రలూ కట్టుకుని తన భార్యతో సహా బయలుదేరాడు.

అతను తన రాజధాని చేరేనాటికి సంవత్సరం పూర్తి అయిపోయింది. నలభైమంది

దొంగలకూ శిరశ్చేదం చేసే ప్రయత్నం సాగుతున్నది.

"అగండి!" అంటూ మంగళుడు వచ్చి, మూటవిప్పి, "ఇవిగో, మీరు కోరిన పాత్రలు!" అని పన్నెండు పాత్రలనూ ఒక దాని పైన ఒకటి పేర్చి రాజు ముందు పెట్టాడు.

రాజు వర్తకుణ్ణి పిలిపించి, "ఈ పాత్ర లలో నీ పాత్ర ఏదో పోల్చగలవా?" అని అడిగాడు.

వర్తకుడికి ఆ పాత్ర లన్నిటినీ చూసి తల తిరిగిపోయింది. అతను ఏమీ చెప్పలేక పోయాడు.

రాజు నలభైమంది దొంగలనూ విడిచి పుచ్చి, మోసకారి అయిన వర్తకుడి తల తీయించేశాడు. తరువాత నగరంలో ఉన్న వర్తకు లందరినీ రాజు విచారించి, వారిలో మోసగాళ్ళను అందరినీ దేశం నుంచి వెళ్ళగొట్టాడు.

తరువాత రాజు మంగళుణ్ణి యువరాజుగా అభిషేకిస్తే, ప్రజలందరూ హర్షించారు.

—(అయిపోయింది)

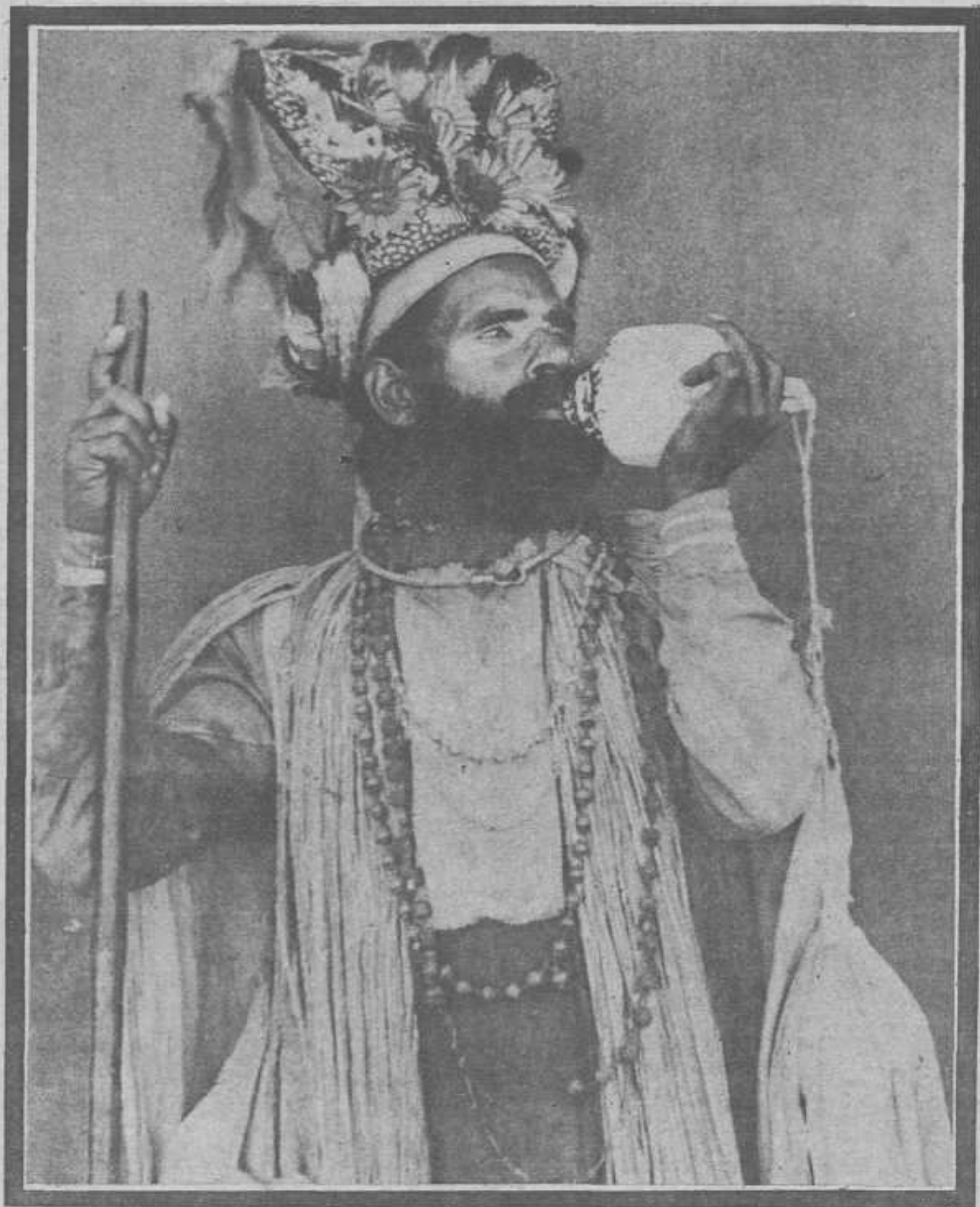

అండిస్ (దక్షిణ అమెరికా) పర్వతాలలో అర్జెంటీనా, చిలీదేశాల మధ్య సరిహద్దులో ఈ యేసుక్రీస్తు విగ్రహం, ఉభయదేశప్రజల మధ్య శాంతికి చిహ్నంగా నిలిచి ఉన్నది. చాలా ఎత్తయిన ఈ కాంస్య విగ్రహం దిగువన ఈ విధంగా రాసి ఉన్నది : “ఈ పర్వతాలు ధూళి అయిపోయినప్పటికీ, అర్జెంటీనా, చిలీదేశాల ప్రజలు ముక్తిప్రదాత అయిన యేసుక్రీస్తు పాదాల చెంత ప్రమాణం చేసి, నిలబెట్టుకుంటామన్న శాంతికి భంగం కలగనివ్వరు.”

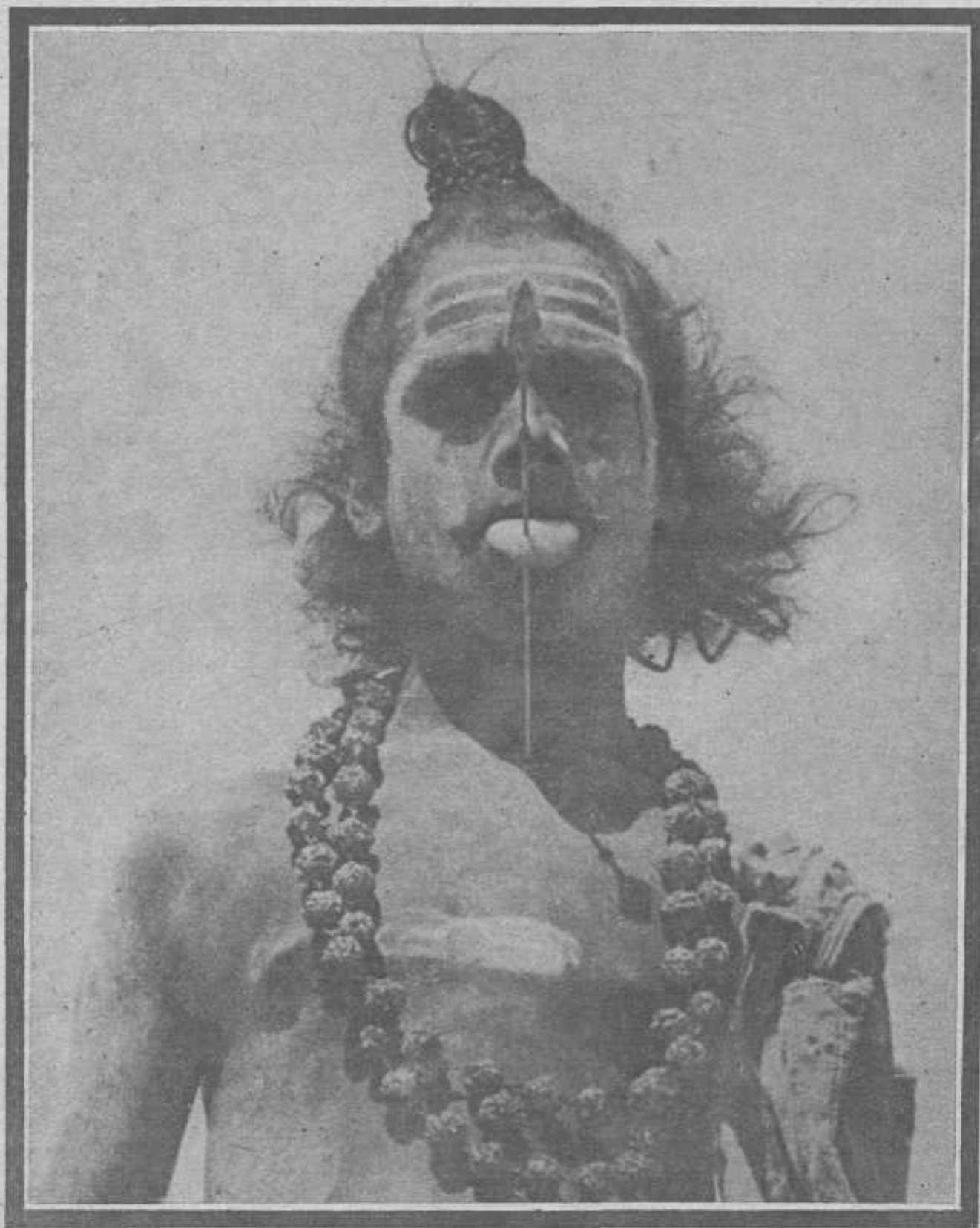

బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

పాంచజన్యము కాదు

పంపినవారు:
బి. భీమాచార్, హత్రిబెళ్గల్లు

బహుమతి
సాందిన వ్యాఖ్య

పంచాక్షరాలు రావు

పంపినవారు :
చి. భీమాచార్, హత్రిబెళగల్లు

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ :: బహుమానం రు. 20 లు

ఈ ఫోటోల వ్యాఖ్యలు 1971 మార్చి నెల సంచికలో ప్రకటించబడును

★ పై ఫోటోలకు నరి ఐన వ్యాఖ్యలు ఒక్క మాటలోగానీ, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావాలి. (రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం వుండాలి.)

★ జనవరి నెల ఆఖరు తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. తరువాత చేరే వ్యాఖ్యలు ఎంత మాత్రమూ పరిశీలింపబడవు.

★ మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా వున్న సెప్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రు. 20/- లు బహుమానం.

★ వ్యాఖ్యలు రెండూ పోస్టుకార్డు పైన వ్రాసి, ఈ అడ్రసుకు పంపాలి :—చందమామ ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, మద్రాసు-26.

జ న వ రి నెల పోటీ ఫలితాలు

మొదటి ఫోటో : పాంచజన్యము కాదు

రెండవ ఫోటో : పంచాక్షరాలు రావు

పంపినవారు : బి. భీమాచార్,

హత్తిబెళగల్లు (కర్నూలు జిల్లా)

బహుమతి మొత్తం రు. 20/- ఈ నెలాఖరులోగా పంపబడుతుంది.

భరింపరాని ఒళ్లునొప్పి
నిమిషాలలో పోయింది!

అమృతాంజనం

ప్రభావం వల్లనే!

ఒళ్లునొప్పిలు, జలుబులు, కలనొప్పి, వెదుకులు—
వీటిని చప్పున చల్లగా తగ్గించుకోండి. వారగా ఉన్న
దోటు మీద అమృతాంజనం రాయండి. వెంటనే గుణం
ఇస్తుంది. 75 సంవత్సరాలపైగా ఇంటింటి దీపమై
వెలుగుతోంది అమృతాంజనం! ఎప్పుడూ ఒక సీసా
దగ్గర ఉంచుకోండి. అమృతాంజనం ఆధారేపే పెద్ద
సీసాలలోనూ, చిన్న డబ్బాలలోనూ కూడా దొరుకుతోంది.
అమృతాంజనం 10 టోషరాలు కలిపినది.
నొప్పులను, జలుబులను చప్పున, చల్లగా తగ్గిస్తుంది.
అమృతాంజన్ రిమిడిక్

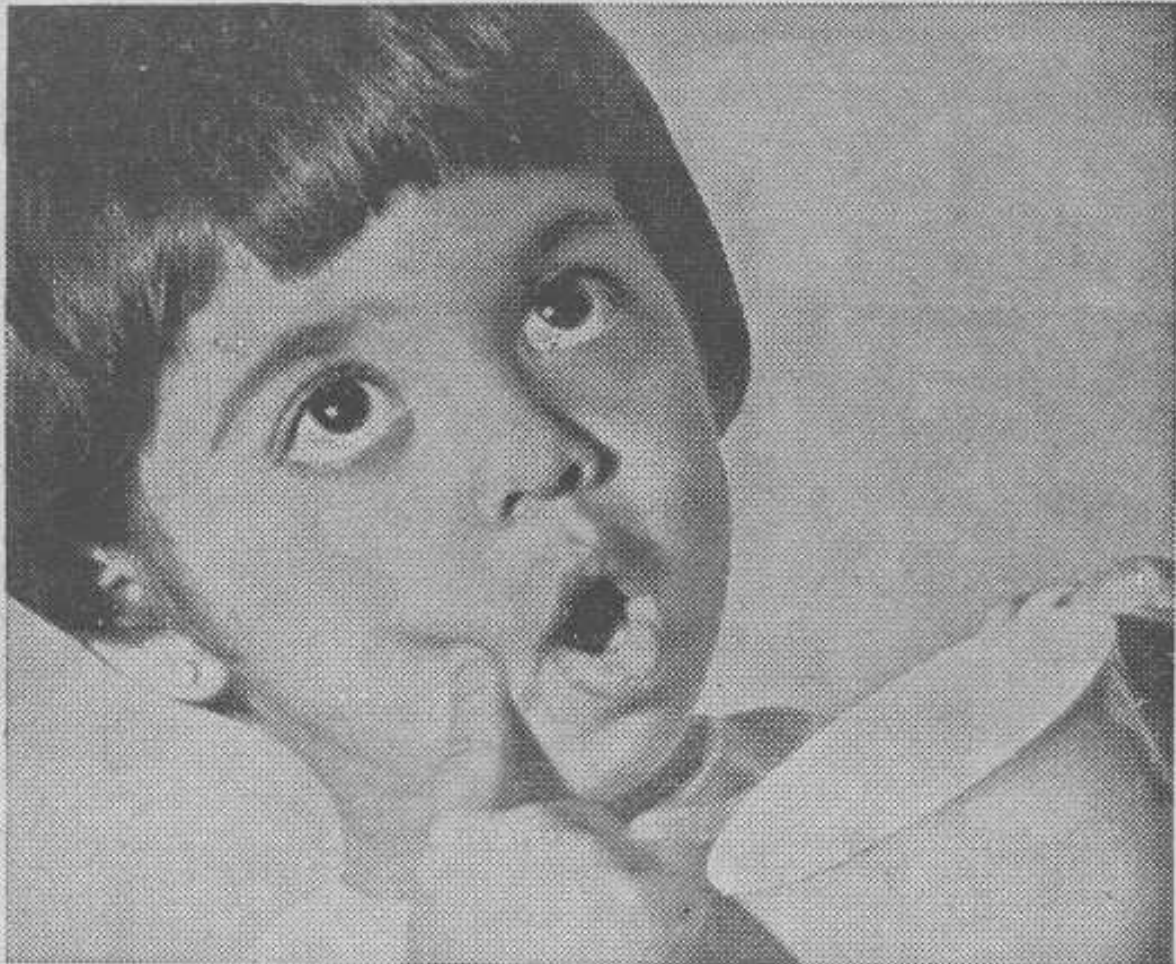

AM-5982

ఈమె సరోజ

తల్లికి ముద్దు కుమార్తె • ఆటలలో చురుకైనది • చదువులో తెలివైనది

అదే, అసలైనదే ఆమెకు కావాలి

త్వరగా పెద్ద అమ్మాయిగా అవలెనని
సరోజ తన తహదదుతోంది. దానికి ఆమె
తల్లి ప్రతి రోజు ఆమెకు "హార్లిక్స్"
ఇస్తుంది. దానిలో పెరిగే పిల్లలకు కావలసిన
ప్రోటీన్లు, పోషక వంతమైన పదార్థములు
పుష్కలంగా ఉన్నాయి. చూర్తి మీగడ గల

పాలు, ఉత్తమమైన గోధుమ మరియు
ఇతర పోషకవంతమైన పదార్థములు
గల "హార్లిక్స్"ను 80 సంవత్సరముల
పైగా డాక్టర్లు సిఫారసు చేస్తున్నారు.
మీరు, మీ కుటుంబములోని
వారు ప్రతి రోజు "హార్లిక్స్" త్రాగండి.

అదే, అసలైనదే 'హార్లిక్స్'

"హార్లిక్స్" అనే పేరు రిజిస్టర్ చేయబడిన క్రేడ్ మార్కు.

HL1944A

ఎలప్రాయంలోనీ
పాపలకు
నేర్పండి

నియమానుసారం ఫోర్ హాన్స్
టూత్ పేస్టుతో పళ్లు తోముకొన్నట్టైన
ఇగుళ్ల బాధలను, దంతక్షయాన్ని అరికట్టుతుంది.

ఫోర్ హాన్స్ పళ్లనూ, ఇగుళ్లనూ కూడా సంరక్షిస్తుంది. ఇది దంతవైద్యునికే
స్పష్టమైనది. ఇందులో ఇగుళ్ల రక్షణకై ప్రత్యేకమైన యాన్టిబయోటిక్స్ ఉన్నవి.
నియమానుసారం రాత్రి, ప్రాట్టుల ఫోర్ హాన్స్ తో పళ్లు తోముకొనుటవల్ల ఇగుళ్ల
బాధలూ దంతక్షయమూ దగ్గరకు రావు. మీ బిడ్డకు ఈ ముఖ్య విషయం అలవాటు
చేయటానికి వెంటనే ప్రారంభించండి. క్రొత్త విషయాలని నేర్చుకోవాలనే ఉత్సాహ
ఉన్నప్పుడే నేర్చాలి. కడుక్ వెంటనే ప్రారంభించండి.

ఫోర్ హాన్స్ దంతసంరక్షణ గుఱించి ఎంత చిన్న వయసులో నేర్పితే అంత ఉత్తమం.

ఫోర్ హాన్స్

దంతవైద్యునిచే
స్పష్టమైన
టూత్ పేస్టు

ఉచితము "దంతములు, ఇగుళ్లను గుఱించి తీసుకోవలసిన శ్రద్ధ" అను చిహ్నాత్మకమైన
చిన్న రంగుల పుస్తకము. ఇది పరిణామంలో మువ్వ అర్చియింటి బ్యూటీఫుల్ నోస్టాల్జిక్ పం. 10031,
బొంబాయి-1 (BR) వారి వద్ద పొందవచ్చు.

పేరు _____ వయస్సు _____

చిరు నామా _____

దయచేసి పోస్టు బిల్లులకు 15 పైసల తపాలా బిళ్లను వంపండి. మీకు కొపంపిన భాషను మార్చినా
రాని రీతిలో గీతగీయండి. ఇంగ్లీషు, హిందీ, మరాఠీ, గుజరాతీ, ఉర్దూ, బెంగాలీ, కన్నడ, తెలుగు, మలయాళం, తమిళం రావచ్చు.

82F-172 TEL

'C. I'

ఒక ఉతుకులో 3 దశలుగా పనిచేసి...

డెట్ బట్టలను ఎక్కువ తెల్లగా ఉతుకుతుంది

— ఏ యితర పొదరు కంటే

ఎలా చేస్తుందో ఎందుకు చేస్తుందో చూడండి:

- 1వ. దశ : **డెట్** లోగం ఒక ప్రత్యేకమైన సదాశుభ్రము బట్టలోనికి త్వరగా చొచ్చుకొనిపోయి, దాని అంటుకొని ఉన్న మట్టిని కూడి సడలిస్తుంది—బట్టలు శుభ్రపడతాయి.
- 2వ. దశ : **డెట్** మట్టిని వదలించిన తరువాత దానిని బట్టకుమళ్ళి అంటుకోకుండా చేస్తుంది—దుస్తులు శుభ్రపడతాయి, శుభ్రముగా ఉంటాయి.
- 3వ. దశ : **డెట్** బట్టలకు అదనపు తెల్లదనమును కలిగిస్తుంది—బట్టలు పూర్వము కంటే ఎక్కువ తెల్లగా ఉంటాయి! (నీటి లేక తెలుపుచేసే సదాశుభ్రమును చేర్చినక్కర లేదు)

SHILPI HPMA 38A/70 TEL

డెట్ ను నేడే కొనండి!

స్వస్తిక్ ఆయిల్ మిర్స్, బొంబాయి

చెట్లా పట్లా లేకునీ చెల్లీ నేనూ వెళ్లాము
కొద్దో మితాయి చూశాము కొండామని అనుకున్నాము
న్యూట్రీన్ నావర్తి నే నడిగా **న్యూట్రీన్** కాండీ తన కంది
తగవు తెమలక యిద్దరమూ డెబ్బలాట మొదలెట్టాము

తియ్యని పాత్రం

న్యూట్రీన్ చెప్పలాయ్ వచ్చి చూశింది
తగవుకూడదని చెప్పింది
కాండీ, టాఫీ, క్రండ్, నావర్తి
న్యూట్రీన్ లోగల వెన్నో పెరైటీ
దేనికదే మీ నోటికి విందు
న్యూట్రీన్ తయారులన్నీ పసందు
చెప్పలాయ్ చెప్పిన మాటే సత్యం
న్యూట్రీన్ మితాయి తినండి నిత్యం

న్యూట్రీన్ కన్సెక్టనరీ కంపెనీ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, చిత్తూరు (ఆం.ప్ర)

NCM-11 TEL

కుటుంబము అంతటికి ఫోస్‌ఫోమిన్® వల్ల ఆరోగ్యము కలుగును

ఫోస్‌ఫోమిన్

- శక్తిని పెంపొందించును
- అకలిని అధికము చేయును
- పదాన శక్తిని పెంచును
- శరీరము యుక్త లోగనిరోధక శక్తిని ఎక్కువచేయును.

squibb **TTT**
SARABHAI CHEMICALS

లి. ఇ. ఆర్. స్క్విబ్ & వర్క్స్
ఇన్‌స్ట్రూమెంట్ చారి రిజిస్టర్డ్ ట్రేడ్
మార్కును దివ్యం: రివి లై సెస్టరు
ఉపయోగపాదులు శరంచండ్ ప్రంచండ్
క్రయిటేట్ రిమిసెడ్

ఫోస్‌ఫోమిన్...

ఆకుపచ్చని పండ్ల రుచిగల
విటమిన్ టానిక్

Shilpi HPMA-35A/70 T

టివియస్ రిట్రెక్టులు భద్రత నిస్తాయి

టివియస్ రిట్రెక్టులు క్రాత్ బైరులులాగే కనిపిస్తాయి. రిట్రెడింగ్ విధానంలో ప్రత్యక్షంగా మేము తీసుకొనే జాగ్రత్తలు క్రాత్ బైరులులాగ కనిపించడానికిగాను. క్రాత్ బైరులాగ మంచి రోడ్డు గ్రీప్సు ఇచ్చేటట్టు చూస్తాము అవి చాలాకాలం క్రాత్ విలాగ మన్నుతాయి.

టివియస్కు ఇచ్చే ప్రతీ బైరు కూడా బ్రిడ్ ను వదులుచేసే ఇసుక రేణువులు లేక నున్నితమైన ఇతర బాహ్య పదార్థాలు లేకుండా ఒకసారి, రెండుసార్లు పరీక్ష చేయబడుతుంది. అత్యధునికమైన రిట్రెడింగ్ మెషినులమీద మంచి నైపుణ్యతగల సాంకేతిక శిల్పింది పనిచేస్తారు. మీకు తెలుసా బాగా మన్నడానికిని

టివియస్ క్యాపెట్ బ్యాక్ రబ్బరును వారే తయారుచేసుకుంటారు ఆశ్చర్యములేదు టివియస్ రిట్రెక్టులు ఇతర వాటికంటే మీరు పెచ్చించే ప్రతీ రూపాయికి అధికంగా బైరు మైక్రినిస్తాయి.

మీరు టివియస్ ను విశ్వసించవచ్చు— దారతరేఖలో పెద్ద రిట్రెడ్ వ్యాపారస్థులు.

సుందరమ్ ఇండస్ట్రీస్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

బెంగళూరు-కోయంబత్తూరు-కలమసేరి-
మద్రాసు-ఉడుకోట్ల-సేలం-సికింద్రాబాద్-
తిరునెల్వేళి-విజయవాడ.

వారు
టివియస్ను
ఇష్టపెరిగారు

SI 6073

AWARDS!

WON PLENTY

**YET WE DON'T SAY
WE ARE THE BEST**

**ONLY
WE DO OUR BEST**

भारत सरकार
सूचना और प्रसारण मंत्रालय
खपाई और सजावट घर राजपुर
सूचना प्रमाणपत्र

PRASAD PROCESS PRIVATE LTD
CHANDAN BUILDINGS MADRAS-26

